

2504y_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2504Y Firmanın iqtisadiyyatı

1 İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən:

- ☐ satış kanallarını müəyyən etmək üçün istifadə edilir
- ☐ məhsulun maliyyə vəziyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- ☒ bitməmiş istehsalın həcmi hesablayarkən istifadə olunur
- ☐ müəssisənin istehsal edilən məhsulların keyfiyyətini qiymtləndirərkən istifadə olunur
- ☐ kollektivin sosial inkişafını planlaşdırarkən istifadə edilir

2 Dövriyyə ehtiyat məmulatı nə vaxt yaradılır?

- ☒ bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır
- ☐ ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələri-ndə istehsalın həcmi artırılması üçün yaradılır
- ☐ bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır
- ☐ iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalanmaq üçün yaradılır
- ☐ zadellərə olan günlük minimum tələbatı ödəmək üçün yaradılır

3 Dəstəli istehsalda ehtiyat məmulatın həcmi:

- ☐ məmulatlara günlük minimum tələbatın sexlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur
- ☐ məmulatlara günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqin istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- ☒ məmulatlara orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- ☐ məmulatlara günlük minimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur
- ☐ məmulatlara günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur

4 İstehsalın təşkilinin formalarına nə aid deyil ?

- ☐ düz xətləli forma
- ☐ fərdi forma
- ☐ texnoloci forma
- ☐ predmet forması
- ☒ analitik forma

5 əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi zamanı istehsal tsiklinin uzunluğu necə hesablanır?

- ☐ dəstədəki detalların emalı zamanı təbii proseslərə sərf olunan vaxtın cəmi kimi
- ☒ dəstədəki detalların sayı ilə bütün əməliyyatlar üzrə bir detalın emalına sərf edilən vaxtın hasili kimi
- ☐ dəstədəki detalların sayının bir detalın sexdə qalma vaxtına hasili kimi.
- ☐ dəstədəki detalların sayının bir detalın sexlərarası daşınmasına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi
- ☐ dəstədəki detalların daşınması üçün sərf olunan vaxtın ölçülməsi kimi

6 Təhkimetmə əmsalı necə hesablanır?

- ☒ vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloci əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi
- ☐ iş yerlərinin vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi
- ☐ vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- ☐ birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi
- ☐ vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan vaxt vahidi ərzində qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi

7 Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkimetmə əmsalı bərabərdir:

- ☐ 11 – 20

- ☐ 10-15
- ☐ 16 -20
- ☐ 1 – 10
- ☒ 21 – 40

8 İstehsal prosesləri mürəkkəblilik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

- ☒ sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri
- ☐ əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri
- ☐ əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri
- ☐ dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri
- ☐ mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri

9 Aşağıdakılardan hansı istehsal tsiklinin azaldılmasının əsas istiqamətlərinə aid deyil?

- ☐ nəqliyyat və nəzarət əməliyyatlarının texnologiyası əməliyyatlarla səmərəli şəkildə əlaqələndirilməsi
- ☐ texnologiyanın təkmilləşdirilməsi
- ☒ məhsulun fondtutumunun azaldılması
- ☐ növbələrarası fasilələrin azaldılması məqsədilə müəssisənin iş rejiminin təkmilləşdirilməsi
- ☐ təbii proseslərin süni üsulların köməyi ilə sürətləndirilməsi

10 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- ☐ avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi
- ☐ ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- ☐ istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- ☒ istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklaturanın olması
- ☐ emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması

11 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aid deyil?

- ☐ bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı
- ☐ emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması
- ☒ ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- ☐ eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi
- ☐ bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi

12 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aid deyil?

- ☒ yalnız universal avadanlıqlardan istifadə
- ☐ istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması
- ☐ istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi
- ☐ ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması
- ☐ avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi

13 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisənin ahəngdar işləməsində əsas rol oynayır?

- ☐ texnoloji maşın və avadanlıqların təmirinin təşkili
- ☐ əməyin təşkili
- ☒ istehsalın təşkili
- ☐ təchizatın təşkili
- ☐ alət təsərrüfatının təşkili

14 Müəssisə miqyasında istehsalın təşkili hansı aspektlərdə həyata keçirilir?

- ☒ məkan, zaman və funksional aspektlərdə
- ☐ məkan, zaman və beynəlxalq aspektlərdə
- ☐ məkan, qarışıq və funksional aspektlərdə
- ☐ universal, zaman və funksional aspektlərdə

- ☐ universal, qarşıq və funksional aspektlərdə

15 Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

- ☒ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- ☐ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi
- ☐ avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi
- ☐ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi
- ☐ texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi

16 Müəssisələrdə amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərindən əsas fondların qalıq dəyərini çıxmaqla
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyərinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin cəmi kimi
- ☐ müəssisənin istehsal əsas fondlarının ilkin dəyəri ilə əsas fondların qalıq dəyərinin hasili kimi

17 Amortizasiya norması necə hesablanır?

- ☐ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlərinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətinə nisbəti kimi
- ☐ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlərinin əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlərinin əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi
- ☒ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlərinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə hasilinə nisbəti kimi
- ☐ əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqlərinin əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə cəminə nisbəti kimi

18 İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

- ☐ istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi
- ☐ köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə hasili kimi
- ☐ köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi
- ☒ köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi

19 Əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır?

- ☒ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- ☐ məhsulun həcmnin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi
- ☐ əmək məhsudarlığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- ☐ fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

20 Müəssisədə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil:

- ☒ avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təchizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi
- ☐ avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- ☐ material emalının sürətinin artırılması
- ☐ xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların keyfiyyətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi

- ☐ istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və mün-təzəm, boş-da-yan-ma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda getməsinə tə-min edilməsi

21 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

- ☐ avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması
☐ avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması
☒ xammal və materialların key-fiyyətənin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə
☐ il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması
☐ növbəlilik əmsalının artırılması

22 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- ☐ istehsal mey-dan-ça-larının sahəsi
☐ qurulmuş avadanlıqların sayı
☐ avadanlığın vaxt fondu
☒ avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi
☐ avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məh-sul-darlıq norması

23 Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- ☒ avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
☐ gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi
☐ avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
☐ avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasilə kimi
☐ avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi

24 əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- ☒ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti
☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
☐ bərpa dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
☐ ilkin dəyər əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti

25 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- ☐ fondlasılahlılığın artmasını göstərir
☒ əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir
☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
☐ əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
☐ əsas fondlardan gücə görə istifadəni göstərir

26 əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- ☐ əsas fondların amortizasiyası artır
☐ əsas fondlar sürətlə könəlir
☐ fondverimi artır
☐ əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir
☒ müəssisədə yenidənqurma işləri aparılır

27 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- ☒ xalis cari dəyər
☐ məhsulun əmək tutumu
☐ məhsulun kapital tutumu
☐ maya dəyəri
☐ kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti

28 Azərbaycanda investisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən stimullaşdırılması vasitələrinə nə aiddir?

- ☐ dövlət ünvanlı sosial yardımlarının verilməsi
- ☒ Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan kreditlərin verilməsi
- ☐ dövlət Sosial müdafiə Fondundan pensiyaların verilməsi
- ☐ dövlət tərəfindən müavinətlərin artırılması
- ☐ işçilərin minimum əmək haqqının artırılması

29 İnvestisiya layihəsinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən diskont dərəcəsinə nə təsir göstərir?

- ☒ riskin səviyyəsi
- ☐ əmək haqqı xərcləri
- ☐ material xərcləri
- ☐ enerji xərcləri
- ☐ məhsulun maya dəyəri

30 İnvestisiyanın rentabellik indeksi necə hesablanır?

- ☐ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq kimi
- ☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyəri kimi
- ☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyərinin illər üzrə nağd pul məxariclərinin cari dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyərinin illər üzrə ilə gəlirlərin cari dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyəri kimi

31 Xalis cari dəyər göstəricisi nəyi müəyyən edir?

- ☐ illər üzrə material xərclərinin cari dəyərini
- ☐ illər üzrə amortizasiya ayırmalarının cari dəyərini
- ☐ illər üzrə məhsulun maya dəyərinin cari dəyəri ilə gəlirlərinin cari dəyəri arasındakı fərqini
- ☐ illər üzrə əmək haqqını xərcləri və amortizasiya ayırmalarının cəminin cari dəyərini
- ☒ illər üzrə nağd pul daxil olmalarının cari dəyəri ilə nağd pul məxaricin cari dəyəri arasındakı fərq

32 Dövlətin investisiya fəaliyyətinin stimullaşdırılmasına təsir vasitələrinə nə aid deyil?

- ☒ minimum əmək haqqının səviyyəsinin yüksəldilməsi
- ☐ müəssisənin kadr hazırlığı və innovasiya fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkdiyi xərclərin qismən dövlət büdcəsindən ödənilməsi
- ☐ mənfəətdən vergi üzrə güzəştlərin müəyyən olunması
- ☐ sürətləndirilmiş amortizasiyanın tətbiqi
- ☐ investisiya qoyuluşlarının güzəştli kreditlərlə maliyyələşdirilməsi

33 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində texniki-iqtisadi təhlil:

- ☐ cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- ☐ ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyinin öyrənilməsini əks etdirir
- ☐ layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsini əks etdirir
- ☒ bu və ya digər texniki işləmə-nin iqtisadi üstünlüklərini əsaslandırmaqla birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

34 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində maliyyə təhlili:

- ☒ cari dəyər-də capital və pul axınlarının tədqiqini əks etdirir
- ☐ bu və ya digər texniki işləmə-nin iqtisadi üstünlüklərini isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir
- ☐ ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir

- ☐ yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin həcmnin müəyyən edilməsini əks etdirir
- ☐ layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsini əks etdirir

35 İnvestisiya layihəsi çərçivəsində ümumiqtisadi təhlil:

- ☐ investisiyanın maliyyə təhlili kapital və cari dəyər-də pul axınının tədqiqini əks etdirir
- ☒ ölkədə iqtisadi və bazar konyunkturasının, investisiya mühitinin əlverişli və ya əlverişsiz olmasının təsvirini əks etdirir
- ☐ yeni tikintiyə, mövcud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğinə xüsusi çəkisinin öyrənilməsini əks etdirir
- ☐ layihə çərçivəsində yalnız satış bazarlarını və xamamal və materiallarla təminat mənbələrinin öyrənilməsini əks etdirir
- ☐ bu və ya digər texniki işləmənin iqtisadi üstünlüklərinin isbatı ilə birlikdə layihənin texniki tərəfini əks etdirir

36 Aşağıdakılardan hansı titul siyahısına aid deyil?

- ☐ layihə istehsal gücü
- ☐ hər bir müəssisənin adı, tikiləcəyi müddət və rayon
- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığı
- ☐ tikinti-quraşdırma işlərinin dəyəri
- ☐ əsas fondların smeta dəyəri, əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi

37 Aşağıdakılardan hansı əsaslı tikinti planının əsas bölmələrinə aid deyil?

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi və quruluşu
- ☐ əsas fondların, istehsal güclərinin işə buraxılması və habelə "ehtiyat məmulatları" üzrə tapşırıqlar
- ☐ tikinti-quraşdırma işləri üzrə proqram
- ☐ ayrı-ayrı tikintilər və obyektlər üzrə titul siyahıları
- ☒ əsaslı vəsait qoyuluşunun sosial səmərəliliyi

38 Aşağıdakılardan hansı investisiya layihələrinin işlənilməsi mərhələlərinə aid deyil?

- ☐ ilkin təhlilin aparılması
- ☐ araşdırmalar
- ☐ layihənin qiymətləndirilməsi
- ☐ son təhlilin aparılması
- ☒ əmək kollektivində sosioloji təhlilin aparılması

39 İnvestisiya fəaliyyətinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsində aşağıda qeyd olunan mexanizimlərin hansından istifadə edilmir?

- ☐ investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respublikaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların gömrük rüsumundan qismən və ya tamamilə azad edilməsi
- ☐ vergi sistemində potensial investorlar üçün güzəştli vergi dərəcələ-rindən və şərtlərindən istifadə olunması
- ☐ aşağı faizlərlə kredit verilməsini və sürətli amortizasiya ayırma-larını özündə cəmləşdirən çevik maliyyə-kredit və əsas vəsait-lərin amortizasiyası mexanizimlərindən istifadə olunması
- ☒ potensial investorlara maliyyə yardımının edilməsi
- ☐ investisiya layihələrinin həyata keçirilməsi məqsədi ilə respublikaya gətirilən istehsal-texniki təyinatlı avadanlıqların əlavə dəyər vergisindən qismən və ya tamamilə azad edilməsi

40 İstehsal sahəsində investisiya layihələri hazırlanarkən aşağıdakılardan hansı araşdırılır?

- ☐ investisiya layihəsinin həyata keçirilməsindən gözlənilən son nəticə
- ☐ investisiyanın yönəldildiyi istiqamətlərin xarakterik cəhətləri
- ☐ layihənin həyata keçirilməsi üçün lazım olan investisiyanın həcmi
- ☒ digər müəssisələrin xarici ölkədə həyata keçirdikləri investisiya qoyuluşları
- ☐ investisiya layihəsinin həyata keçirilməsinə çəkilən xərclərin geri qaytarılması şərtləri və potensial investorların əldə edəcəkləri gəlirlər

41 İnvestisiya layihələrinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan diskontlaşdırılmış qiymətləndirməyə əsaslanan üsula aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ rentabellik indeksi
- ☐ xalis cari dəyər
- ☐ daxili rentabellik norması
- ☐ xərclərin cari dəyəri
- ☒ investisiyanın ödənmə müddəti

42 Texnologilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- ☐ maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- ☒ maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondtutumluluğu göstəriciləri aid edilir
- ☐ maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- ☐ maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
- ☐ maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməltutumluluğu göstəriciləri aid edilir

43 Məmulatın etibarlılığı:

- ☒ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir

44 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ☐ nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
- ☐ nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərcləri
- ☐ materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri
- ☐ nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- ☒ məhsulun yenidən emalı xərcləri

45 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- ☐ avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər
- ☒ məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər
- ☐ yoxlama və sınaqlardan keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər
- ☐ keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər
- ☐ zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər

46 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- ☒ yoxlama və sınaqlardan keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- ☐ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ umumzavod xərcləri

47 İnnovasiya fəaliyyəti:

- ☐ kadrların ixtisaslarının artırılması üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- ☐ yeni tikintinin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir
- ☒ yeniliyin yaradılması və istehlakçıya çatdırılması və ya tətbiqi ilə əlaqədar elmi-texniki, təşkilati, maliyyə və kommersiya fəaliyyətini özündə birləşdirir
- ☐ yeni əsas fondlarının yaradılması ilə əlaqədar təşkilati və maliyyə fəaliyyətini özündə birləşdirir
- ☐ müəssisədə əsas və köməkçi sexlərin layihələndirilməsi üzrə fəaliyyəti özündə birləşdirir

48 İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- ☒ istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, on-la-rın yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması
- ☐ tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- ☐ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir

49 İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- ☐ əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- ☐ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☒ yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir

50 İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- ☐ əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- ☐ tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır
- ☒ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır

51 İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- ☒ kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ☐ yalnız yeni məhsul növləri formasında olması
- ☐ heç vaxt köhnəlməmə imkanı
- ☐ istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- ☐ əsas fondların dəyərini artırması imkanı

52 Müəssisələrdə məhsulun layihələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

- ☐ texnikanın istismarı
- ☒ elmi-tədqiqat işlərinin aparılması
- ☐ məhsulun bilavasitə istehsalı
- ☐ texnoloji hazırlıq
- ☐ məhsulların reallaşdırılması

53 Yeniliyin tətbiqi nəticəsində müəssisədə işçilərin əmək və istirahət şəraiti yaxşılaşıbsa, bu hansı səmərə hesab olunur?

- ☐ bu, səmərə deyil
- ☒ sosial səmərə
- ☐ elmi-texniki səmərə
- ☐ iqtisadi səmərə
- ☐ ekoloji səmərə

54 Bu göstəricilərin hansından müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunmur?

- ☐ ödənmə müddəti
- ☐ daxili rentabellik norması
- ☐ xalis cari dəyər
- ☒ növbəlilik əmsalı
- ☐ rentabellik indeksi

55 İnnovasiya layihəsi nədir?

- ☐ qeyd olunan bütün variantları birləşdirən sənədlər toplusudur
- ☒ konkret məkan və zaman çərçivəsində innovasiya prosesinin təşkili, problemin həlli üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ☐ ixtiranın tətbiqi çertyojudur
- ☐ yeiliyin, ixtiranın təsvirini müəyyən edən sənədlər toplusudur
- ☐ konkret məkan və zaman çərçivəsində yeni məsulun satışı üzrə elmi əsaslandırılmış məqsədlər və tədbirlər sistemini müəyyən edən sənədlər toplusudur

56 İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

- ☐ əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- ☐ yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☒ yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- ☐ istehsalın təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır
- ☐ əməyin təkmilləşdirilməsi üzrə təkliflər hazırlanır

57 İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- ☐ texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- ☐ texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- ☐ elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- ☒ elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- ☐ elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi

58 Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- ☒ müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması
- ☐ yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcmnin azaldılması
- ☐ istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması
- ☐ texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması
- ☐ elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi

59 Texnoloji trayektoriya əyrisi nəyi göstərir:

- ☐ məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş re-surslar arasındakı əlaqəni
- ☒ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş re-surslar arasındakı əlaqəni
- ☐ məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni
- ☐ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- ☐ məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni

60 Son istehlakçıya qədər bütün mərhələlərdə büdcəyə ödənilməli olan əlavə dəyər vergisinin məbləği necə hesablanır?

- ☒ alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi
- ☐ ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin fərqi kimi
- ☐ alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin hasili kimi
- ☐ alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləği ilə ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinin cəmi kimi
- ☐ alınmış əlavə dəyər vergisinin məbləğinin ödənilmiş əlavə dəyər vergisinin məbləğinə nisbəti kimi

61 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- ☐ Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☐ dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- ☒ dövlət qeydiyyatına alınarkən müəyyən edilir

- ☐ müəssisə fəaliyyət göstərəkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☐ vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

62 Müəssisənin təcili likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- ☐ pul vəsaitləri ilə kreditor borcların fərqinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☒ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

63 Müəssisənin mütləq likvidliyi əmsalı necə hesablanır?

- ☒ pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar və debitor öhdəliklərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitləri ilə tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin hasilinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi
- ☐ pul vəsaitləri və tez reallaşdırıla bilən qiymətli kağızların dəyərinin fərqinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi

64 Müəssisənin maliyyəsinin funksiyaları hansıdır?

- ☐ ümumi maliyyə təhlili və planlaşdırılması, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü
- ☐ vergiləmə, əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi, tələb olunan maliyyə resurslarının həjmi, kredit alma imkanlarının təhlili
- ☐ ümumi maliyyə təhlili, tələbolunan maliyyə resurslarının təhlili və planlaşdırılması
- ☒ müəssisənin istehsal potensialının formalaşdırılması və artırılması, onun optimal strukturunun təmin edilməsi, cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin əmin edilməsi
- ☐ dövrüvvə vəsaitlərinin optimallığı, ümumi maliyyə təhlili

65 Müəssisənin balansının passiv hissəsi nəyi göstərir?

- ☒ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- ☐ müəssisənin əmlakının tərkibini
- ☐ müəssisənin pul vəsaitlərini
- ☐ müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını

66 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ yığılmış mənfəət
- ☐ əlavə kapital
- ☒ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ mülkiyyətçi tərəfindən verilən kapital
- ☐ ehtiyat kapitalı

67 Müəssisədə cəlb edilmiş maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ borc vəsaitləri
- ☐ bank kreditləri
- ☐ kreditor borcları
- ☒ ehtiyat kapitalı
- ☐ istiqrazların və başqa borc qiymətli kağızların satışından daxil olan vəsaitlər

68 Maliyyələşmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ müəssisənin uzunmüddətli borc vəsaitlərinin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ müəssisənin borc vəsaitlərinin xüsusi vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

- ☐ müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ müəssisənin xüsusi vəsaitləri ilə qısamüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin (və ya passivlərin) cəminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☒ müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin borc vəsaitlərinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

69 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələrinə aid deyil?

- ☐ amortizasiya ayırmaları
- ☐ mənfəət
- ☐ nizamnamə kapitalı
- ☐ səhm buraxılışından daxil olan vəsaitlər
- ☒ kreditör borcları

70 Müəssisənin balansının aktiv hissəsi nəyi göstərir?

- ☐ müəssisənin işçilərinin sayını
- ☐ müəssisənin öhdəliklərini
- ☒ müəssisənin əmlakının tərkibini
- ☐ müəssisənin əmlakının yaranma mənbəyini
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını

71 Müəssisələrinin xüsusi vəsaitlərinin formalaşdırılması mənbələri hansılardır?

- ☐ nizamnamə kapitalı, əlavə kapital, uzunmüddətli borclar, qısamüddətli borclar
- ☒ mülkiyyətçi kapitalı, müəssisə tərəfindən yaradılmış ehtiyatlar
- ☐ əlavə kapital, nizamnamə kapitalı
- ☐ ehtiyat kapitalı, bank borcları, ianə və yardımlar
- ☐ məqsədli maliyyələşmə, bölüşdürülməyən mənfəət, yığım fondları

72 Müəssisədə xüsusi maliyyə resurslarının formalaşması mənbələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ müəssisənin əmək haqqı üzrə borc öhdəlikləri
- ☒ səhmlərin satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər
- ☐ kreditör borcları
- ☐ bank kreditləri

73 Oligopolik sahə:

- ☒ nisbətən az sayda müəssisənin əmtəə və xidmətlər bazarında hakimiyyət etdiyi sahədir
- ☐ təbii inhisarın mövcud olduğu sahədir
- ☐ müəyyən məhsul istehsal edən və xidmət göstərən bir müəssisənin mövcud olduğu sahədir
- ☐ standart və ya eynicinsli məhsullar istehsal edən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir
- ☐ eyni olmayan, lakin oxşar məhsullar istehsal edən nisbətən çoxlu sayda müəssisələrin mövcud olduğu sahədir

74 Qiymətlərin növlərinə aid deyil?

- ☒ qarışıq qiymətlər
- ☐ tikinti məhsuluna qiymət
- ☐ topdansa satış qiyməti
- ☐ nəqliyyat tarifləri
- ☐ pərakəndə satış qiymətləri

75 Məhsuluna qiymətinə hansı amil təsir etmir?

- ☒ hazır məsul anbarının həcmi
- ☐ məhsulun əvəzedicilərinin qiyməti
- ☐ inflyasiyanın səviyyəsi
- ☐ analoji məhsul istehsal edən rəqib müəssisələrin bazardakı davranışları

☐ məhsulun maya dəyəri

76 Müəssisə öz məhsuluna qiymət müəyyən edərkən aşağıdakı amillərdən hansını nəzərə almalıdır?

- ☐ hazır məsul anbarının həcmi
☐ təhcizçilərin etibarlılığını
☒ məhsulun maya dəyərini
☐ işçilərin rəyini
☐ əsas fondların mənəvi köhnəlməsini

77 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin köməyi ilə nail olmaq istədiyi məqsədlərə aid olunmur?

- ☐ Müəssisənin likvidliyinin (ödəməqabiliyyətinin) təmin olunması məqsədi
☐ Mənfəətin maksimumlaşdırılması
☒ İşçilərin sayının azaldılmasına nail olmaq məqsədi
☐ Bazarda müəssisənin stabil mövqeyinin saxlanması məqsədi
☐ Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması məqsədi

78 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 720 min manat, ilin sonuna 820 min manat, bir il ərzində 216 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 116 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 15 %
☐ 16,1 %
☒ 26,3%
☐ 30%
☐ 14,1 %

79 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 650 min manat, ilin sonuna 690 min manat, bir il ərzində 260 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 220 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 31,88 %
☐ 73,8 %
☐ 6,1 %
☒ 37,68 %
☐ 40 %

80 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 320 min manat, ilin sonuna 370 min manat, bir il ərzində 70,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 20,4 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 6,37 %
☐ 2,9 %
☐ 10,2%
☐ 22 %
☒ 19,02 %

81 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların yeniləşmə əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 30,65 %
☐ 35 %
☐ 9,7 %
☐ 16,35 %
☐ 20,8 %

82 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 480 min manat, ilin sonuna 548 min manat, bir il ərzində 168 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa və 100 min manatlıq əsas fond sıradan çıxmışdırsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 12,2 %
- ☒ 35 %
- ☐ 9,7 %
- ☐ 16,3 %
- ☐ 18,2 %

83 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amil hansıdır?

- ☐ ümumzavod xərcləri
- ☐ dövretmə əmsalı
- ☐ amortizasiya norması
- ☒ avadanlıqların məhsuldarlığı
- ☐ məhsulun əməktutumu

84 İstehsal güclərindən istifadənin ekstensiv göstəricisi hansıdır?

- ☐ əsas fondların rentabelliği
- ☒ növbəlilik əmsalı
- ☐ fondverimi
- ☐ istehsal güclərindən istifadə əmsalı
- ☐ avadanlıqlardan istifadə əmsalı

85 Müəssisə 1200 manatlıq kompyuter alır. Bu müəssisənin hansı fonduna aiddir?

- ☒ əsas fondlara
- ☐ nizamnamə fonduna
- ☐ dövriyyə fondlarına
- ☐ ehtiyat fonduna
- ☐ amortizasiya fonduna

86 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymət-lən-dirilməsinin dəyər gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- ☒ amortizasiyanı hesablamaq və fondverimini müəy-yən etmək
- ☐ istehsal gücün-dən istifadəni yüksəltməyə dair tapşır-ıq-ları müəy-yən etmək
- ☐ istehsal gücünü müəy-yən-ləş-dir-mək
- ☐ avadanlıq balansı tərtib etmək
- ☐ əsas fondların tex-ni-ki tərkibini və istehsal gücünü müəy-yən etmək

87 Sənaye müəssisələrində illik amortizasiya məbləği necə müəyyən edilir?

- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə hasili kimi
- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ amortizasiya məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ əsas fondların normativ xidmət müddətinin amortizasiya məbləğinə nisbəti kimi
- ☒ amortizasiya məbləğinin əsas fondların normativ xidmət müddətinə nisbəti kimi

88 Fondtutumu göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin mövcud əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların ilin əvvəlinə olan dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ əmtəəlik, ümumi və ya xalis məhsulun istehsal əsas fondların əsas fondların ilin sonuna qalıq dəyərinə nisbəti kimi

89 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- ☐ müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- ☒ avadanlıqların yaş strukturu
- ☐ işçilərin sayı
- ☐ kadrların strukturu
- ☐ müəssisənin ölçüsü

90 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- ☒ investisiya qoyuluşlarının texnoloji quruluşu
- ☐ istehsalın ölçüsü
- ☐ işçilərin sayı
- ☐ müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- ☐ müəssisənin ölçüsü

91 Müəssisədə istehsal əsas fondlarının qiymətləndirilməsinin natural gös-təricilərindən hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- ☐ avadanlıq balansı tərtib etmək və fondverimini müəyyən etmək
- ☐ əsas fondların texniki tərkibini və amortizasiya ayırmalarını müəyyən etmək
- ☐ kadrlara olan tələbatı və istehsal gücünü müəyyən etmək
- ☐ istehsal gücündən istifadəni yüksəltməyə dair tapşırıqları və fondtutumunu müəyyən etmək
- ☒ əsas fondların texniki tərkibini və istehsal gücünü müəyyən etmək

92 Müəssisənin əsas fondlarının strukturuna hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ istehsalın ixtisaslaşma səviyyəsi
- ☒ kadrların idarə edilməsinin təkmiləşdirilməsi
- ☐ istehsal edilən məhsulun mürəkkəblik dərəcəsi
- ☐ elmi-texniki tərəqqi
- ☐ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi

93 Fondverimi göstəricisi necə hesablanır?

- ☒ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların bərpa dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmnin əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ əsas fondların orta illik dəyərinin il ərzində istehsal olunmuş məhsulun dəyər ifadəsində həcmninə nisbəti kimi

94 Maşın və avadanlıqlar üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- ☐ 15 faizədək
- ☐ 7 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☒ 25 faizədək
- ☐ 10 faizədək

95 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 440 min manat, ilin sonuna 420 min manat və bir il ərzində 48,4 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 11 %
- ☐ 10,5 %
- ☐ 5,2 %
- ☐ 5,6 %
- ☐ 11,5 %

96 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 680 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 170 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 15 %
- ☐ 11,7 %
- ☐ 11,5 %
- ☐ 21,25 %
- ☒ 25 %

97 Sürətləndirilmiş amortizasiya metodunun tətbiqi nəticəsində aşağıdakılardan hansı baş vermir?

- ☐ müəssisənin əsas fondları tez-tez yeniləşir
- ☐ müəssisədə təmir xərclərinin həcmi azalır
- ☒ əsas fondların fiziki köhnəlmə səviyyəsi dəfələrlə artır
- ☐ istehsal olunan məhsulun maya dəyəri artır
- ☐ müəssisənin rəqabətqabiliyyətlik səviyyəsi yüksəlir

98 əsas fondlardan istifadənin ümumi və xüsusi göstəriciləri hansılardır?

- ☒ fondverimi və növbəlilik əmsalı
- ☐ əsas fondların dəyərinin artım tempi və köhnəlmə müddəti
- ☐ iqtisadi və sosial
- ☐ fondverimi və köhnəlmə müddəti
- ☐ fondtutumu və təzələnmə əmsalı

99 əsas fondların istifadə müddəti bilinməyən qeyri-maddi ünsürləri üçün amortizasiya norması nə qədərdir?

- ☐ 15 faizədək
- ☐ 25 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☐ 7 faizədək
- ☒ 10 faizədək

100 İnsan orqanizminə təsir edən əsas fondların köhnəlmə növü hansıdır?

- ☐ mənəvi
- ☐ ictimai
- ☐ iqtisadi
- ☒ sosial
- ☐ fiziki

101 Binalar, qurğular və tikililər üçün amortizasiya norması nə qədərdir

- ☐ 10 faizədək
- ☐ 25 faizədək
- ☐ 20 faizədək
- ☒ 7 faizədək
- ☐ 15 faizədək

102 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 500 min manat, ilin sonuna 800 min manat və bir il ərzində 300 min manatlıq əsas fond yeni işə salınmışsa onda əsas fondların artma əmsalı necə faiz olar?

- ☐ 37,5 %
- ☐ 23,07 %
- ☐ 15 %
- ☒ 60 %
- ☐ 100 %

103 əsas fondların artma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi

104 Müəssisədə ilin əvvəlinə əsas fondların dəyəri 600 min manat, ilin sonuna 900 min manat və bir il ərzində 150 min manatlıq əsas fond istifadədən çıxarılmışsa onda əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə faiz olar?

- ☒ 25 %
- ☐ 16,7 %
- ☐ 10 %
- ☐ 40 %
- ☐ 50 %

105 əsas fondların sıradançıxma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin əvvəlinə olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi
- ☐ baxılan dövrdə istifadədən çıxmış əsas fondların dəyərinin ilin sonuna olan əsas fondların dəyərinə nisbəti kimi

106 Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisələrdə maşın və avadanlıqların texnoloji strukturunun optimallığına təsir göstərir?

- ☐ maşın və avadanlıqların ilkin dəyəri
- ☐ işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- ☐ təqvim vaxt fondu
- ☒ istehsal texnologiyası
- ☐ işçilərin sayı

107 Aşağıdakılardan hansı avadanlığa məxsus vaxt fondlarına aid deyil?

- ☐ təqvim vaxt fondu
- ☐ plan və ya maksimum mümkün vaxt fondu
- ☒ cari vaxt fondu
- ☐ faktiki işlənmiş vaxt fondu
- ☐ rejim vaxt fondu

108 İstehsal gücünü texniki (mexaniki) gücdən fərqləndirən cəhət nədir?

- ☐ mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmasıdır
- ☐ istehsal gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır
- ☐ mexaniki gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmasıdır
- ☐ istehsal gücün kəmiyyətinin fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsindən asılı olmamasıdır
- ☒ mexaniki gücün kəmiyyətinin avadanlığın vaxt fondundan asılı olmamasıdır

109 Müəssisədə avadanlıq parkının texniki-iqtisadi səviyyəsinə hansı amil təsir göstərir?

- ☐ təqvim vaxt fondu
- ☐ müəssisənin tərəf müqabillərinin sayı
- ☐ işçilərin sayı
- ☐ işçilərin peşəkarlıq səviyyəsi
- ☒ istehsal əsas fondlarının təzlənməsi və sıradan çıxmasının nisbəti

110 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- ☐ əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- ☐ əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- ☐ mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- ☐ əsas fondların dəyərindəki artım
- ☒ aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər

111 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- ☐ işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- ☐ ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə
- ☐ qalıq və satış dəyərinə görə
- ☒ ilkin və bərpa dəyərinə görə
- ☐ köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə

112 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

- ☐ bina
- ☐ dəzgah
- ☒ məmulat
- ☐ qurğu
- ☐ nəqliyyat vasitəsi

113 İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- ☐ aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti
- ☐ əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi
- ☐ texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti
- ☒ ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi
- ☐ binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti

114 İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ☐ qurğu və materiallar
- ☒ bina və nəqliyyat vasitələri
- ☐ nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları
- ☐ ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- ☐ binalar və yanacaq ehtiyatları

115 İstehsalın əsas fondları nədir?

- ☐ öz formasını istehsal prosesində dəyişəcək hazır məhsula çevrilən material qiymətliləridir
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☒ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
- ☐ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə bir il ərzində tamamilə keçirən əmək vasitələri və predmetləridir

116 Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- ☐ iqtisadi köhnəlmə
- ☐ texniki köhnəlmə
- ☐ sosial köhnəlmə
- ☐ fiziki köhnəlmə
- ☒ mənəvi köhnəlmə

117 Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə daxil edilir?

- ☐ istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri
- ☒ istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avdanlıqların dəyəri
- ☐ yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri
- ☐ quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri
- ☐ təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan maşın və avdanlıqların dəyəri

118 əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- ☐ köhnəlmə əmsalı, yeniləşmə əmsalı
- ☐ ekstensiv yüklənmə əmsalı və intensiv yüklənmə əmsalı
- ☐ inteqral əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı
- ☐ növbəlik əmsalı, köhnəlmə əmsalı və yeniləşmə əmsalı
- ☒ artma əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı

119 Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?

- ☐ ləğv olunma dəyərinə görə
- ☐ bərpa və qalıq dəyərinə görə
- ☒ ilkin dəyərinə görə
- ☐ ilkin və qalıq dəyərinə görə
- ☐ qalıq dəyərinə görə

120 Yanacaq sənayesinin (neftçixarma sənayesinin) istehsal əsas fondlarının tərkibində qurğular və ötürücü mexanizmlərin xüsusi çəkisi təqribən neçə faiz olur?

- ☐ 30 faiz
- ☐ 70 faiz
- ☐ 40 faiz
- ☒ 60 faiz
- ☐ 50 faiz

121 İstehsal gücü nədir?

- ☐ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul satmaq imkanı
- ☐ müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı
- ☐ müəssisənin bazardakı payıdır
- ☐ müəssisənin illik istehsal həcmi
- ☒ müəssisənin zəruri keyfiyyətdə, çeşiddə maksimum məhsul buraxa bilmə qabiliyyətidir

122 Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- ☐ Nəqliyyat vasitələri
- ☒ Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq
- ☐ Binalar
- ☐ Səxdə qurulmuş avadanlıq
- ☐ Zavoddaxili su kəmərləri

123 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

- ☐ avadanlıqların yerləşdirilməsində
- ☐ avadanlıq yeni alınanda
- ☒ avadanlıq fiziki köhnələndə
- ☐ avadanlıqların yerini dəyişdikdə
- ☐ avadanlıq satıldıqda

124 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

- ☐ istehsalın inkişafı fondundan
- ☐ ehtiyat fondundan

- ☐ amortizasiya fondundan
- ☒ təmir fondundan
- ☐ nizamnamə fondundan

125 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

- ☐ fiziki, texniki, mənəvi, sosial
- ☒ fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
- ☐ mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi
- ☐ texniki, mənəvi, sosial, siyasi
- ☐ texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi

126 əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

- ☒ mükafatlı vaxtamuzd
- ☐ birbaşa vaxtamuzd
- ☐ dolayı vaxtamuzd
- ☐ mütərəqqi vaxtamuzd
- ☐ akord sistemi

127 əməyin ödənişinin işəmuzd formasına aid deyil:

- ☐ mükafatlı işəmuzd
- ☐ birbaşa işəmuzd
- ☐ dolayı işəmuzd
- ☐ mütərəqqi işəmuzd
- ☒ intensiv işəmuzd

128 əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

- ☐ iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
- ☐ tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi
- ☐ işçilərin mükafatlandırması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi
- ☒ tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı
- ☐ əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər

129 əmək haqqı nədir?

- ☐ vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- ☒ iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- ☐ müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- ☐ işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait
- ☐ işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait

130 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- ☐ köməkçi fəhlələr
- ☐ mütəxəssislər
- ☒ mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri
- ☐ mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
- ☐ əsas fəhlələr

131 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- ☐ 5
- ☐ 6
- ☐ 3
- ☐ 2
- ☒ 4

132 Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- ☐ mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- ☐ fəhlələr kateqoriyasına
- ☐ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- ☐ qulluqçular kateqoriyasına
- ☒ kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

133 Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- ☐ mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- ☐ kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- ☐ fəhlələr kateqoriyasına
- ☐ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- ☒ qulluqçular kateqoriyasına

134 Müəssisədə dəftərxana işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- ☐ mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- ☐ fəhlələr kateqoriyasına
- ☐ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- ☒ qulluqçular kateqoriyasına
- ☐ kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

135 Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- ☒ mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- ☐ fəhlələr kateqoriyasına
- ☐ mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- ☐ kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- ☐ qulluqçular kateqoriyasına

136 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- ☐ köməkçi fəhlələrin sayının əsas fəhlələrin sayına nisbətində görə
- ☐ əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- ☒ heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- ☐ mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- ☐ heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətində görə

137 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- ☒ müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
- ☐ məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- ☐ təmir işini həyata keçirənlər
- ☐ xammal və hazır məhsulu nəql edənlər
- ☐ əmək predmetini emal edənlər

138 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- ☒ 4
- ☐ 5
- ☐ 3
- ☐ 2
- ☐ 6

139 İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

- ☐ mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları

- ☒ fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri
- ☐ sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular
- ☐ menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar
- ☐ baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri

140 əməyin ödənişinin işəmuзд forması olan mütərəqqi işəmuзд əmək haqqı sistemində:

- ☒ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

141 Aşağıdakı ünsürlərdən hansı vaxt normasına aid deyil?

- ☐ iş yerinə xidmət vaxtı
- ☐ əsas vaxt
- ☐ hazırlıq-tamamlama vaxtı
- ☐ köməkçi vaxt
- ☒ mənzuniyyət vaxtı

142 Vaxtamuzd formada fəhlənin əməyi ödənilir:

- ☒ faktiki iş vaxtına görə
- ☐ təqvim vaxtına görə
- ☐ materialtutumuna görə
- ☐ göstərilən xidmətin həcminə görə
- ☐ hazırlanmış məmulatın sayına görə

143 Müəssisədə kadrların idarə olunmasına aid deyil:

- ☒ əməyin fondla silahlanma səviyyəsinin artırılması
- ☐ əmək haqqının və güzəştlərin müəyyən olunması
- ☐ əmək fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi
- ☐ kadrlara tələbatın planlaşdırılması
- ☐ kadrların seçilməsi

144 Vaxt norması nədir?

- ☐ əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir
- ☒ məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, planlaşdırılmış miqdarıdır
- ☐ növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır
- ☐ verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir
- ☐ vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır

145 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi amilləri hansılardır?

- ☒ maddi-texniki, sosial, iqtisadi və təşkilati
- ☐ müəssisədə inzibati idarə heyətinin sayının artırılması, fəhlələr arasında rəqabət, əmək haqqının artırılması
- ☐ intensiv, ekstensiv, dəyişən, qarışıq
- ☐ analitik, statistik, eksperimental, qarışıq
- ☐ fəhlələrin iş vaxtının artırılması, növbələrin fasiləsizliyi və istirahət müddətinin qısaldılması

146 əmək məhsuldarlığının ölçülmə üsulları hansıdır?

- ☒ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidi ərzində məhsul istehsalının həcmi

- ☐ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan fərdi və ictimai əmək
- ☐ hər bir işçinin əmək haqqı və məhsul vahidinə düşən əmək haqqı
- ☐ məhsul vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtı və vaxt vahidinə düşən əsas fondların dəyəri
- ☐ məhsul vahidinə düşən əmək haqqının kəmiyyəti və əmək haqqı vahidinə düşən məhsulun həcmi

147 Müəssisə işçiləri daha çox maraqlıdırlar ki:

- ☐ kreditlərə görə faizlər aşağı salınsın
- ☐ əmək məhsuldarlığı artsın
- ☐ rentabellik yüksəlsin
- ☒ əmək haqqı yüksəldilsin
- ☐ istehsal xərcləri azaldılsın

148 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- ☐ zəruri avadanlıqların miqdarını müəyyən etməyi
- ☐ əmək haqqı fondunun həcmi müəyyən etməyi
- ☐ yeni texnikanın tətbiqi səmərəliliyini qiymətləndirməyi
- ☐ sexin, istehsal sahəsinin, ayrı-ayrı iş yerlərinin istehsal proqramlarını hesablamağı
- ☒ avadanlıqların mexaniki gücünü müəyyən etməyi

149 Müəssisədə əsas fəhlələrin sayı necə müəyyən edilir?

- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun fərqi kimi
- ☐ işçinin faydalı iş vaxtı fondunun istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumuna nisbəti kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun hasili kimi
- ☒ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumunun işçinin faydalı iş vaxtı fonduna nisbəti kimi
- ☐ istehsal ediləcək cəmi məhsulun əmək tutumu ilə işçinin faydalı iş vaxtı fondunun cəmi kimi

150 əməyin ödənişinin işəmuзд forması olan akkord işəmuзд əmək haqqı sistemində:

- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- ☒ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır
- ☐ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

151 əməyin ödənişinin işəmuзд forması olan mükafatlı işəmuзд əmək haqqı sistemində:

- ☒ birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır
- ☐ normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir
- ☐ işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır
- ☐ fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur
- ☐ əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanır

152 Aşağıdakılardan hansı əmək haqqı sistemlərinə aid deyil?

- ☐ mükafatlı işəmuзд
- ☐ birbaşa işəmuзд
- ☒ sadələşdirilmiş işəmuзд
- ☐ dolaylı işəmuзд
- ☐ mütərəqqi işəmuзд

153 əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi zamanı əməyin nəticəsini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ☐ dəyər göstəriciləri
- ☐ əmək göstəriciləri
- ☐ natural göstəricilər
- ☒ texnolojilik göstəriciləri
- ☐ şərti-natural göstəricilər

154 Vaxt norması nədir?

- ☐ qurulmuş avadanlıqların miqdarının plan ölçüsüdür
- ☐ müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığının plan ölçüsüdür
- ☒ məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həcm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının planlaşdırılan miqdarıdır
- ☐ fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür

155 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

- ☒ istehsal olunan məhsulların satış imkanlarını müəyyən etməyi
- ☐ peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı
- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığını əsaslandırmağı
- ☐ istehsal olunan detal, qovşaq və məmulatın plan əmək-tu-tu-mu-nu müəyyən etməyi
- ☐ əməyin nəticələrini qiymətləndirməyi

156 İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

- ☐ rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- ☐ müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür
- ☒ fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür
- ☐ müəyyən müddət ərzində bri-qa-da tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həjmdə iş-lərin plan ölçüsüdür
- ☐ məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjm-də işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür

157 Növbədaxili iş vaxtı itkilərinə aiddir:

- ☐ müdiriyyətin icazəsinə görə işdə olmama
- ☒ materialın emal üçün gecikməsi
- ☐ xəstəlik üzəndən boşdayanma
- ☐ üzürsüz səbəbdən işdə olmama
- ☐ bütün günü boşdayanma

158 Kadr axıcılığının motiv-lərinə aid deyil:

- ☐ işin möv-süm-lü olması
- ☐ əmək şəraitinin əlverişsiz və əmək haqqının səviyyəsinin aşağı olması
- ☐ ixtisasın artırılması im-kanlarının yoxluğu
- ☐ xidməti vəzifə üzrə inkişaf im-kanlarının yoxluğu
- ☒ istehsalın təmərküzləşmə səviyyəsi yüksəldilməsi

159 Kimlər üçün əməyin ödənilməsinin dolayı işəməz formasiyadan istifadə olunur?

- ☐ rəhbərlər
- ☐ əsas fəhlələr
- ☒ köməkçi fəhlələr
- ☐ mütəxəssislər
- ☐ xidmətçilər

160 əməyin ödənilməsinin işəməz formasının tətbiqi şərti hansıdır?

- ☐ texnoloji qaydaların pozulması

- ☒ görülmə işlərin dəqiq hesablanması mümkünlüyü
- ☐ əməliyyatların ardıcılıqla yerinə yetirilməsi
- ☐ materiallardan israfçılıqla istifadə olunması
- ☐ avadanlıqlara xidmətin təşkilinin birqada üsulunun tətbiqi

161 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin iqtisadi amillərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- ☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi
- ☒ işçilər üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması
- ☐ istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsalat tətbiqi

162 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin təşkilati amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, kadrların mədəni-texniki və məənəvi səviyyəsinin yüksəldilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi artırılması
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi
- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- ☒ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- ☐ yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili, kollektivin əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi üçün əlverişli maliyyə və digər iqtisadi stimulların yaradılması

163 əmək məhsuldarlığını yüksəltməyin maddi-texniki amillərinə aşağıdakılardan hansılar aiddir?

- ☐ mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın fasiləsizlik, ahəngdarlıq və proporsionallıq dərəcəsinin yüksəldilməsi
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsi
- ☒ istehsalın mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması, yeni texnikanın tətbiqi və mövcud avadanlıqların modernləşdirilməsi, yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi
- ☐ yeni texnologiyaların proseslərin işlənməsi və tətbiqi, istehsalın idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi, iş yerlərinin səmərəli təşkili
- ☐ istehsalın təmərküzləşmə və ixtisaslaşma səviyyəsinin yüksəldilməsi, sağlam, təhlükəsiz və estetik jəhətdən əlverişli əmək şəraitinin yaradılması, məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi

164 əməyin təşkilinə və müəssisə kollektivinin idarə edilməsinə aid olmayan nədir?

- ☐ əməyin stimullaşdırılması
- ☐ işçilərin işə qəbul olunması
- ☐ işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması
- ☐ kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması
- ☒ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi

165 əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- ☐ dövlətin sosial siyasəti
- ☐ fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- ☐ işin xarakteri
- ☒ müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı
- ☐ əmək bazarının konyukturası

166 Müəssisədə normalaşdırılan işlərin icrası üçün fəhlə kadrlara tələbat necə hesablanır?

- ☐ istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- ☐ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını, istehsal proqramı üzrə məmulatların sayını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna vururlar

- ☒ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vurub 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür
- ☐ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını istehsal proqramı üzrə məmulatların sayına vururlar
- ☐ bir məmulatın istehsalına vaxt normasını 1 fəhlənin faydalı iş vaxtı fonduna bölünür

167 Məmulatın estetik göstəriciləri:

- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir
- ☒ məmulatın oricinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
- ☐ məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
- ☐ məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsələrini özündə birləşdirir

168 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- ☒ məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birdəfəlik xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi
- ☐ məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- ☐ məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi
- ☐ məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər
- ☐ məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi

169 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti hansı parametrlər üzrə qiymətləndirilir?

- ☐ makroiqtisadi və mikroiqtisadi parametrlər üzrə
- ☒ keyfiyyət və iqtisadi parametrlər üzrə
- ☐ maddi-texniki və təşkilati parametrlər üzrə
- ☐ sosial və iqtisadi parametrlər üzrə
- ☐ fərdi və ümumi parametrlər üzrə

170 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- ☐ məmulatın nəql olunma qabiliyyəti
- ☐ məmulatın estetik göstəriciləri
- ☐ etibarlılıq göstəriciləri
- ☒ ekoloji göstəricilər
- ☐ erqonomik göstəricilər

171 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş və göz oxşamağı kimi xassələri özündə birləşdirir?

- ☐ məmulatın nəql olunma qabiliyyəti
- ☐ etibarlılıq göstəriciləri
- ☐ məhsulun təyinatı göstəriciləri
- ☒ məmulatın estetik göstəriciləri
- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri

172 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi insan-maşın-mühit sistemini xarakterizə edir?

- ☐ ekoloji göstəricilər
- ☐ texnolojilik göstəriciləri
- ☒ erqonomik göstəricilər
- ☐ məmulatın estetik göstəriciləri
- ☐ patent-hüquq göstəriciləri

173 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- ☒ məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ keyfiyyət nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- ☐ yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- ☐ reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi
- ☐ zəy məhsulla əlaqədar olan xərclər

174 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- ☐ istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi
- ☐ məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
- ☒ işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi
- ☐ hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması
- ☐ təbiiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması

175 Marşrut texnologiyası:

- ☐ avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- ☐ yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir
- ☒ müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir
- ☐ istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onların yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir
- ☐ müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsinə müəyyən edir

176 Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- ☐ eskiz layihəsinin hazırlanması
- ☐ avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi
- ☐ texniki layihənin hazırlanması
- ☒ avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi
- ☐ texniki şərtlərin hazırlanması

177 Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- ☐ eskiz layihəsinin hazırlanması
- ☐ texniki təklifin hazırlanması
- ☐ yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
- ☒ marşrut texnologiyasının hazırlanması
- ☐ texniki layihənin hazırlanması

178 Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

- ☐ texniki təklifin hazırlanması
- ☐ layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması
- ☐ texniki layihənin hazırlanması
- ☒ marşrut texnologiyasının hazırlanması
- ☐ eskiz layihəsinin hazırlanması

179 İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- ☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondverminin son həddini göstərir
- ☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın materialtutumluluğunu göstərir
- ☒ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir
- ☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın əməltutumluluğunu göstərir
- ☐ yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondtutumluluğunu göstərir

180 İnnovasiya layihəsinin bölmələri arasında yoxdur:

- ☒ məhsulun satış planı
- ☐ layihənin həyata keçirilməsinin resurs (kompleks) təminatı
- ☐ layihənin kompleks əsaslandırılması
- ☐ layihənin məqsədlər ağacı və onun reallaşdırılması üzrə tədbirlər sistemi
- ☐ layihənin reallaşdırılması mexanizmi və motivasiya sistemi

181 İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

- ☐ maddi-texniki və texnoloji hazırlıq
- ☒ konstruktör və texnoloji hazırlıq
- ☐ təşkilati və maddi-texniki hazırlıq
- ☐ yalnız konstruktör hazırlığı
- ☐ xammalın istehsalı verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq

182 Patent nədir?

- ☐ müəssisənin dövlət qeydiyyatına alındığını təsdiq edən qeydiyyat şəhadətnaməsidir
- ☐ məhsulun qiymət və ya təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunu təsdiq edən sənəddir
- ☐ məhsulun keyfiyyətini təsdiq edən sənəddir
- ☒ ixtiraya müəllifliyi təsdiq edən və sahibinə bu ixtira ilə bağlı müstəsna hüquqlar verən sənəddir
- ☐ müəssisənin sahibkarlıq fəaliyyətlə məşğul olmasına isəzə verildiyini təsdiq edən sənəddir

183 Yeniliklərin tətbiqində özəl şirkətlərin son məqsədi:

- ☐ rəqabət qabiliyyətini artırmaqdır
- ☒ öz mənfəətini artırmaqdır
- ☐ məhsulun keyfiyyətini yüksəltməkdir
- ☐ satış bazarlarını genişləndirməkdir
- ☐ istehlakçıların tələbatını daha dolğun ödəməkdir

184 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbəyi rolunda çıxış edə bilməz?

- ☐ müəssisənin cəlb etdiyi borc vəsaitləri
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondunun vəsaiti
- ☐ müəssisənin təsisçilərinin verdiyi vəsait
- ☐ müəssisənin sərəncamında qalan mənfəət
- ☒ müəssisənin əmək haqqı fondunun vəsaiti

185 Aşağıdakı fəaliyyətlərdən hansı biri müəssisənin innovasiya fəaliyyətinə aid edilə bilməz?

- ☐ istehsalın texnoloji cəhətdən yenidən təchiz edilməsinin və hazırlığının həyata keçirilməsi
- ☐ intellektual mülkiyyət obyektlərinə və məxfi elmi və texnoloji informasiyaya hüquqların əldə edilməsi, ötürülməsi və qorunması
- ☐ innovasiya infrastrukturunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi
- ☐ iqtisadi dövriyyədə reallaşdırılacaq yeni yaxud təkmilləşdirilmiş məhsulun və ya texnoloji prosesin yaradılmasına istiqamətlənmiş elmi-tədqiqat, təcrübə-konstruktör və texnoloji işləmələrin yerinə yetirilməsi
- ☒ yeni proseslərin, məhsulların və məmulatların sınağının lisenziyalaşdırılması

186 Aşağıdakılardan hansını innovasiya proseslərinin idarə olunmasının daha vacib məsələsi hesab etmək olar:

- ☐ yeniliyin texnoloji potensialının reallaşdırılması üçün onun iqtisadi potensialının yaradılması
- ☐ yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının yaradılması
- ☐ yeniliyin iqtisadi potensialının onun texnoloji potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- ☐ yeniliyin texnoloji potensialının onun iqtisadi potensialına uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsini
- ☒ yeniliyin texnoloji potensialı ilə onun iqtisadi potensialının optimal uzlaşdırılmasının təmin edilməsi

187 Texnoloji parametrlərindən asılı olaraq innovasiyalar aşağıdakı kimi qruplaşdırılır:

- ☐ təşkilati və proses innovasiyalar
- ☒ məhsul və proses innovasiyaları
- ☐ iqtisadi və təşkilati innovasiyalar
- ☐ idarəetmə və texnoloji innovasiyalar
- ☐ məhsul və əməliyyat innovasiyaları

188 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı biri elmi-texniki tərəqqi ilə innovasiya arasında əlaqəni daha dolğun əks etdirir?

- ☐ İnnovasiya həm elmi-texniki tərəqqini, həm də marketinq fəaliyyətini birləşdirir
- ☐ İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin ilkin mərhələsidir
- ☐ İnnovasiya elə elmi-texniki tərəqqinin özüdür
- ☒ İnnovasiya – elmi-texniki tərəqqinin potensial imkanlarının yeni məhsul və texnologiyalarda öz əksini tapan real elmi-texniki nailiyyətlərə çevrilməsini əks etdirir
- ☐ İnnovasiya - fundamental tədqiqatlarının bazara çıxarılması və stılmasıdır

189 İntelektual mülkiyyətə nə daxildir?

- ☐ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), məişət xidməti, lisenziyalar
- ☐ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, sənaye məhsulları, xidmətlər, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), texnika
- ☐ kəşflər, ixtiralar, lisenziyalar, mülkiyyət hüquqları, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, avadanlıqlar
- ☐ kəşflər, ixtiralar, mal və xidmətlər, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları, inventarlar
- ☒ kəşflər, ixtiralar, konsepsiyalar, modellər, nəzəriyyələr, informasiya məhsulları (proqram məhsulları, radio və teleproqramlar), incəsənət əsərləri

190 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı müəssisənin innovasiya fəaliyyətini bilavasitə səciyyələndirmir?

- ☒ müəssisənin operativ istehsal fəaliyyətinin planlaşdırılması
- ☐ yeni idarəetmə üsullarının tətbiqi
- ☐ yeni satış bazarlarının və yeni satış üsullarının tapılması
- ☐ yeni orijinal ideyanın reallaşdırılması və hazır məhsul şəklində bazara çıxarılması
- ☐ istehlakçıların istəklərinin öyrənilməsi sahəsində tədqiqatlar

191 Aşağıdakılardan hansı innovasiya prosesinin gedişat ardıcılığını əks etdirir?

- ☐ tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; mənimsəmə; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; sənaye istehsalı; marketinq; satış
- ☐ işləmələr; tətbiqi tədqiqatlar; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketinq; satış
- ☐ tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketinq; satış
- ☐ layihələndirmə; işləmələr; fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketinq; satış
- ☒ fundamental tədqiqatlar; tətbiqi tədqiqatlar; işləmələr; layihələndirmə; tikinti; mənimsəmə; sənaye istehsalı; marketinq; satış

192 İnnovasiya prosesinin əmtəyə çevrilməsi ilə onun hansı fazaları fərqlənir?

- ☐ sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yaradılma və yayılma
- ☐ sınaq işlərinin həyata keçirilməsi, yeniliyin diffuziyası
- ☐ elmi-tədqiqat işinin aparılması, sınaq işlərinin həyata keçirilməsi
- ☐ elmi-tədqiqat işinin aparılması, yeniliyin diffuziyası
- ☒ yaradılma və yayılma, yeniliyin diffuziyası

193 İnnovasiyalar yeniliklərin səviyyəsinə görə hansı innovasiya növlərinə bölünür?

- ☐ sosial, məhsul və proses innovasiyalara
- ☐ məhsul, proses və nisbətən yeni innovasiyalara
- ☒ yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

- ☐ məhsul və proses innovasiyalara
- ☐ məhsul, proses, yeni və nisbətən yeni innovasiyalara

194 Proses innovasiyası nədir?

- ☒ istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- ☐ məhsul istehsalının həcmnin artırılmasını nəzərdə tutur
- ☐ məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur
- ☐ idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- ☐ yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur

195 Məhsul innovasiyası nədir?

- ☐ məhsul istehsalının həcmnin artırılmasını nəzərdə tutur
- ☐ idarəetmənin təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- ☐ istehsalın təşkilinin yeni metodlarının yaradılmasını nəzərdə tutur
- ☒ yeni məhsul növlərinin yaradılması və mənimsənilməsini nəzərdə tutur
- ☐ məhsulların satış bazarının genişlənməsini nəzərdə tutur

196 Aşağıdakılardan hansı innovasiyanın əlamətləridir?

- ☒ elmi-texniki yenilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ☐ elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ☐ iqtisadi səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ☐ texnoloji səmərəlilik, istehsala tətbiqiliyi, kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı
- ☐ elmi-texniki yenilik, sosial səmərəlilik, texnoloji səmərəlilik

197 Standartlaşdırma:

- ☐ məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksini tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☒ normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir

198 Məhsulun rəqabətqabiliyyəti:

- ☐ onun öz təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən, özünəməxsus xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- ☐ dövrü və tədavi fondları istifadə göstərijiləri ilə müəyyən olunur
- ☒ alıcıların müəyyən qrupu üçün mərhəmətli kəsb edən və onların müəyyən tələbatlarının ödənilməsini təmin edən xassələrin məcmusu ilə müəyyən olunur
- ☐ yalnız onun qiyməti ilə müəyyən olunur
- ☐ reallaşdırılmaya çəkilən xərjlərin həmi ilə müəyyən olunur

199 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

- ☒ məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada artırılması deməkdir
- ☐ işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir
- ☐ məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
- ☐ təklifin azalması deməkdir
- ☐ məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada azalması deməkdir

200 Məhsulun keyfiyyəti:

- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən və yalnız istehsalçı üçün əhəmiyyətli olan xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və materialtutumunun aşağı salınması imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur

- ☒ məhsulun təyinatına müvafiq müəyyən tələbatı ödəməyə yararlı olmasını şərtləndirən özünəməxsus xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun təyinatına müvafiq istifadə edildiyini göstərən və istifadə səmərəliliyinin yüksəldilməsi imkanlarını müəyyən edən xassələrin məcmusudur
- ☐ məhsulun qiymətini müəyyən etməklə onun istehsalının rentabelliğini qiymətləndirməyə imkan verən göstəricilərin məcmusudur

201 Məhsulun keyfiyyəti:

- ☐ tədavül prosesində formalaşır
- ☒ istehsal prosesində formalaşır
- ☐ bazarda formalaşır
- ☐ satış zamanı formalaşır
- ☐ məhsula servis prosesində formalaşır

202 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti standartlarının növlərinə aid deyil?

- ☐ milli standartlar
- ☐ dövlətlərarası standartlar
- ☐ regional standartlar
- ☐ beynəlxalq standartlar
- ☒ mühasibat standartları

203 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- ☐ standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- ☒ məhsulun maya dəyəri
- ☐ məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- ☐ texnolojilik göstəriciləri
- ☐ məhsulun estetik göstəriciləri

204 əhəmiyyəti, tətbiq miqyası və məsuliyyət dərəcəsi-nə görə standartlar hansı növlərə bölünür?

- ☐ analitik, ekperimental, statistik standartlara
- ☐ müəssisədaxili, müəsisələrarası, sahə, milli standartlara
- ☒ beynəlxalq, regional, dövlətlərarası, milli standartlara
- ☐ məhsul, xidmət, sənaye, ticarət standartlarına
- ☐ material, hazır məhsul, xidmət standartlarına

205 Sertifikasiya:

- ☐ məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- ☒ məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksi-ni tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- ☐ məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- ☐ məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

206 Müəssisənin uğurlu innovasiya fəaliyyəti son nəticədə nəyə gətirib çıxarır?

- ☐ müəssisənin sənədləşmə işlərinin artmasına
- ☐ əlavə xərclərin artmasına və mənfəətin azalmasına
- ☒ müəssisənin rəqabət qabiliyyətinin güclənməsinə və mənfəətinin artmasına
- ☐ məhsul istehsalının artmasına və satılmayan məhsulun çoxalmasına
- ☐ müəssisənin ölkədə və xaricdə tanınmağına

207 Tədavül fondlarına daxildir:

- ☐ istehsal ehtiyatları.
- ☐ maşın və avadanlıqlar;

- ☐ bitməmiş istehsal;
- ☐ hazır məhsul
- ☐ gələcək dövrün xərcləri;

208 Normalaşdırılmayan dövriyyə vəsaitlərinə aiddir:

- ☐ gələcək dövrün xərcləri
- ☐ istehsal ehtiyatları
- ☐ bitməmiş ehtiyatlar
- ☐ hazır məhsul
- ☒ pul vəsaitləri

209 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- ☐ texnoloji tullantılar
- ☒ təchizat itkiləri
- ☐ texniki-təşkilati itkilər
- ☐ texnoloji itkilər
- ☐ xalis məsrəf

210 Müəssisədə materiallardan ehtiyat növləri hansılardır?

- ☐ cari, mövsümü, müddətli, hazırlıq
- ☒ cari, hazırlıq, sığorta, mövsümü
- ☐ uzun müddətli, qısamüddətli, cari, hazırlıq
- ☐ cari, istehsal, satış, sığorta
- ☐ istehsal, satış, xidmət, cari

211 Dövriyyə vəsaitlərinə nələr aiddir?

- ☐ pul vəsaitləri və çoxillik əkmələr
- ☐ istehsal ehtiyatları və qurğuları
- ☐ dövrüyyə fondları və əsas fondlar
- ☐ gələcək dövrün xərcləri və ötürücü qurğular
- ☒ dövriyyə fondları və tədavül fondları

212 Dövriyyə fondlarının tərkib üsülləri hansılardır?

- ☐ yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- ☐ tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- ☐ gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
- ☐ pul vəsaitləri, azqıymətli tez köhnələn əşyalar, debitor borcları
- ☒ istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri

213 Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- ☒ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- ☐ istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır
- ☐ öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar
- ☐ istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır

214 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı materialdan konkret texniki parametrləri göstərilməklə hesablanır?

- ☐ perspektiv məsrəf norması
- ☒ müfəssəl məsrəf norması

- ☐ qrup məsrəf norması
- ☐ iriləşdirilmiş məsrəf norması
- ☐ fərdi məsrəf norması

215 Hansı məsrəf norması məhsul vahidinə hər hansı adda bir material növündən maksimum yol verilə bilən məsrəf həddini nəzərdə tutur?

- ☐ perspektiv məsrəf norması
- ☐ müfəssəl məsrəf norması
- ☐ qrup məsrəf norması
- ☒ iriləşdirilmiş məsrəf norması
- ☐ fərdi məsrəf norması

216 Maddi resursların təfəssilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- ☐ perspektiv və müfəssəl normalar
- ☒ iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- ☐ müfəssəl və qrup normaları
- ☐ qrup və iriləşdirilmiş normalar
- ☐ iriləşdirilmiş və kütləvi normalar

217 İstehsal müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- ☒ 5
- ☐ 10
- ☐ 25
- ☐ 20
- ☐ 15

218 Hazır məhsul:

- ☐ istehsal ehtiyatlarına aiddir
- ☐ normalaşdırılan dövriyyə fondlara aiddir
- ☐ əsas fondlara aiddir
- ☒ normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir
- ☐ normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir

219 Müəssisədə bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- ☐ istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- ☐ hazır məhsulun dəyəri
- ☐ yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunə-si-nin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- ☒ istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.

220 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- ☐ hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- ☐ hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- ☒ hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsul-lun maya də-yərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ☐ gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsul-lun maya də-yərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- ☐ hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsul-lun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;

221 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin tədavül fondlarına aid deyil?

- ☐ debitor borcları
- ☐ pul vəsaitləri
- ☐ anbardakı hazır məhsul

- ☒ az qiymətli və tez köhnələn əşyalar
- ☐ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar

222 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- ☒ yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- ☐ xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
- ☐ tara və tara materialları
- ☐ alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
- ☐ köməkçi materiallar

223 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan faktiki istifadə əmsalı neçə olmuşdur?

- ☐ 0,75
- ☐ 1,25
- ☐ 1,33
- ☐ 2,58
- ☒ 0,8

224 Hansı məsrəf norması konstruktor-texnoloji sənədlər və aparılmış xüsusi laboratoriya tədqiqatı əsasında planlaşdırılmış təşkilati-texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti nəzərə alınmaqla konkret müəssisənin məhsulu üçün işlənib hazırlanır?

- ☐ perspektiv məsrəf norması
- ☐ qrup məsrəf norması
- ☐ iriləşdirilmiş məsrəf norması
- ☒ fərdi məsrəf norması
- ☐ müfəssəl məsrəf norması

225 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ istehsal edilmiş məhsulun həcmninə tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;
- ☐ topdansaş qiyamətində realizə olunmuş məhsulun həcmninə dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqlına nisbəti kimi;
- ☒ dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqlının topdansaş qiyamətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

226 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- ☐ əsas fondların orta illik dəyəri
- ☐ işçilərin sayı
- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğu
- ☐ işçilərin axını
- ☐ mənfəətin həcmi

227 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

- ☒ istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun məyayə dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yeniləşmə əmsalından və məhsulun məyayə dəyərindən
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun məyayə dəyərindən və əməyin təşkilindən

228 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- ☐ xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- ☐ dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər
- ☐ xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- ☐ xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- ☒ təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər

229 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzun-luğu göstəricisinin tərsi kimi
- ☐ topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsul-lun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalı-ğına nisbəti kimi
- ☐ istehsal edimiş məhsulun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi
- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalı-ğının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsul-lun həcminə nisbəti kimi

230 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

- ☐ topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsul-lun həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə fondlarının həcmnin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalı-ğının dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi
- ☒ topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsul-lun həcmnin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalı-ğına nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalı-ğının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsul-lun həcminə nisbəti kimi

231 Hansı məsrəf norması eyni tiptən, lakin bir şirkətin (və ya firmanın) müxtəlif müəssisələri tərəfindən istehsal olunan məhsullar üçün işlənir?

- ☐ iriləşdirilmiş məsrəf norması
- ☒ qrup məsrəf norması
- ☐ perspektiv məsrəf norması
- ☐ müfəssəl məsrəf norması
- ☐ fərdi məsrəf norması

232 Hansı məsrəf norması il üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların plan maya dəyərinin kalkulyasiyasında istifadə olunur?

- ☐ perspektiv məsrəf norması
- ☐ müfəssəl məsrəf norması
- ☒ illik məsrəf norması
- ☐ iriləşdirilmiş məsrəf norması
- ☐ fərdi məsrəf norması

233 Müxtəlif istehsal müəssisələrində dövriyyə fondlarının ümumi dəyərində bitməmiş istehsalın payı aşağıdakı hansı amillə əlaqədar deyil?

- ☒ maşın və avadanlıqların dəyəri ilə
- ☐ istehsal tipi ilə
- ☐ istehsal tsiklünün müxtəlif orta davamiyyəti ilə
- ☐ istehsalın fasiləli və fasiləsizliyi ilə
- ☐ avadanlıqların növbəlilik əmsalı ilə

234 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- ☐ məhsulun maya dəyərindən
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğundan
- ☒ reallaşdırılmış məhsulun həcmindən
- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmindən
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən

235 İki məhsul-göndərmə arasındakı vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- ☐ müəssisədaxili ehtiyat
- ☐ sığorta ehtiyatı
- ☒ cari ehtiyat
- ☐ hazırlıq ehtiyatı
- ☐ mövsümü ehtiyat

236 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 360 min man, ayın axırına qalığı 120 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- ☐ 0,6.
- ☐ 0,4;
- ☒ 0,2;
- ☐ 0,3;
- ☐ 0,1;

237 Böyük miqdarda və müntəzəm istifadə olunan köməkçi materiallara avans edilmiş dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- ☐ analitik mətləddə, keçmiş illərin məlumatları əsasında hesablanır;
- ☐ gələcək dövrün xərclər üzrə hesablandığı kimi hesablanır;
- ☐ bitməmiş istehsal üzrə hesablandığı kimi hesablanır.
- ☒ xammal və əsas materiallar üzrə hesablanılan qaydada hesablanır;
- ☐ cari, sığorta və hazırlıq ehtiyatı kimi hesablanır;

238 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
- ☐ istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri.
- ☒ debitor borclərinin həcmi və tərkibi;
- ☐ istehsal tsiklinin uzunluğu;
- ☐ məhsulun maya dəyəri;

239 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı nəyə bərabərdir?

- ☐ 2,4;
- ☐ 6;
- ☐ 4;
- ☒ 4,8;
- ☐ 12.

240 Məsrəf normaları tətbiq miqyasına görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ müfəssəl və fərdi normalar
- ☐ perspektiv və müfəssəl normalar
- ☐ kütləvi və iriləşdirilmiş normalar
- ☐ fərdi və kütləvi normalar
- ☒ fərdi və qrup normaları

241 Müəssisədə pul vəsaiti saxlanılmasının hansı motivi yolverilməzdir?

- ☐ sövdələşmə
- ☐ möhtəkirlik
- ☐ əmək haqqının ödənilməsi

- ☐ xəbərdarlıq
☒ cərimələr

242 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan qənaət neçə faiz olmuşdur?

- ☐ 5,6 %
☒ 6,6 %
☐ 4,6 %
☐ 3,6 %
☐ 2,6 %

243 Xərclərin qeyri-bərabər artımı üçün istehsal tsiklinin müddəti üzrə xərclərin çoxalma əmsalı necə hesablanır?

- ☐ bitməmiş istehsaladakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin cəmi kimi
☐ məmulatların istehsal maya dəyərinin bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinə nisbəti kimi
☒ bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinin məmulatların istehsal maya dəyərinə nisbəti kimi
☐ bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin hasili kimi
☐ bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin fərqi kimi

244 Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- ☒ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasili kimi
☐ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
☐ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
☐ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi
☐ istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi

245 Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- ☒ istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasili kimi
☐ istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi
☐ istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi
☐ istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
☐ hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi

246 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

- ☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi
☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
☒ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi hasilindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
☐ məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi cəmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi

247 Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

- ☐ reklam xərcləri.
☐ əmək haqqı xərcləri;

- ☐ icarə haqqı xərcləri;
- ☐ sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
- ☐ material xərcləri;

248 Zərərsizlik həddi nədir?

- ☐ məhsul satışından mədaxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
- ☐ məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- ☐ məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərindən çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- ☒ məhsul satışından mədaxilin məhsulun maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;
- ☐ məhsul satışından mədaxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;

249 Məhsulun sex maya dəyərinə daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- ☐ əsas fəhlələrin əmək haqqı
- ☐ əsas və köməkçi materiallar
- ☐ köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- ☐ texnoloji avadanlıqların saxlanılmasına və istismarına çəkilən xərclər
- ☒ inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı

250 Kompleks xərclərə hansı xərclər aiddir?

- ☐ texnoloji avadanlıqların amortizasiyası
- ☐ texnoloji məqsədlər üçün yanacağa çəkilən xərclər
- ☒ ümumi sex xərcləri
- ☐ xammal və əsas materiallara xərclər
- ☐ əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı

251 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- ☐ amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- ☐ əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- ☒ konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- ☐ əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- ☐ ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə

252 Hansı xərclər şərti sabit xərclərə aiddir?

- ☒ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- ☐ əsas istehsal fəhlələrin əmək haqqı
- ☐ texnoloji ehtiyaj-lar üçün yanacaq xərcləri
- ☐ satın alınmış dəstləşdirici məmulatlar və yarımfabrikatların alınması xərcləri
- ☐ əsas xammal və materiala xərclər

253 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- ☐ əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- ☐ müəssisə direktorunun əmək haqqı
- ☐ təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- ☒ əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı
- ☐ müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı

254 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- ☐ material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- ☐ xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər
- ☐ material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər

- ☒ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tulların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- ☐ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri

255 Müəssisədə maya dəyərinin idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- ☐ faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- ☐ əmtəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərinin formalaşdırılması
- ☐ hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyənin müəyyənəşdirilməsi
- ☐ maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması
- ☒ digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmək

256 İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- ☐ sadə və kompleks xərclər;
- ☒ müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- ☐ qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- ☐ müstəqim və sex xərcləri;
- ☐ sex və zavod xərcləri;

257 Məhsulun maya dəyərinin quruluşu dedikdə nə başa düşülür?

- ☐ müəssisənin illik məhsul dövriyyəsinin həcmində maya dəyərinin xüsusi çəkisi.
- ☐ müxtəlif növ məsrəflərin dəyərində məhsulun tam maya dəyərinin xüsusi çəkisi;
- ☒ məhsulun tam maya dəyərində müxtəlif növ məsrəflərin xüsusi çəkisi;
- ☐ müəssisənin mənfəətində maya dəyərinin xüsusi çəkisi;
- ☐ ümumi məhsul istehsalının həcmində maya dəyərinin xüsusi çəkisi;

258 əsaslı xərclərə nə aiddir?

- ☐ material xərcləri.
- ☒ əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;
- ☐ menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
- ☐ əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
- ☐ köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;

259 Texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği hansı maya dəyərində bərabərdir?

- ☐ sex maya dəyəri
- ☒ texnoloji maya dəyəri;
- ☐ kommersiya maya dəyəri;
- ☐ tam maya dəyəri
- ☐ istehsal maya dəyəri;

260 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə maya dəyərinin idarəedilməsi prosesinə aid olunmur?

- ☒ məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- ☐ məhsulun maya dəyərinin təhlili
- ☐ məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyası
- ☐ maya dəyərinin aşağı salınması yollarının müəyyən olunması
- ☐ maya dəyərinin proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması

261 Məhsulun tam maya dəyərinin müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlərin həlli üçün zəruri deyil:

- ☐ işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək
- ☒ müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq
- ☐ marketing tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərclə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu
- ☐ məhsulun maya dəyərinə ayrı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək

- ☐ qiymətin əmələgəlməsi

262 Məhsul vahidinin kalkulyasiyasının xərc maddələri hansılardır?

- ☒ xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- ☐ material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- ☐ xammal və əsas materiallar, yanacaq, nəqliyyat xərcləri, amortizasiya ayırmaları, sex və ümumzavod xərcləri
- ☐ qeyri-istehsal xərcləri, sex xərcləri, idarəetmə xərcləri, sosial sığortaya ayırmalar, nəqliyyat və rabitə xərcləri
- ☐ icarə, nəqliyyat, rabitə, reklam, texniki və texnoloji xərclər, sair istehsal və qeyri-istehsal xərcləri

263 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin təhlili və planlaşdırılması zamanı əsasən aşağıdakı göstəricilərdən istifadə edilmir?

- ☐ bütün nomenklatura üzrə məhsul vahidinin maya dəyərinin kalkulyasiyası
- ☐ istehsal xərcləri smetəsi
- ☒ əmtəəlik məhsula görə hesablanan əmək məhsuldarlığı göstəricisindən
- ☐ əmtəəlik məhsulun maya dəyərinin və əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin aşağı salınması üzrə tapşırıqlar
- ☐ əmtəəlik məhsulun maya dəyəri

264 Məhsulun əməktutumluğu nədir?

- ☐ işçilərin əmək haqqının azalması hesabına məhsulun maya dəyərinin azalmasını göstərir
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən əməyin (adam-saatların) miqdarını göstərir
- ☐ məhsulun əməktutumunu göstərir
- ☐ müəssisədə məsul istehsalında iştirak edən işçilərin sayını göstərir
- ☒ məhsulun maya dəyərində əmək haqqı xərclərinin xüsusi çəkisidir

265 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aiddir?

- ☐ avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- ☐ müəssisənin təşkilati-hüquqi formasının müəyyən edilməsi
- ☐ planlaşdırılmış mənfəətin bölgüsünün müəyyən olunması
- ☐ işçilərin sayının müəyyən edilməsi
- ☒ optimal istehsal planının qəbulu

266 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☒ işçilərin sayının müəyyən edilməsi
- ☐ ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi
- ☐ planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
- ☐ zərərsizlik həddinin tapılması
- ☐ planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcmiinin müəyyən olunması

267 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi sex maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- ☒ inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı
- ☐ xammal, material, yarımfabrikat və dəstləşdirici məmulatlara sərf edilən xərclər
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- ☐ texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmalar
- ☐ ümum sex xərcləri

268 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması ehtiyatlarına aid deyil:

- ☐ müəssisədə məhsulun istehsalına çəkilən material xərclərinin aşağı salınması
- ☒ müəssisədə işçilərin əmək haqlarının və onların sosial inkişafına xərclərin artırılması
- ☐ müəssisədə istehsaldankənar xərclərinin azaldılması
- ☐ müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması

- ☐ müəssisədə məhsulun fondtutumunun aşağı salınması

269 Müəssisədə istehsal xərcləri smetası:

- ☒ istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin sərf edəcəyi xərclərin cəmini göstərir
- ☐ kalkulyasiya maddələri üzrə hesablanır və məhsul vahidinin istehsalına çəkilən xərcləri göstərir
- ☐ sex maya dəyərini hesablamaq üçün tərtib edilir
- ☐ istehsaldankənar xərcləri əhatə edir
- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərcləri müəyyən etmək üçün tərtib edilir

270 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi şərti-dəyişən xərclərə aiddir?

- ☐ sexin idarəetmə aparatının əmək haqqını
- ☐ ümum sex xərcləri
- ☐ ümumzavod xərcləri
- ☐ müəssisənin idarə edilməsi xərcləri
- ☒ istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı

271 Müəssisənin idarə edilməsi xərcləri hansı növ xərc maddəsinə daxildir?

- ☐ sex maya dəyərinə
- ☐ texnoloji maya dəyərinə
- ☐ istehsaldankənar xərclərə
- ☐ ümum sex xərclərinə
- ☒ ümumzavod xərclərinə

272 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi istehsal maya dəyərinin tərkibinə aid deyil?

- ☒ məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər
- ☐ istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- ☐ texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları
- ☐ ümum sex xərcləri
- ☐ əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər

273 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- ☒ məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir
- ☐ məhsul vahidinə işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir
- ☐ müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir
- ☐ müəssisədə anbarların hazır məhsulutma qabiliyyətidir

274 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

- ☐ əsas fondların orta illik dəyərinin məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir
- ☐ məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir
- ☒ məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir
- ☐ əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir

275 Hansı məqsədlə xərclər şərti-dəyişən və şərti sabit xərclərə bölürlər?

- ☐ sex, istehsal və tam maya dəyərini müəyyən etmək üçün
- ☐ mənfəətin həcmi proqnozlaşdırmaq üçün
- ☐ müəssisədə istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək üçün
- ☐ müəssisədə istehsal edilən məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək üçün
- ☒ müəssisədə istehsal həcmi zərərşizlik həddini müəyyən etmək üçün

276 Müəssisədə istehsal prosesinin xüsusiyyətindən asılı olaraq mayaya dəyəri hansı formalarda uçota alınır?

- ☐ statistik müşahidə, müqayisəli təhlil və qarışıq formalarda
- ☐ analitik, statistik və qarışıq formalarda
- ☐ dəyərin çıxılması, dəyərin toplanması, eksperimental formalarda
- ☒ proses üzrə, sifariş üzrə və qarışıq formalarda
- ☐ inzibati, iqtisadi, statistik formalarda

277 Müəssisədə istehsal həcmının zərərsizlik həddi necə müəyyən edilir?

- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərclərin üzərinə dəyişən xərcləri gəlib, bu cəmi məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə
- ☒ müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətindən məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri çıxıb, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu fərqlə bölməklə
- ☐ müəssisədə məhsul vahidinin satış qiymətinin üzərinə məhsul vahidinə düşən dəyişən xərcləri gəlib, şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini bu cəmə bölməklə
- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərə bölməklə
- ☐ müəssisədə şərti-sabit xərclərin ümumi məbləğini məhsul vahidinin satış qiymətinə bölməklə

278 Müəssisədə məhsulun maya dəyərinin aşağı salınması amillərinə aid deyil:

- ☐ istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
- ☐ müəssisədə məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
- ☐ müəssisədə məhsulun quruluşunun dəyişilməsi
- ☒ müəssisədə məhsulun həcmının artırılması
- ☐ istehsalın və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması

279 Maya dəyərinin aşağıda sadalanan xərc maddələrindən biri müstəqim xərcdir

- ☐ inzibati idarə binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ☐ ümumi zavod xərcləri
- ☐ ümum sex xərcləri
- ☒ texnoloji ehtiyaclar üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər
- ☐ sex binasının işıqlandırılması üçün elektrik enerjisinə sərf edilən xərclər

280 əmtəəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərindən hansının təsiri altında olmur?

- ☐ məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi
- ☒ müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
- ☐ material resurslarına qiymətin dəyişməsi
- ☐ buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik
- ☐ məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət

281 Məhsulun maya dəyəri:

- ☐ rəqiblərlə qiymət mübarizəsində müəssisənin məhsula qoya biləcəyi ən optimal qiymətdir
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların orta illik dəyəriə əks etdirir
- ☒ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş material və əmək haqqı xərclərinin, əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının və s. xərclərin məcmu-sunu əks etdirir
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasında istifadə olunan əsas fondların və dövriyyə vəsaitlərinin dəyər ifadəsində məcmusunu əks etdirir
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılmasına sərf olunmuş xammal, yanacaq, enerji, materiala çəkilən xərclərin və əsas fondlardan amortizasiya ayırmalarının məcmu-sunu əks etdirir

282 Xərclərin proses üzrə uçotu metodundan istifadə etməklə məhsulun maya dəyərinin hesablanması aşağıdakı hansı mərhələdən keçmir?

- ☒ istehsal tsiklinin tərkibinin müəyyən edilməsi

- ☐ natural ifadədə buraxılışın həcmnin hesablanması
- ☐ şərti vahidlərdə buraxılışın həcmnin müəyyən edilməsi
- ☐ ümumi məhsulun istehsalına çəkilməmiş xərclərin hesablanması
- ☐ şərti məhsul vahidinin maya dəyərinin müəyyən edilməsi

283 Səmərəlilik göstəricisi hansıdır?

- ☒ səmərə ilə onun əldə edilməsinə çəkilən xərclərin kəmiyyət nisbəti
- ☐ səmərə
- ☐ milli gəlir
- ☐ ümumi milli məhsul
- ☐ istehsala sərf olunan məsrəflər

284 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərəlilik göstəricisinə xasdır?

- ☒ nisbi göstəricidir
- ☐ xərc göstəricisidir
- ☐ ölçüyə gəlməyən göstəricidir
- ☐ həcm göstəricisidir
- ☐ mütləq göstəricidir

285 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı biri səmərə göstəricisinə xasdır?

- ☐ müqayisəli göstəricidir
- ☒ mütləq göstəricidir
- ☐ nisbi göstəricidir
- ☐ xərc göstəricisidir
- ☐ faiz göstəricisidir

286 İqtisadi səmərə nədir?

- ☐ Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyətə cəlb edilən resursların dəyər ifadəsində cəmi
- ☐ Ölkə iqtisadiyyatında, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə müəyyən dövr əzində fəaliyyəti ilə əlaqədar çəkilən xərclərin mütləq ölçüdə cəmi
- ☐ Ölkə iqtisadiyyatının hər bir sahəsində və ya ayrılıqda hər bir müəssisədə il ərzində həyata keçirilən fəaliyyətlərin sayı
- ☒ Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan mütləq ölçüdə iqtisadi nəticə
- ☐ Ölkə iqtisadiyyatının, iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrinin və ya ayrılıqda hər bir müəssisənin müəyyən dövr əzində fəaliyyətindən alınan nisbi ölçüdə iqtisadi nəticə

287 Müəssisədə il ərzində 750 min manatlıq əlavə investisiya həyata keçirilərək yeni istehsal gücləri istifadəyə verilmişdir. Bunun nəticəsində növbəti ildə müəssisə 225 min manat əlavə mənfəət əldə etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun rentabelliğini hesablayın.

- ☐ 975 min manat
- ☐ 525 min manat
- ☐ 25 %
- ☒ 30 %
- ☐ 35 %

288 Müəssisədə investisiya layhəsinin qəbul edilməsi üçün inteqral səmərəlilik göstəricisi:

- ☐ xərclərdən çox olmalıdır
- ☐ mənfəətə bərabər olmalıdır
- ☐ sıfır (0) bərabər olmalıdır
- ☐ mənfi kəmiyyət olmalıdır
- ☒ müsbət kəmiyyət olmalıdır

289 əmək məhsuldarlığı hansı istehsal amilindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ kapital
- ☐ torpaq
- ☐ xammal
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☒ əmək (iş qüvvəsi)

290 Müəssisələrdə əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəricisi kimi istifadə edilən rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ illik mənfəətin müəssisənin əsas və normalaşdırılan dövriyyə fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- ☒ illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna nisbəti kimi
- ☐ illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsaslı vəsait qoyuluşuna hasili kimi
- ☐ illik mənfəətin bu mənfəəti təmin edən ümumi xərclərə nisbəti kimi
- ☐ illik mənfəət artımının bu artımı təmin edən əsas fondlara nisbəti kimi

291 Müqayisəli (nisbi) səmərəlilik göstəricisi nə üçün hesablanır?

- ☐ müəssisənin mənfəətini hesablamaq üçün tətbiq edilir
- ☐ layihə variantları üzrə ayrı-ayrılıqda gözlənilən gəlirlərin hesablanması üçün tətbiq edilir
- ☐ layihə variantları üzrə sərf ediləcək investisiyanın həcmi hesablamq üçün tətbiq edilir
- ☒ layihə variantlarından ən sərfəsinin seçilməsi məqsədilə hesablanılır və tətbiq edilir
- ☐ layihə variantları üzrə gözlənilən məsrəflərin müqayisəsi üçün tətbiq edilir

292 Nisbi (müqaisəli) səmərəlilik nədir?

- ☒ variantlar üzrə cari xərclərin fərqi əsaslı vəsait qoyuluşlarının fərqinə nisbətidir
- ☐ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun məbləğinə nisbətidir
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşu həcmi səmərəyə nisbətidir
- ☐ istehsal daxili ehtiyatlardan istifadə göstəricisidir
- ☐ səmərəliliyin orta göstəricisidir

293 Mütləq səmərəlilik nədir?

- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğidir
- ☐ əldə olunan səmərənin kəmiyyət miqdarıdır
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun mənfəətə nisbətidir
- ☒ səmərənin əsaslı vəsait qoyuluşunun həcminə nisbətidir
- ☐ əldə olunmuş səmərənin keyiyyətini xarakterizə edir

294 Müəssisə səviyyəsində istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- ☐ əmtəəlik məhsul
- ☐ istehsal olunan məhsulun dəyər ifadəsində həcmi
- ☐ istehsal xərcləri
- ☐ ümumi gəlir
- ☒ mənfəət

295 İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin meyarı aşağıda göstərilənlərdən hansıdır?

- ☐ il ərzində yaradılmış ümumi daxili məhsul
- ☐ milli sərvət
- ☒ il ərzində yaradılmış milli gəlir
- ☐ il ərzində yaradılmış ümumi milli məhsul
- ☐ il ərzində yaradılmış xalis milli məhsul

296 Səmərəlilik meyarı nədir?

- ☒ İstehsal fəaliyyətinin son nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin gətirdiyi səmərədir
- ☐ İstehsal fəaliyyəti zamanı məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin faydalı hissəsidir
- ☐ İstehsal fəaliyyətinin aralıq nəticəsi olaraq məhsul istehsalına çəkilmiş xərclərin kəmiyyətidir
- ☐ İstehsal fəaliyyətinin nəticəsi olaraq istehsal edilmiş məhsulun ümumi həcmnin dəyər ifadəsidir
- ☐ İstehsal fəaliyyətində istifadə edilən bütün resursların istehlak həcmidir

297 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☒ İctimai istehsalın səmərəlilik meyarı və ümumiləşdirici (meyar) göstəricisi arasında heç bir əlaqə və bağlılıq yoxdur
- ☐ İctimai istehsalın iqtisadi səmərəliliyini düzgün qiymətləndirmək üçün onun meyarı və göstəriciləri elmi-nəzəri və metodoloji cəhətdən dəqiq əsaslandırılmalıdır
- ☐ Hər hansı bir sosial-iqtisadi prosesin kəmiyyət və keyfiyyət cəhətlərini özündə tam və dəqiqliklə əks etdirən meyar və göstəricilər olma-dan həmin prosesin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi mümkün deyildir
- ☐ Səmərəlilik göstəricisi – səmərə ilə xərclərin kəmiyyət nisbəti, ictimai istehsalın səmərəliliyinin keyfiyyət səciyyəsidir
- ☐ Səmərə öz-özlüyündə ictimai istehsalın səmərəliliyi haqqında təsəvvür yarada bilmir, çünki mütləq rəqəmdir, onu yaradan xərclərlə əlaqəsizdir

298 Hər hansı təşkilati-texniki tədbirin həyata keçirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi necə müəyyən olunur?

- ☐ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş yalnız canlı əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- ☒ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə nisbəti kimi
- ☐ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərənin onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyətinə hasil kimi
- ☐ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərə ilə onun istehsalına sərf edilmiş canlı və maddiləşmiş əməyin kəmiyyəti ilə cəmlənməsi kimi
- ☐ müəyyən vaxt vahidi ərzində (il) alınan iqtisadi səmərədən onun istehsalına sərf edilmiş bütün xərclərin kəmiyyətinin çıxılması kimi

299 Müəssisədə istehsal amillərindən istifadəni xarakterizə edən iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil:

- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- ☒ satışın rentabelliği göstəricisi
- ☐ əmək məhsuldarlığı göstəricisi
- ☐ fondverimi göstəricisi

300 Fondverimi göstəricisi istehsalın təşkili ünsürlərinin hansından istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ istehsal dövriyyə fondlarının
- ☐ müəssisənin ehtiyat fondlarının
- ☐ müəssisənin pul fondlarının
- ☐ müəssisənin tədavül fondlarının
- ☒ istehsal əsas fondlarının

301 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini əks etdirir?

- ☐ məhsulun satış həcmnin azalması
- ☐ anbarında material ehtiyatlarının artması
- ☐ hazır məhsul anbarında məhsul ehtiyatlarının artması
- ☐ avadanlıqların istifadəsiz qalma müddətinin artması
- ☒ məhsulun əmək-tutumunun azaldılması

302 Aşağıdakılardan hansı istehsalın səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- ☒ işçilərin sayının artması
- ☐ vaxt vahidi ərzində istehsal olunan məhsulun kəmiyyətcə çoxaldılması

- ☐ məhsul və/həddi istehsalına sərf olunan vaxtın azaldılması
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərinin azaldılması
- ☐ material məsrəflərinə qənaət eilməsi

303 Əməyin səmərəlilik dərəcəsini hesablamaq üçün aşağıda verilənlərdən hansından istifadə edilir?

- ☐ vaxt vahidi ərzində sərf edilən elektrik enerjisi
- ☒ vaxt vahidi ərzində istehsal edilən məhsulun həcmi
- ☐ investisiya qoyuluşunun rentabelliği
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına sərf edilən xərclər
- ☐ vaxt vahidi ərzində sərf edilən materialların həcmi

304 Materialtutumu göstəricisi aşağıdakı resurslardan hansılarının istifadəsinin səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☒ xammal və material resurslarının
- ☐ informasiya resurslarının
- ☐ əsas və tədavül fondlarının
- ☐ əmək resurslarının
- ☐ maliyyə resurslarının

305 Aşağıdakılardan hansıları istehsal amillərindən istifadənin səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərdir?

- ☒ əmək məhsildarlığı, fondverimi, dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı
- ☐ ümumi milli məhsul, ümumi rentabellik, məhsul vahidinin maya dəyəri
- ☐ əmək haqqının səviyyəsi, mənfəət
- ☐ ümumi daxili məhsul, ümumi gəlir
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun həcmi, əmtəlik məhsul

306 İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsinə hansı amil təsir göstərmir?

- ☐ istehsalın təmərküzləşməsi, kombinəlməsi, ixtisaslaşması və kooperativləşməsi
- ☐ işçilərin ixtisas səviyyəsinin artırılması və əməyin təşkilinin yaxşılaşdırılması
- ☒ işçilərin günlük iş vaxtının və növbəlik əmsalının azaldılması
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin nailiyyətlərinin istehsala tətbiqi
- ☐ istehsalın və idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

307 İnvestisiya qoyuluşlarının səmərəliliyini xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil:

- ☐ integral səmərə (xalis cari dəyər) göstəricisi
- ☐ ödənmə müddəti göstəricisi
- ☐ rentabellik indeksi göstəricisi
- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürəti göstəricisi
- ☐ rentabellik norması (daxili rentabellik norması) göstəricisi

308 Müəssisədə əsaslı vəsait qoyuluşunun iqtisadi səmərəliliyini müəyyən edilərkən səmərə kimi hansı göstərici əsas götürülməlidir?

- ☒ müəssisənin mənfəəti
- ☐ müəssisənin ümumi mədaxili
- ☐ müəssisənin ümumi məhsulu
- ☐ müəssisənin reallaşdırılmış məhsulu
- ☐ müəssisənin əmtəlik məhsulu

309 Müəssisədə satışın (dövriyyənin) rentabelliği göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ ümumi məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ əmtəlik məhsulun satışın həcminə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

- ☐ mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövrüyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☒ mənfəətin satışın həcmində nisbətinin faizlə ifadəsi kimi
- ☐ mənfəətin satışla əlaqədar xərclərin ümumi məbləğinə nisbətinin faizlə ifadəsi kimi

310 Müəssisədə fondtutumunun azalması istehsalın iqtisadi səmərəliliyinə necə təsir göstərir?

- ☒ məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını azaldır
- ☐ müəssisədə əsas fondlardan istifadə səviyyəsi aşağı düşür
- ☐ müəssisədə məhsul vahidinə düşən amorizasiya ayırmalarını artırır
- ☐ investisiya qoyuluşlarına tələbatı artırır
- ☐ müəssisədə istehsal edilən məhsulun maya dəyərini artırır

311 Aşağıdakılardan hansı istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi amili hesab olunur?

- ☐ istehsal prosesindəki fasilələr
- ☐ istehsal sahələrinin artıqlığı
- ☒ istehsalın ixtisaslaşması
- ☐ iş yerlərində izafi ehtiyatların olması
- ☐ istehsal prosesinin başlanması

312 Müəssisədə ümumi (istehsal) rentabellik göstəricisi necə hesablanır?

- ☐ ümumi məhsulun əsas və normalaşdırılan dövrüyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☒ mənfəətin əsas və normalaşdırılan dövrüyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☐ mənfəətin əsas istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☐ mənfəətin dövrüyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi
- ☐ reallaşdırılmış məhsulun əsas və normalaşdırılan dövrüyyə istehsal fondlarının orta illik dəyərində nisbəti kimi

313 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

- ☐ dilerlər
- ☒ konsaltinq təşkilatı
- ☐ kommivoyajerlər
- ☐ distributerlər
- ☐ agentlər

314 Müəssisənin marketing sistemi aşağıdakı məsələlərin həllində iştirak etmir:

- ☐ bazarda mövcud olan tələbatın mümkün qədər çox ödənilməsi-nə nail olmaq məqsədilə tədbirlər sisteminin işlənilib hazırlanmasında
- ☐ potensial (real) tələbatın və ödənilməyən ehtiyacların müəyyən edilməsində
- ☐ məhsul (xidmət) çeşidi və qiymətinin planlaşdırılmasında
- ☐ bazanın kompleks öyrənilməsində (tədqiqində)
- ☒ plan üzrə işin yerinə yetirilməsi üçün zərur olan işçilərə tələbatın hesablanması

315 Marketing nədir?

- ☐ idarəetmənin metodlarından biridir
- ☐ müəssisənin istehsal fəaliyyətini səmərəli maliyyələşdirilməsi mexanizmidir
- ☐ müəssisənin xammal və materiallarla təminatı prosesidir
- ☒ bazanın kompleks təhlili və proqnozlaşdırılması prosesidir
- ☐ bazarda məhsulun satışı ilə əlaqədar kontraktların bağlanması prosesidir

316 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunur?

- ☐ texniki əlamətlər
- ☐ texnoloji əlamətlər
- ☒ psixoxrafik əlamətlər
- ☐ iqtisadi əlamətlər

- ☐ təşkilati əlamətlər

317 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin marketing fəaliyyətinə aid deyil?

- ☐ bazarda məhsullara olan potensial tələbatın və ehtiyac-ın həcmnin, onun dinamikasının, şəraitinin, hadisələrin real gedişinin və onun inkişaf perspektivlərinin dəqiq nəzərə alınması
- ☐ müəssisələrin istehsal həcmnin (təklifinin) bazarın mövcud potensial tələblərinə uyğunlaşdırıla bilən imkanlarının araşdırılması
- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlərin işlənib hazırlanması
- ☐ müəssisənin istehsal etdiyi məhsula tələbatın, başqa sözlə, məhsul bazarının yaradılmasına və formalaşdırılmasına fəal təsir göstətilməsi
- ☐ müəssisədə məhsulların reallaşdırılması şəraitinə, tələbatın dəyişməsinə və s. bu kimi məsələlərə çevik münasibətlərin göstətilməsinə nəzarət edilməsi

318 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə marketing fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

- ☐ xarici mühitin təhlili
- ☒ daxili mühitin təhlili
- ☐ istehlakçıların (alıcıların) təhlili
- ☐ bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması
- ☐ qiymət siyasətinin işlənib hazırlanması

319 Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına daxil deyil?

- ☐ məhsul çeşidinin planlaşdırılması
- ☐ satışdan sonrakı xidmətin təşkili
- ☐ yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi
- ☒ məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
- ☐ istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi

320 Aşağıdakı əlamətlərin hansından bazar segmentinin öyrənilməsində istifadə olunmur?

- ☐ psixografik əlamətlər
- ☐ məhsula ehtiyac əlamətlər
- ☐ demoqrafik əlamətlər
- ☐ coğrafi əlamətlər
- ☒ təşkilati əlamətlər

321 Müəssisədə materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- ☐ oxşarlığa görə hesablama metodu (analoci metod)
- ☐ məmulat üzrə hesablama metodu
- ☒ materialtutumluğa görə hesablama metodu
- ☐ nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu
- ☐ hissə (detal) üzrə hesablama metodu

322 Müəssisədə sexlərin materiallarla mərkəzləşdirilmiş üsulla təchiz edilməsində hansı sxemdən istifadə edilmir?

- ☐ zona-dairəvi
- ☒ tranzit
- ☐ rəqqas
- ☐ şüa
- ☐ dairəvi

323 Müəssisələrin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- ☐ 7
- ☐ 3
- ☐ 5

- ☐ 4
- ☒ 8

324 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- ☒ müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
- ☐ material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi
- ☐ istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
- ☐ material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumi-ləş-diriji hesablamaların aparılması və yekun sifariş-lərin tərtibi
- ☐ səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması

325 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☒ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatının təmin edilməsi
- ☐ material resurslarını ən səmərəli yolla əldə etmək, istehsalı xammal və materiallarla birləşəndirərək, tam və vaxtında təmin etmək
- ☐ maddi-texniki təminat xidmətinin strukturunu təkmilləşdirmək
- ☐ maddi-texniki təminat planlarını tərtib etmək
- ☐ məhsul-göndərənlərlə səmərəli təsərrüfat əlaqələndirini qurmaq

326 Maddi-texniki təminat nədir?

- ☐ müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir
- ☐ müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir
- ☐ müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
- ☐ müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir
- ☒ müəssisədə istehsalın material resurs-lar və texniki vasitə-lər-lə təmin edilməsi prosesidir

327 Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

- ☐ anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə sax-lan-yır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir
- ☒ eyni zonada yerləşən bir neçə isteh-lakçı sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir
- ☐ nəqliyyatın hər bir sexə doğru sə-fəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur
- ☐ anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə sax-lan-yır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir
- ☐ müxtəlif zonalarda yerləşən isteh-lakçı sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir

328 Müəssisənin maddi-texniki təminatının mərhələlərinə aid deyil:

- ☒ məhsulun satış strategiyasının müəyyən olun-ması
- ☐ sifarişlər zənbilinə (istehsal proqramı-na) və məs-rəf normalarına görə material resurslarına tə-ləbatın müəyyən edilməsi
- ☐ təfsilləşdirmə (spesifikasiya) sənədinin tərtibi, zəruri materialların texniki xarakteristi-ka-sının hərtərəfli müəyyən olun-ması
- ☐ potensial məhsul göndərənlərin siyahı-sının işlənilib hazırlanması
- ☐ seçilmiş məhsul-göndərən-lə (və ya vasitə-çi ilə) da-nı-şığıqların aparılması və kontraktın bağlanması

329 Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranır?

- ☒ əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda
- ☐ avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- ☐ müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda
- ☐ avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləndirilməsi) zəruriliyi yarandıqda

330 Marketing şöbəsi yaradılarkən aşağıdakı prinsiplərin hansından istifadə olunur?

- ☐ təşkilati prinsip
- ☐ təklif prinsipi
- ☒ coğrafi prinsip
- ☐ sosial prinsip
- ☐ stimullaşdırıcı prinsip

331 Marketing proqramının hazırlanmasında aşağıdakı elementlərin hansından istifadə edilmir?

- ☐ marketing məqsədlərinin müəyyən olunması
- ☐ bazar segmentinin müəyyən edilməsi
- ☒ dövrüyyə vəsaitlərinin dövretmə uzunluğunun müəyyən edilməsi
- ☐ satış bazarının müəyyən edilməsi
- ☐ daxili və xarici mühit amillərinin təsirinin uçota alınması ilə planların dəqiqləşdirilməsi

332 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilmir?

- ☐ əmtəənin hərəkəti texnologiyası
- ☐ ticarət kommunikasiyalarının, hüquqi və iddia işlərinin təşkili
- ☐ tələbin stimullaşdırılmasının və reklam fəaliyyətinin təşkili
- ☒ iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- ☐ informasiya-dispetçer xidmətinin hesabatlılığının hazırlanmasının təşkili

333 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilmir?

- ☐ satışın idarəedilməsi üzrə xərclər sənədlərinin tərtibi
- ☐ konyunktura və tələb üzrə proqnozların hazırlanması
- ☒ mənfəətin bölgüsü
- ☐ məqsədlərin müəyyən olunması
- ☐ məhsulların reallaşdırılması proqnozlarının işlənməsi

334 Aşağıdakılardan hansı satışın planlaşdırılmasına aid edilir?

- ☐ müəssisənin əmək resurslarına olan tələbatın planlaşdırılması
- ☐ müəssisədə innovasiya prosesinin planlaşdırılması
- ☒ əlavə xidmətlərin, xarici ticarət əməliyyatlarının, reklam fəaliyyətinin planlaşdırılması
- ☐ maddi-texniki təminat planlarının tərtib etmək
- ☐ əmək haqqının müəyyənləşdirilməsi

335 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilmir?

- ☒ iş qüvvəsinin axını
- ☐ fiziki axın
- ☐ maliyyə axını
- ☐ informasiya axını
- ☐ mülkiyyət hüququnun axını

336 Aşağıdakılardan hansı satış kanalında olan axınlara daxil edilir?

- ☐ resurs axını
- ☐ tələb axını
- ☐ iş qüvvəsinin axını
- ☒ sifarişlər axını
- ☐ iqtisadi axın

337 Aşağıdakılardan hansı marketingin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- ☐ marketing tədbirlərinin həyata keçirilməsi
- ☒ materiallara tələbatın hesablanması
- ☐ məqsədli bazarın seçilməsi

- ☐ bazar imkanlarının təhlili
- ☐ marketing kompleksinin işlənilib hazırlanması

338 Aşağıdakılardan hansı marketingin funksiyalarına aiddir?

- ☐ əmək məhsuldarlığının artırılması yollarının müəyyən edilməsi
- ☐ xammala tələbatın müəyyən edilməsi
- ☐ işçilərin sayının planlaşdırılması
- ☐ avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi
- ☒ əmtəələrin satış bazarlarının müəyyənləşdirilməsi

339 Aşağıdakı prinsiplərin hansından marketing şöbəsi yaradılarkən istifadə edilmir?

- ☐ funksional prinsip üzrə təşkil
- ☐ bazar prinsipi üzrə təşkil
- ☐ əmtəə-bazar prinsipi üzrə təşkil
- ☒ ahəngdarlıq prinsipi üzrə təşkil
- ☐ əmtəə istehsalı prinsipi üzrə təşkil

340 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanmasıda hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- ☒ qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəf normasından
- ☐ işçilərin sayı və vaxt fondundan
- ☐ fondverimi və dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətindən
- ☐ əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəf normasından

341 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 5 faizi
- ☐ 55 faizi
- ☒ 45-50 faizi
- ☐ 30 faizi
- ☐ 75-80 faizi

342 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda S qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayja neçə faizi aid olunur?

- ☐ 80-85 faizi
- ☒ 60-65 faizi
- ☐ 40-45 faizi
- ☐ 25-30 faizi
- ☐ 70-75 faizi

343 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☐ 75 faizi
- ☐ 65 faizi
- ☒ 20 faizi
- ☐ 80 faizi
- ☐ 35 faizi

344 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda B qrupuna adətən bütün material nomenklaturunun sayja neçə faizi aid olunur?

- ☐ 15 faizi
- ☐ 45 faizi

- ☐ 23 faizi
☐ 7 faizi
☒ 25 faizi

345 İstehsal ehtiyatları səviyyəsinə nəzarətin A, B, S üsulunda A qrupuna adətən ümumi material ehtiyatlarının bütün dəyərinin neçə faizi aid olunur?

- ☒ 70-80 faizi
☐ 25-30 faizi
☐ 15-20 faizi
☐ 5 - 10 faizi
☐ 40-55 faizi

346 Maddi-texniki təminatın hansı forması seçilərkən tranzit və sifariş normaları əsas götürülür?

- ☐ Anbar forma
☐ Ənənəvi forma
☐ Kontrakt sistemi
☐ «Dəqiq vaxtında» sistemi
☒ Tranzit forma

347 Anbarların çox sayda istehlakçı sexlərə xidməti zamanı hansı reyslərdən istifadə olunur?

- ☐ rəqqas
☐ şüa
☐ dairəvi
☐ zona
☒ zona-dairəvi

348 Müəssisədə satış sistemləri vasitəçilərin sayına görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ analitik, sintetik və eksperimental satış sistemləri
☐ birbaşa, dolay və qarışıq satış sistemləri
☐ əsas, köməkçi və xidmətedici satış sistemləri
☒ intensiv, selektiv və xüsusi satış sistemləri
☐ daxili, xarici və qarışıq satış sistemləri

349 Firma nöqteyi-nəzərindən satışla əlaqədar funksiyaların vasitəçilərə verilməsi məqsədəuyğun amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☒ son istehlakçılarla mü-tə-madi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
☐ miqyasa görə qənaət
☐ xidmətin yaxşılaşdırılması
☐ əlaqələrin sayının azalması
☐ funksional uyğunsuzluğun azalması

350 Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ analitik və sintetik satış sistemləri
☒ birbaşa və dolay satış sistemləri
☐ əsas və köməkçi satış sistemləri
☐ intensiv və selektiv satış sistemləri
☐ daxili və xarici satış sistemləri

351 İstehsalçı firma özünəməxsus aşağıdakı struktur bölmələrindən istifadə edərək satış həyata keçirə bilməz?

- ☐ pərakəndə satış şəbəkəsi (köşklər, mağazalar, salonlar və s.)
☒ xammal və material ehtiyatlarının yaradılması üçün tədarük funksiyaları icra edən təchizat kontorları

- ☐ əmtəə ehtiyatları yaratmadan sövdələşmələrin bağlanması, bazarın öyrənilməsi, sifarişlərin yerinə yetirilməsi üzrə funksiyaları icra edən satış kontorları
- ☐ yerli bazarı, rəqibləri tanıyan, istehlakçıların tələblərinə uyğun satış şərtləri və xidmətləri təklif edə bilən ixtisaslı müştəri xidmətləri malik regional satış filialları
- ☐ funksional vəzifələrinə, həm də əmtəənin müştəriyə nümayişini həyata keçirməli olan, sövdələşmələr bağlamaq və ya bu hüquqa malik olmayan xüsusi agentliklər

352 Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☒ son istehlakçılarla müştəri-müştəri olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- ☐ əmtəə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsalat xərclərinin azalması
- ☐ əmtəənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması
- ☐ əlaqələrin sayının azalması
- ☐ məhsulun son istehlakçıya birbaşa çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması

353 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- ☐ müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- ☐ iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- ☒ məhsulun reallaşdırılmasının forma və metodlarının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi
- ☐ müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələri təmin edilməsinin təşkili
- ☐ müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili

354 Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- ☒ məhsulların istehsalı
- ☐ istehlakçılarla əlaqələr
- ☐ məhsulun saxlanması
- ☐ məhsulun tamamlanması
- ☐ məhsulların nəqli

355 Tranzit norması nədir?

- ☐ istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin minimum miqdarıdır
- ☐ istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- ☐ istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin maksimum miqdarıdır
- ☒ istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- ☐ istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir

356 Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- ☐ iki məhsul-göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə
- ☐ istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar
- ☐ gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə
- ☐ müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasiləsizliyini təmin etmək məqsədilə
- ☒ xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar

357 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur
- ☐ qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- ☐ qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi

- ☒ nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur

358 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- ☐ oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur
- ☐ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- ☒ məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur

359 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☐ hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- ☐ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- ☐ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- ☒ hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- ☐ hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

360 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- ☒ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- ☐ məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmə nisbəti kimi
- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- ☐ məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

361 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- ☒ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur
- ☐ materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövrinə vəsaitlərinin orta qalıqna vurulur
- ☐ materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmə vurulur
- ☐ istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi
- ☐ materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi

362 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- ☐ iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
- ☐ iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- ☒ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
- ☐ orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi
- ☐ orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur

363 Müəssisədə istehsal proqramının yerinə yertirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

- ☐ növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı)
- ☐ avadanlıqdan istifadə əmsalı
- ☐ plan ili üçün görülməli işin həcmi
- ☐ iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması
- ☒ avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi)

364 Aşağıdakılardan hansı Dəqiq vaxtında sisteminin üstünlüklərinə aid deyil?

- ☐ göndərilən xammal və materialların və istehsal olunan məhsulların keyfiyyətinin kompleks idarə edilməsi imkanlarının olması
- ☐ müəssisədə istehsal tsiklinin qısaldılması
- ☐ təchizat prosesinə statistik nəzarətin mümkünluğu
- ☒ maddi-texniki təminat planına ehtiyacın olmaması
- ☐ maddi-texniki təchizatın müntəzəm surətdə təkmilləşdirilməsi

365 Yüngül sənaye üçün kombinləşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

- ☐ xammalın kompleks emalına görə
- ☐ üfqi kombinləşmə
- ☐ istehsal-texniki
- ☒ xammalın ardıcıl emalına görə
- ☐ tullantılardan istifadəyə görə

366 Üfqi kombinləşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- ☐ bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmələrinin böyüməsini nəzərdə tutur
- ☐ bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur
- ☐ bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ☐ bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
- ☒ bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır

367 Sənayedə kombinləşdirmə nədir?

- ☐ birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir
- ☐ istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir
- ☐ müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir
- ☐ oxşar məhsulları istehsal edən müxtəlif müəssisələrin bir mərkəzdən idarə edilməsidir
- ☒ texnoloji və təşkilati baxımdan əlaqəli olan müxtəlif sahələrə məxsus ayrı-ayrı istehsalların vahid istehsal kompleksində birləşdirilməsidir

368 Qarışıq kombinləşmə tipi nə vaxt olur?

- ☒ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
- ☐ xammal kompleks emal olunanda
- ☐ müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
- ☐ məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə
- ☐ xammal ardıcıl emal olunanda

369 Kombinləşmənin əsas şərti nədir?

- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
- ☐ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir
- ☐ eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir

- ☒ müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir

370 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombi-nələşmənin tipləri hansılardır?

- ☐ alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
☐ aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji
☐ xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
☒ şaquli, üfiqi, qarışıq
☐ fərdi, seriyalı, kütləvi

371 İstehsalın ixtisaslaşması və kombinələşmənin qarşılaşdırılmasını nəzərdə tutan aşağıdakı fikirlərdən hansı düzdür?

- ☐ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsulun həcmi məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir
☐ ixtisaslaşma müəssisənin istehsal xərclərinə qənaət yaradır, kombinələşmə isə xərclərin artmasına gətirib çıxarır
☐ ixtisaslaşma müəssisənin məhsul bazarını məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir
☒ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını məhdudlaşdırır, kombinələşmə isə genişləndirir
☐ ixtisaslaşma müəssisənin buraxdığı məhsul nomenklaturasını genişləndirir, kombinələşmə isə məhdudlaşdırır

372 Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin səciyyəvi xüsusiyyəti hesab olunur?

- ☐ istehsal prosesinin mərhələləri arasındakı ahəngdarlı, müəssisələrin mülkiyyətçisinin eyni şəxs olması, vahid mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi
☒ müxtəlif istehsalların birliyi, kombinata daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti, vahid enerji sistemi və nəqliyyat bazası
☐ istehsalın yalnız sifarişlər əsasında olması, sifariş edilmiş məhsulların bir neçə müəssisə tərəfindən istehsalı
☐ müxtəlif müəssisələrin istehsalı olan hissə və qovşaqların bir müəssisədə son məhsul formasında yığılması
☐ istehsal prosesinin yalnız bir müəssisədə baş verməsi, istehsal olunmuş məhsulların istehlakçıya çatdırılmasında heç bir vasitədən istifadə edilməməsi

373 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinələşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- ☐ vahid nəqliyyat bazası
☐ müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
☒ vahid satış şəbəkəsinin olması
☐ kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti
☐ vahid enerji sistemi

374 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinələşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

- ☐ işçilərin sayının azalması
☒ müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
☐ anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
☐ müxtəlif istehsalların birliyi
☐ müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır

375 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinələşmiş müəssisələr üçün səciyyəvi deyil? (Sürət 08.10.2015 16:52:50)

- ☐ istehsallardan birinin məhsulu digəri üçün material və ya yarımfabrikat rolunda çıxış edir
☐ texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid ən qısa yolla baş verir
☐ texnoloji prosesin bir mərhələsindən digərinə keçid fasiləsiz baş verir
☐ istehsallardan birinin nəticəsi digəri üçün başlanğıc olur
☒ istehsallardan hər birinin məhsulu birbaşa satış bazarlarına çıxarılır

376 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı kombinələşdirməni xarakterizə edir? (Sürət 08.10.2015 16:52:45)

- ☐ Kombinələşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir
☐ Kombinələşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir
☐ Kombinələşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur

- ☐ Kombinləşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir
- ☒ Kombinləşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir

377 əmək predmetlərinin emalının ayrı-ayrı mərhələlərinin birləşdirilməsi xarakterindən asılı olaraq kombinləşmənin formaları hansılardır? (Sürət 08.10.2015 16:52:43)

- ☒ xammalın ardıcıl emalına görə, xammalın kompleks emalına görə, tullantılardan istifadəyə görə
- ☐ şaquli, üfqi və qarışıq
- ☐ alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ fərdi, seriyalı və kütləvi
- ☐ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji

378 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə imkanları daha məhduddur?

- ☐ neft-kimya sənayesi
- ☐ neft emalı sənayesi
- ☐ metallurgiya
- ☒ maşınqayırma
- ☐ yeyinti sənayesi

379 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- ☐ istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- ☐ ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ☒ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

380 Texniki əmək bölgüsü nədir?

- ☒ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə – ayrılmasıdır
- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ☐ ayrı-ayrı iş yerlərində tətbiq olunan texnika və texnologiyanın fərqli olmasıdır
- ☐ istehsal prosesləri arasında olan texnoloji fərqlərdir
- ☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

381 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

- ☐ iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır
- ☐ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
- ☒ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün geniş nomenklaturada məhsul istehsalının müəyyən dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

382 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ☐ özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- ☒ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- ☐ istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır

383 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ özünün konstruk-tsi-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir
- ☐ müəyyən texnoloji əməliyyat-ların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- ☒ özünün konstruk-tsi-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tət-biq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məh-tsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir
- ☐ ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir
- ☐ eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir

384 İstehsalın kooperativləşdirilməsinin formaları hansılardır?

- ☒ aqreqat, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ texnoloji, əşya, mexaniki
- ☐ əşya, texniki, fiziki
- ☐ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- ☐ əşya, istehsal-texniki və texnoloji mərhələ üzrə

385 İstehsalın kooperasiyalaşdırılması nədir?

- ☐ bir-birinin fəaliyyət nəticələrinə ehtiyacı olan müəssisələrin öz aralarında əmtəə və xidmətlərlə hesablaşmaları prosesidir
- ☐ bazar segmentini ələ keçirmək üçün müəssisələrin gizli razılığıdır
- ☒ müəyyən bir məhsulun birgə istehsalı ilə məş-ğul olan müəssisələr arasındakı uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələri formasıdır
- ☐ müəssisələrin hər hansı məhsulun birgə istehsalı üçün yaratdıqları birlik formasıdır
- ☐ ölkədə hər hansı məhsul istehsal etmək məqsədilə xarici investorların cəlb edilməsidir

386 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

- ☐ müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində
- ☒ əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində
- ☐ müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində
- ☐ istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində
- ☐ müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində

387 İxtisaslaşdırma nədir?

- ☐ müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır
- ☐ müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır
- ☐ müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir
- ☒ konstruktiv qurluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir
- ☐ müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir

388 İctimai əmək bölgüsünün formaları hansılardır?

- ☐ fiziki, mexaniki, texnoloji
- ☐ fərdi, texniki, texnoloji
- ☐ mütləq, nisbi, inteqrallaşdırılmış
- ☐ fərdi, seriyalı, kütləvi
- ☒ ümumi, xüsusi, fərdi

389 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

- ☐ müəssisə miqyasında istifadə olunan in-san əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sı-ra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır
- ☐ ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır

- ☐ sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir
- ☐ iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ☒ müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib his-sələrinə – sex və istehsal sahələrinə – ayrılmasıdır

390 Müəssisənin ölçüsü nədir?

- ☐ İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur
- ☒ istehsal prosesinin təşkili formalarının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsul və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
- ☐ İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir
- ☐ Bu, istehsalın ölçüsüdür
- ☐ istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur

391 Təmərküzləşmənin aqreqat formasının öyrənilməsi zamanı hansı göstəricilərin tətbiqi daha məqsəduyğundur?

- ☐ inteqral göstəricilər
- ☐ ümumiləşdirilmiş göstəricilər
- ☐ nisbi göstəricilər
- ☐ dəyər göstəriciləri
- ☒ natural göstəricilər

392 Təmərküzləşmənin vəziyyətini və dinamikasını öyrənmək hansı göstəricilərdən istifadə olunur?

- ☐ müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi və əsas fondların orta illik dəyəri
- ☐ milli iqtisadiyyatın əsas fondları dəyərində görə strukturu
- ☐ ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun istehsal həcmi
- ☒ məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- ☐ sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü

393 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- ☐ aqreqat, mexaniki, texniki
- ☒ aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- ☐ istehsal, satış, idxal və ixrac
- ☐ fərdi, seriyalı və kütləvi
- ☐ konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

394 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- ☐ eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- ☐ məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- ☒ məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- ☐ məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- ☐ eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması

395 Nisbi təmərküzləşdirmə nədir?

- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- ☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır
- ☒ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

396 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- ☐ əmək bölgüsünün dərinləşməsi
- ☐ müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi
- ☐ müəssisədə işçilərinin sayının azalması
- ☒ müəssisələrin iriləşməsi
- ☐ texnologiya cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

397 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- ☐ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması
- ☐ istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması
- ☒ istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinələşdirilməsi
- ☐ fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal
- ☐ istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması

398 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- ☐ avadanlıq formasında
- ☐ istehsal-texniki formada
- ☐ hissə formasında
- ☐ əşya formasında
- ☒ texnoloji mərhələ üzrə

399 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

- ☐ bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir
- ☐ bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- ☒ bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- ☐ bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır
- ☐ bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir

400 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir:

- ☐ İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur
- ☐ İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür
- ☒ İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- ☐ İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktor büroları yaratmaq mümkün olur
- ☐ İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur

401 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- ☐ bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boyama, dəftərxana ləvazimatı istehsalı
- ☐ yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaq-qabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinələşdirilmiş yem istehsalı
- ☐ istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi
- ☒ elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi
- ☐ ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri

402 Aşağıdakılar hansı müəssisənin ölçüsünə təsir göstərən istehsaldaxili amillərdəndir:

- ☐ makroiqtisadi sabitlik, inflyasiya səviyyəsi, məhsulun qiyməti, müəssisənin bazar mövqeyi, bazar rəqabəti və s.
- ☐ ərazinin relyefi, əmək ehtiyatlarının mövcudluğu, su təchizatı, enerji təminatı, kadrların ixtisas səviyyəsi, istehlakçıların gəlirləri və s.
- ☒ texnikanın inkişaf səviyyəsi, tətbiq olunan texnoloji istehsal üsulunun orijinallığı, istehsalın təşkili vəziyyəti, fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi və s.
- ☐ xammal və nəqliyyat amilləri, demoqrafik vəziyyət, iqtisadi-coğrafi amilləri, regionun mənimşənilmə vəziyyəti, sosial infrastrukturun inkişaf səviyyəsi, ekoloji vəziyyət, vaxt amili və s.

- ☐ elmi-texniki tərəqqi, istehsalın ictimai təşkil formaları, istehsalın ahəngdar təşkil, istehsalın təşkil tipi, istehsal üsulu və s.

403 Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- ☐ müəssisədə qurulmuş aqreqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
☐ köməkçi və xidmətdəici təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
☐ müəssisədə köməkçi və xidmətdəici bölmələrin sayının artırılması yolu ilə
☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
☒ aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə

404 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- ☒ sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
☐ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
☐ sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır

405 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- ☐ istehsalın universallaşması
☐ istehsalın kombinəlməsi
☐ istehsalın təmərküzləşməsi
☐ istehsalın kooperativləşməsi
☒ istehsalın ixtisaslaşması

406 Şaquli kombinəlmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- ☐ xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
☒ xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
☐ xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
☐ ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
☐ müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

407 Kombinəldirmə səviyyəsi hansı göstəricilərlə ölçülür?

- ☐ kombinatların istehsal etdiyi məhsulların sayı, dəyəri, ixracdakı payı, əməyin texniki silahlanması səviyyəsi
☐ əməyin mexanikləşmə səviyyəsi, fəhlələrin ümumi sayı, müəssisələrin sayı
☐ əl ilə idarə olunan universal dəzgahların sayı, xüsusi və ixtisaslaşdırılmış dəzgahların sayı, universal yarımavtomat və avtomat dəzgahların sayı, aqreqat dəzgahların dəyəri və bunların dəzgah parkının ümumi dəyərlərində xüsusi çəkisi
☒ texnoloji mərhələ və sahələrin sayı, kombinatda məhsul istehsalının həcmi və onun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi; kombinatların işçi heyətinin ümumi istehsal işçi heyətində xüsusi çəkisi; kombinatların əsas fondlarının dəyəri və ümumi istehsal əsas fondlarında xüsusi çəkisi
☐ sənaye sahələri üzrə göstəricilər, ərazi üzrə göstəricilər

408 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- ☐ hasilat sənayesi
☐ ağır metallurgiya
☒ neft-kimya sənayesi
☐ ağac emalı sənayesi
☐ yeyinti sənayesi

409 Aşağıdakılardan hansı kombinəldirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

- ☐ istehsalın təşkil ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət
☐ istehsal ehtiyatları həcmində ciddi surətdə azalması

- ☒ müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi
- ☐ xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət
- ☐ kombinatın əsas istehsallarında əmək predmetləri və vasitə-lərinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət

410 Aşağıdakılardan hansı kombinəlaşdırmanın iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

- ☐ idarəetmənin çevikliyi artır
- ☒ xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
- ☐ avadanlıqların boşdayanma halları azalır
- ☐ məhsulların satış sürəti artır
- ☐ məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir

411 Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinəlaşmanın səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

- ☐ kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü
- ☐ kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- ☐ kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət
- ☐ kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
- ☒ kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı

412 Neftayırma müəssisələri üçün kombinəlaşmanın hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ şaquli kombinəlaşdırma
- ☐ xammalın ardıcıl emalı
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☒ xammalın kompleks emalı
- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan

413 Mineral (üz-vi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinəlaşmanın hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ texniki kombinəlaşdırma
- ☒ xammalın kompleks emalı
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ xammalın ardıcıl emalı
- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan

414 Qara metallurgiya kombinatı üçün kombinəlaşmanın hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ istehsal-texniki kombinəlaşdırma
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ xammalın kompleks emalı
- ☒ xammalın ardıcıl emalı
- ☐ üfqi kombinəlaşdırma

415 Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- ☐ avadanlıq formasında
- ☒ əşya formasında
- ☐ hissə formasında
- ☐ istehsal-texniki formada
- ☐ texnoloji mərhələ üzrə

416 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- ☐ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yertəşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- ☒ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- ☐ belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır

- ☐ belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

417 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır
- ☐ belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- ☐ belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- ☒ kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- ☐ belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

418 Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- ☐ hissə, istehsal-texniki, mexaniki
- ☐ əşya, texniki, mexaniki
- ☐ aqreqat, əşya və istehsal-texniki
- ☒ əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- ☐ fiziki, aqreqat, texnoloji mərhələ üzrə

419 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olunduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- ☐ texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ əşya üzrə kooperativləşdirmə
- ☐ aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
- ☒ hissə üzrə kooperativləşdirmə

420 Kooperativləşmə səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ☐ aqreqatların müştərək istifadəsi, hissələrin sayı, texnoloji proseslərdə iştirak edən müəssisələrin sayı
- ☐ bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı, əməliyyatların təhkim olunma əmsalı, bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, istehsaladakı texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
- ☐ ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- ☐ məhsul istehsalında iştirak etmiş müəssisələrin sayı və maya dəyərində ən böyük payın xüsusi çəkisi
- ☒ bir müəssisə ilə kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı, məhsulun maya dəyərində «satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar» adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi, bir müəssisə və sahə üzrə rayondaxili və rayonlararası kooperativləşdirmənin nisbəti

421 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- ☐ hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
- ☐ ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
- ☐ sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu
- ☒ sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
- ☐ əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı

422 Aşağıdakılardan hansı istehsalın kooperasiyalandırılmasına xas olan cəhətdir?

- ☒ müəssisə bir məhsulun hazırlanması üçün müxtəlif müəssisələrdən detal, qovşaq hissə və yarımfabrikat alır
- ☐ müəyyən məhsulun istehsalı və satışı bütünlüklə bir müəssisədə cəmlənmişdir
- ☐ müəssisənin bütün bölmələri bir-biri ilə texnoloji bağlılığı olmayan məhsullar buraxır
- ☐ müəssisənin buraxdığı məhsulun bütün detal, qovşaq və hissələri həmin müəssisənin ayrı-ayrı sexlərində istehsal olunur
- ☐ eyniadlı məhsul istehsalçıları arasında bazarın bölüşdürülməsi ilə bağlı razılıq olur

423 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı müəssisədaxili ixtisaslaşma səviyyəsini qiymətləndirmək üçün tətbiq olunur?

- ☐ bir iş yerində ay ərzində istehsal olunan məhsulun həcmi
- ☐ müəssisənin təsərrüfat əlaqələrində olduğu müəssisələrin sayı
- ☐ müəssisənin müəyyən dövr ərzində istehsal etdiyi məhsulun həcmi
- ☐ sahənin müəssisələri tərəfindən buraxılan konstruktiv və texnologiya cəhətdən yekcins məmulatlar qrupunun miqdarı və növləri
- ☒ bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

424 əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

- ☐ sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir
- ☐ sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir
- ☐ müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir
- ☐ istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir
- ☒ bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir

425 ərazi və sahə üzrə təşkil baxımından istehsalın kooperasiyalasdırılmasının hansı formaları vardır?

- ☐ rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
- ☐ ölkələrarası, ölkədaxili, sahələr arası, sahədaxili
- ☐ sahədaxili, ölkədaxili, rayondaxili
- ☐ ölkədaxili, ölkələrarası, bölgədaxili
- ☒ rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası

426 Texnologiya mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- ☐ baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir
- ☒ bir müəssisə digərinə müəyyən yarımfabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
- ☐ baş müəssisə kooperasiya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- ☐ son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
- ☐ baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

427 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsinə daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- ☐ texnologiya prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti
- ☐ istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- ☐ sənaye-ihtehsal heyətinin orta illik sayı
- ☐ istehsal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri
- ☒ istehsal edilən məhsulun həcmi

428 Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- ☐ müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması
- ☐ universal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
- ☐ kombinəlanmış istehsalın təmərküzləşməsi
- ☒ ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
- ☐ avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə

429 Texnologiya təmərküzləşmə necə baş verir?

- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə
- ☐ aqreqat və avadanlıqların texnologiya strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- ☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə

- ☐ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- ☒ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə

430 İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- ☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- ☐ aqrə-qat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
- ☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- ☒ qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
- ☐ müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə

431 Toxuculuq kombinatları üçün kombinəlaşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☒ xammalın ardıcıl emalına görə
- ☐ tullantılardan istifadəyə görə
- ☐ üfiqi kombinəlaşmə
- ☐ xammalın kompleks emalına görə
- ☐ istehsal-texniki

432 Neft-kimya kombinatlarının istehsalları üçün kombinəlaşmənin hansı tipi səciyyəvidir?

- ☐ qarışıq əlaqələr
- ☐ şaquli kombinəlaşdırma
- ☐ xammalın kompleks emalı
- ☐ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ☒ üfiqi kombinəlaşdırma

433 Kombinəlaşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- ☐ kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
- ☐ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
- ☒ kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər

434 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- ☐ kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
- ☐ əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- ☒ əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- ☐ əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- ☐ avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün

435 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinəlaşmə mümkün deyildir?

- ☐ emal sənayesi
- ☐ ağac emalı sənayesi
- ☐ metallurgiya
- ☐ yeyinti sənayesi
- ☒ hasilat sənayesi

436 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinəlaşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- ☐ üfiqi kombinəlaşdırma
- ☒ tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- ☐ xammalın kompleks emalına görə

- ☐ xammalın ardıcıl emalına görə
- ☐ şaquli kombinləşdirmə

437 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- ☐ ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
- ☐ əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- ☐ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalatçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,)
- ☒ ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ☒ məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehsalatçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- ☐ ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsalatların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalının ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

438 Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

- ☒ 70 faiz
- ☐ 60 faiz
- ☐ 45 faiz
- ☐ 80 faiz
- ☐ 65 faiz

439 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- ☒ məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi
- ☐ ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- ☐ məhsul bahidinin materialtutumu
- ☐ məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- ☐ müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi

440 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi kiçik, orta və iri müəssisələr arasında səmərəli təsərrüfat əlaqələrinin qurulmasına imkan verir
- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması istehsalatçı-lara yüksək məhsuldarlıqlı texnika və texnologiya tətbiq etməyə, kadrların peşəkarlığının yüksəlməsinə, müəssisənin təşkilatı və istehsal strukturu-tunu təkmilləşdirməyə imkan yaradır
- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması əsasında səmərəliliyinin artırılması sahə və müəssisədə həyata keçirilən təşkilati, texniki və iqtisadi tədbirlərlə əlaqədardır
- ☒ bazar münasibətləri inkişaf etdikcə istehsalın ixtisaslaşması və kooperasiyalaşdırılmasının iqtisadi əhəmiyyəti tədricən azalır
- ☐ istehsalın ixtisaslaşması və kooperativləşməsi ayrı-ayrı məhsul növlərinin hazırlanmasının kütləvililiyini artırır, xüsusi, yüksək məhsuldarlığa malik avadanlığın tətbiqini asanlaşdırır

441 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- ☐ sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artırılması nisbi təmərküzləşmədir
- ☐ müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir
- ☐ bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir
- ☐ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir
- ☒ müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir

442 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfəətli təsir göstərir?

- ☐ buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsəda uyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması

- ☒ müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- ☐ buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi
- ☐ elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- ☐ müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması

443 Metallurgiya və elektroenergetikada istehsalın təmərküzləşməsini müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- ☐ istehsal alətlərinin kompleksi
- ☐ istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri
- ☐ istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
- ☒ əsas aqreqatların orta gücü
- ☐ istehsal xərclərinin həcmi

444 İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində
- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında
- ☐ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında
- ☒ müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi gös-təricilərinin yaxşılaşmasında
- ☐ eyniadlı məhsul istehsalçıların sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında

445 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilərlər?

- ☐ əlvan metallurgiya
- ☐ kombinəlaşdırılmış yem istehsalı
- ☒ ağac emalı və mebel istehsalı
- ☐ musiqi alətlərinin hazırlanması
- ☐ polimer materialların istehsalı

446 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- ☐ belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir
- ☒ belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- ☐ belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- ☐ belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- ☐ belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir

447 İstehsal miqyasının mənfi effekti nədir?

- ☐ bu, istehsal həcmnin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ☒ bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir

448 İstehsal miqyasının müsbət effekti nədir?

- ☒ bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsalda əlavə investisiya qoyuluşu yolu ilə məhsul istehsalı həcmələrinin artırılmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul satışı həcmələrinin artmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin artmasına uyğun olaraq məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- ☐ bu, istehsal həcmnin artması ilə müəssisənin təsərrüfat əlaqələrinin genişlənməsini əks etdirir

449 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- ☐ uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- ☒ müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir

- ☐ istehsal həcmnin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması
- ☐ müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- ☐ müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi

450 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- ☒ az xərcə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- ☐ az xərcə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- ☐ çox xərcə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- ☐ mənfəətlə xərcin mütənəsbiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
- ☐ minimum xərcə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

451 Kombinəlanmış istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- ☒ müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
- ☐ ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir
- ☐ texnoloji proseslərin yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- ☐ xammalın kompleks emalını təmin edir
- ☐ aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir

452 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- ☒ sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması
- ☐ bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- ☐ istehsal həcmnin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- ☐ yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- ☐ sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

453 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- ☐ İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir
- ☒ İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- ☐ İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinəlaşması arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır
- ☐ İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir
- ☐ İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir

454 Müəssisədə idarəetmə nədir?

- ☐ qarşıya qoyulan məqsədlərə yönəldilən lisenziyalaşdırma sistemidir
- ☒ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş idarəetmə subyekti ilə istehsal heyətinin birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- ☐ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət tənzimləmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- ☐ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş dövlət idarəetmə orqanlarının birgə həyata keçirdikləri tədbirlər sistemindən ibarətdir
- ☐ qarşıya qoyulan məqsədlərə lazımi müddətdə, minimum maddi və əmək resurslarının sərfi ilə nail olmağa yönəldilmiş tədbirlərin qiymətləndirilməsi sistemi-dir

455 Proqram nədir?

- ☐ məqsədlərin müəyyən edilməsi, problemin təhlili, proqnozlaşdırma, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi, investisiya qoyuluşlarının həyata keçirilməsi mərhələlərini əhatə edən fəaliyyət növüdür
- ☐ proqramda öz əksini tapan tədbirlərin rəvan, bir qaydada realizə olunması məqsədilə həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan konkret və kompleks tədbirlər sistemidir
- ☒ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
- ☐ elmi jəhətdən formalaşdırılan birliklər sistemi və habelə ictimai həyatın bütün sahələrinin şüurlu nizamlanmasına yönəldilmiş fəaliyyət növüdür

- ☐ strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur

456 Proqnoz nədir?

- ☐ istehsal müəssisəsinin öz gücünü və bazarda baş verən tələb və təklifi tam şəkildə hesablayaraq, öz qarşısına elmi əsas olan məqsəd qoyub və buna məqsədə nail olma mərhələlərini müəyyənləşdirməklə onların nə vaxt və necə yerinə yetirilməsinin sənədləşdirilməsidir
- ☐ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının məcmusudur
- ☒ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, üstünlük veriləcək sahələrin inkişaf istiqamətlərinə, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur
- ☐ yalnız sənaye müəssisələrinə aid olan idarəetmə funksiyası olmaqla, sexlərin istehsal etməli olduğu məhsulların adları və natural göstəricilərinin məcmusudur
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur

457 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlaməti üzrə planlar hansı növlərə ayrılır?

- ☐ qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar
- ☐ inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- ☐ plan, proqram, proqnoz
- ☐ satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- ☒ strateji, taktiki, operativ planlar

458 Plan nədir?

- ☐ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin, icra sənədlərinin məcmusudur
- ☒ məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məcmusunu özündə əks etdirən sənəddir
- ☐ müəssisənin inkişafı üçün zəruri olan sənədlərin məjmusudur
- ☐ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının, idarəetmə funksiyalarının məcmusudur
- ☐ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvir, mülahizə və tövsiyələrin məcmusudur

459 İstehsal proqramının natural göstəricisi hansıdır?

- ☐ xalis məhsul
- ☐ əmtəəlik məhsul
- ☐ ümumi məhsul
- ☐ reallaşdırılmış məhsul
- ☒ məhsulun nomenklaturası

460 İstehsal proqramının dəyər göstəricisi hansıdır?

- ☐ məhsulun maya dəyəri
- ☐ əsas istehsal fondlarının tərkibi
- ☐ 1 manatlıq əmtəəlik məhsula çəkilən xərc
- ☒ əmtəəlik məhsul
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin dəyəri

461 Funksional əlamətə görə planlar hansı növlərə ayrılır?

- ☐ inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- ☒ satış, istehsal, maddi-texniki təminat planlar
- ☐ strateji, taktiki, operativ planlar

- ☐ qısamüddətli, ortamüddətli, uzunmüddətli planlar inzibati, iqtisadi, sosial-iqtisadi planlar
- ☐ plan, proqram, proqnoz

462 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının bölmələrinə aid deyil?

- ☐ əmək kollektivinin sosial inkişaf planı
- ☒ sığorta işinin planı
- ☐ əmək haqqı və kadrlar planı
- ☐ investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı

463 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin planlaşdırılması prinsiplərinə aid olunmur?

- ☐ prioritetlərin müəyyən olunması prinsipi
- ☐ stabillik prinsipi
- ☐ komplekslik prinsipi
- ☒ paralellik prinsipi
- ☐ qənaətlilik prinsipi

464 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə planlaşdırmanın metodlarına aid deyil?

- ☐ balans merodu
- ☒ təcrübi-eksperimental metodu
- ☐ iqtisadi-statistik metodlar
- ☐ "Nail olunmuş səviyyədə" planlaşdırma
- ☐ normativ metod

465 Aşağıdakı əlamətlərdən hansından planların növlərini təsnifləşdirərkən istifadə edilmir?

- ☐ planlaşdırma iyerarxiyasına görə
- ☒ istehsalın həcminə görə
- ☐ funksional baxımdan
- ☐ əhatə etdiyi dövrə görə
- ☐ idarəetmə iyerarxiyasına görə

466 İdarəetmə sistemi nədir?

- ☐ idarə aparatında çalışan işçilərin məcmusudur
- ☒ idarəetmə məqsədlərinin, idarə-et-mənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- ☐ idarəetmə metodları və funksiyalarının məcmusu, istehsalın təşkili prinsipləridir
- ☐ idarəetmə məq-səd-lərinin məcmusu, investisiya qoyuluşu prosesidir
- ☐ müəssisədə idarəetmənin təşkilati quruluşunu xarakterizə edir, kadrların tərkibini göstərir

467 Müəssisədə idarəetmə prosesinin mərhələləri hansıdır?

- ☐ təşkil etmə, stimullaşdırma, nəzarət
- ☐ təşkil, idarəetmə, tənzimləmə
- ☒ planlaşdırma, planların reallaşdırılması və nəzarət
- ☐ proqnozlaşdırma, təşkil etmə, tənzimləmə
- ☐ planlaşdırma, proqnozlaşdırma, tənzimləmə

468 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aiddir?

- ☐ paralellik prinsipi
- ☐ düzxətlik prinsipi
- ☒ səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- ☐ avtomatlaşdırma və mexanikləşdirmə prinsipi
- ☐ ahəngdarlıq prinsipi

469 İdarəetmənin funksiyası olan planlaşdırmanın mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ lisenziyalaşdırma
- ☐ Təşəbbüskarlıq
- ☐ koordinasiya
- ☐ matris sxemi
- ☒ məqsədlərin müəyyən edilməsi

470 İdarəetmə prinsiplərinə aid deyil:

- ☒ koordinasiya
- ☐ Ədalət prinsipi
- ☐ Təkbəşınaçılıq
- ☐ İdarəetmədə əmək bölgüsü
- ☐ Təşəbbüskarlıq

471 İdarəetmənin metodları hansılardır?

- ☐ iqtisadi; texnoloji, operativ
- ☐ iqtisadi, təşkilatı, sosial-psixoloji
- ☐ inzibati, psixoloji, təşkilatı
- ☒ inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji
- ☐ maddi-texniki, təşkilatı, iqtisadi

472 Müəssisələrdə idarəetmə funksiyaları hansılardır?

- ☐ xətti, funksional, xətti-funksional
- ☐ idarəetmədə əmək bölgüsü, təkbəşınaçılıq, korporativ əhval-ruhiyyəsi
- ☒ planlaşdırma, təşkilətmə, koordinasiya
- ☐ istehsal, mübadilə, istehlak
- ☐ inzibati, iqtisadi, sosial-psixoloji

473 Ümumi məhsulun həcmi necə hesablanır?

- ☐ reallaşdırılmış məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı
- ☐ əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- ☒ əmtəəlik məhsulla ilin axırına və əvvəlinə olan bitməmiş istehsal qalığının fərqi, yarımfabrikatların və öz istehsalı olan alətlərin cəmi kimi
- ☐ əmtəəlik məhsul üstə gəl ilinin axırı üçün bitməmiş istehsal qalığı kimi
- ☐ plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı kimi

474 Müəssisələrdə istehsal proqramının əsaslandırılmasında əsasən aşağıdakı göstəricilərin hansından istifadə olunur?

- ☒ orta illik istehsal gücündən
- ☐ giriş istehsal gücündən
- ☐ rentabellik indeksindən
- ☐ rentabellik normasından
- ☐ çıxış istehsal gücündən

475 Müəssisədə normaların işlənilib hazırlanmasında aşağıdakı hansı metodlardan istifadə olunur?

- ☐ analitik-hesablama, funksional və qənaətli
- ☐ iqtisadi, texnologici və operativ
- ☐ məmulat üzrə, hissə üzrə və oxşarlığa görə hesablama metodları
- ☒ analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik
- ☐ qənaətli, kompleks və funksional

476 Maliyyə planında:

- ☒ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- ☐ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsul-ların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natəbii və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

477 İstehsal proqramında:

- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ☒ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə natəbii və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fondunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırılması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ planda reallaşdırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məhsul-ların maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

478 Aşağıdakılardan hansı planlaşdırmanın metodlarına aiddir?

- ☒ normativ metod
- ☐ inzibati metod
- ☐ funksional metod
- ☐ iqtisadi təhlil metodu
- ☐ sosial-psixoloji metod

479 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə planında nəzərə alınmır?

- ☐ bank və digər subyektlərlə hesablaşmalar
- ☐ büdcə ilə hesablaşmalar
- ☐ müəssisənin pul məxarici
- ☐ müəssisənin pul mədaxili
- ☒ fondveriminin planlaşdırılması

480 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin inkişaf planının əsas bölməsi olan İstehsalın iqtisadi səmərəliliyinin artırılması planında nəzərə alınmır?

- ☐ investisiya qoşulushlarından istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- ☒ ayrı-ayrı məhsulların istehsalı üzrə tapşırıqlar
- ☐ əsas fondlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- ☐ kadrlardan istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar
- ☐ dövrüvvə vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasına dair tapşırıqlar

481 Menecment nədir?

- ☐ menejment texnikanın idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- ☒ menecment iqtisadiyyatın idarə edilməsinin bir hissəsi olmaqla, yalnız müəssisə miqyasındakı hadisə və prosesləri əhatə edir
- ☐ menecment komplekslərin iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- ☐ menecment ölkə iqtisadiyyatının idarə edilməsi prosesini əhatə edir
- ☐ menecment idarəetmə anlayışından geniş mənada işlənilir və milli iqtisadiyyatın idarə edilməsi prosesini əhatə edir

482 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin inzibati metodun təsir vasitələrinə aid edilmir?

- ☐ qərar
- ☐ qayda
- ☒ əxlaq normaları
- ☐ göstərişlər

☐ normativlər

483 Bunlardan hansı idarəetmənin iqtisadi metodunun mexanizminə aid olunmur?

- ☐ əmək haqqı
- ☐ qiymət
- ☐ vergi
- ☐ gəlir və mənfəət
- ☒ təlimat

484 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin prinsiplərinə aid deyil?

- ☐ istiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- ☐ qayda prinsipi
- ☒ əhəngdarlıq prinsipi
- ☐ intizam prinsipi
- ☐ ədalət prinsipi

485 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə hər bir işçiyə fərq qoyulmadan və həm də hörmətlə münasibət göstərilməlidir?

- ☐ Heyətin mükafatlandırılması prinsipi
- ☐ Təşəbbüskarlıq prinsipi
- ☐ İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- ☐ Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- ☒ Ədalət prinsipi

486 İdarəetmənin hansı prinsipi heyət üzvlərinin mənafeələrinin vəhdətinin nəticəsidir?

- ☐ Heyət üçün iş yerinin sabilliyi prinsipi
- ☐ Şəxsi mənafeələrin ümumi mənafeəyə tabe olması prinsipi
- ☒ Korporativ (müttəfiqlik) əhval-ruhiyyəsi prinsipi
- ☐ Təşəbbüskarlıq prinsipi
- ☐ Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

487 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçilər və maddi resurslar lazım olan vaxtda öz yerlə-rində olmalıdırlar?

- ☒ Qayda prinsipi
- ☐ Ədalət prinsipi
- ☐ Mərkəzləşdirmə prinsipi
- ☐ İntizam prinsipi
- ☐ Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi

488 İdarəetmənin hansı prinsipinə görə işçi çox yerdən deyil, özünün tabe olduğu şəxsdən əmr almalıdır?

- ☐ İstiqamətlərin vəhdəti prinsipi
- ☒ Təkbəşinəçılıq prinsipi
- ☐ Səlahiyyət və məsuliyyət prinsipi
- ☐ İdarəetmədə əmək bölgüsü prinsipi
- ☐ İntizam prinsipi

489 Bunlardan hansı müəssisənin idarəetmə mexanizminə aid olunmur?

- ☐ məlumatlar və onların işlənmə üsulları
- ☒ istehsal fəaliyyətinin lisenziyalasdırılması
- ☐ idarəetmənin funksional quruluşu
- ☐ idarəetmə prinsipləri və funksiyaları
- ☐ iqtisadi və hüquqi qanunlar və məhdudiyyətlər

490 İdrəetmə aparatının ən geniş yayılmış sxemi hansıdır?

- ☐ məqsədli-proqram
- ☒ xətti-funksional
- ☐ funksional
- ☐ xətti
- ☐ matris sxemi

491 Satışın proqnozlaşdırılması metodlarına aid deyil?

- ☐ müəssisənin bazardakı satış payı əsasında proqnozlaşdırma
- ☐ müxtəlif struktur rəhbərlərinin sorğusu əsasında proqnozlaşdırma
- ☐ müəssisənin ti-jarət agentlərinin və onun satış bölmələrinin rəhbərlərinin qiymətləndirmələri əsasında proqnozlaşdırma
- ☒ müəssisədəki avadanlıqların məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi əsasında proqnozlaşdırma
- ☐ satışın həjmində dəyişikliklərə səbəb olan meyllər əsasında proqnozlaşdırma

492 Planlaşdırmanın kompleksliliyi:

- ☒ məhsul istehsalı planı ilə digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması
- ☐ istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- ☐ uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir
- ☐ deməklə müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

493 Planlaşdırmanın iyerarxiyası əlamətinə görə planlar hansı növlərə bölünür?

- ☒ strateji, taktiki, operativ
- ☐ taktiki, analitik, operativ
- ☐ strateji, direktiv, indikativ
- ☐ funksional, analitik, çevik
- ☐ taktiki, funksional, strateji

494 Planlaşdırmanın fasiləsizliyi:

- ☒ uzunmüddətli və qısamüddətli planların qarşılıqlı əlaqələndirilməsi yolu ilə təmin edilir
- ☐ istehsal-texniki vəzifələrin həllinin alternativ variantlarının hazırlanması ilə əldə edilir
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ☐ hər bir istehsal vahidi planının digər bölmələrin fəaliyyət planları arasında qarşılıqlı əlaqə, planlaşdırılan obyektin və onunla əlaqədar olan bölmələrin fəaliyyətilə bağlı olan bütün işlərin planda tam əks olunması deməkdir
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks etdirir

495 Operativ-istehsal planlaşdırılması?

- ☐ müəssisədə yeni bölmələrin tikintisi, elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, innovasiya işləmələri, yeni məhsulların mənimlənməsi, müəssisənin texnologiyasının təbii, istehsal proseslərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması və s. üzrə tapşırıqları özündə əks etdirir
- ☒ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir
- ☐ müəssisədə istehsal heyətinin əmək şəraitinin, məişət və istirahət problemlərinin həlli üzrə tədbirləri özündə əks etdirir
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları özündə əks etdirir
- ☐ müəssisədə mənfəət və rəntabellik planlaşdırılmasını özündə əks etdirir

496 Məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planında:

- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
- ☐ müəssisənin pul mədaxili və məxaricini, büdcə, bank və digər subyektlərlə hesablaşmaları əks olunur
- ☐ işçilərin zəruri sayı, əmək haqqı fon-dunun həjmi müəyyən olunur, əmək məhsuldarlığının artırıl-ması, kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır
- ☐ ayrı-ayrı məhsul növlərinin istehsalı üzrə na-tural və dəyər ifadəsində tapşırıqlar nəzərdə tutulur
- ☒ plan üzrə real-laş-dırılan və əmtəəlik məhsulun maya dəyəri, ayrı-ayrı məh-sul-la-rın maya dəyəri üzrə tapşırıqlar öz əksini tapır

497 Fondverimi göstəricisinin səviyyəsinin artırılması tapşırıqları müəssisənin inkişaf planının hansı bölməsinə aiddir?

- ☐ investisiya və yeni texnikanın tətbiqi planı
- ☒ istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin yüksəldilməsi planı
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması xərcləri planı
- ☐ məhsulun istehsalı və reallaşdırılması planı
- ☐ maliyyə planı

498 Aşağıdakılardan hansı operativ-istehsal planlaşdırılmasının vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ istehsal prosesinin gedişinə nəzarət və onun tənzimlənməsi
- ☐ istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər gös-tərijlərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi
- ☐ yerinə yetirilməsi müddətləri göstərməklə tapşırıqların kon-kret-ləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi
- ☒ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarının hazırlanması
- ☐ əlaqəli sex, sahə, briqada və iş yerlərinin fəaliyyətlərinin əlaqələndirilməsi

499 əmtəəlik məhsula daxil edilmir:

- ☒ bitməmiş istehsal qalığının dəyişməsi
- ☐ reallaşdırılmış məhsul
- ☐ plan ilinin əvvəli üçün hazır məhsul qalığı
- ☐ plan ilinin axırı üçün hazır məhsul qalığı
- ☐ ilin əvvəli və axırı üçün pulu ödənilməyən satılmış məhsul

500 Nail olunmuş səviyyədən planlaşdırma:

- ☒ istehsal-təsərrüfat tap-şır-ıqlarının müəs-sisənin fəaliyyətini əks etdirən göstəricilərin fak-tiki formalaşmış dinamikası əsasında müəyyən olunmasına əsaslanır
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdirir
- ☐ müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında ən səmərəli pro-por-siya və kəmiyyət əlaqələrini müəyyən
- ☐ müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş təd-birlər sistemini özündə əks etdir
- ☐ planların tərtib olunmasının elmi ba-zə-si olan norma və normativlərə əsaslanır

501 İdarəetmə funksiyası dedikdə nə başa düşülür?

- ☒ idarəetmə vəzifələrini yerinə ye-tir-mək üsul-ları və vasitələrinin məcmusu başa düşülür
- ☐ idarəetmə vəzifələrinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və vəzifələrinin məcmusu başa düşülür
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və metodlarının məcmusu başa düşülür
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin və istehsalın təşkili prinsiplərinin məcmusu başa düşülür

502 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin sosial-psixoloji metodunun təsir vasitələrinə aid deyil?

- ☒ əməyin normalaşdırılması
- ☐ əxlaq normaları və tərbiyəvi motivlər
- ☐ işçilərin əməyə maraqlarının və yaradıcılıq təşəbbüslərinin artırılması
- ☐ müəssisədə istehsalat mədəniyyətinin yüksəldilməsi

- ☐ işçi heyətinin təsərrüfat fəaliyyətinə və onun təşkilinə təsiri

503 Aşağıdakılardan hansı idarəetmənin əsas funksiyası olan planlaşdırmanın əhatə etdiyi mərhələlərə aid deyil?

- ☐ problemin təhlili və proqnozlaşdırma mərhələləri
☐ məqsədlərin müəyyən edilməsi mərhələsi
☒ istehsal prosesinin ünsürləri arasında kooperasiyasının yaradılması mərhələsi
☐ qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi mərhələsi
☐ alternativ variantların müəyyən olunması mərhələsi

504 Strategiya nədir?

- ☐ dövlət və təsərrüfat subyektləri tərəfindən müəyyən dövr ərzində icrası nəzərdə tutulan təsərrüfat tədbirləri üzrə məqsəd və vəzifələrin məcmusudur
☒ uzun müddət üçün müəyyən edilmiş, rəqabət üstünlüklərinin və səmərəliliyin artırılması əsasında stabil iqtisadi göstəricilərə və bu göstəricilərin artımına nail olmağa imkan verən istiqamətlərin, fəaliyyət qaydaları və normalarının məcmusudur
☐ müəssisənin istehsal və maliyyə planlarının məcmusudur
☐ məqsədi, məzmunu, həcmi, metodları, ardıcılığı, icra olunma vaxtı göstərilməklə müəyyən bir dövr üçün yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan iş və tapşırıqların məjmusunu özündə əks etdirən sənəddir
☐ perspektiv dövr üçün iqtisadi inkişaf və sosial tərəqqinin əsas problemlərinin həlli yollarına, strateji məqsədlərə nail olmaq üçün qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsinə dair elmi cəhətdən əsaslandırılmış təsvər, mülahizə və tövsiyələrin məjmusudur

505 İdarəetmə prosesi nədir?

- ☐ müəssisənin qarşısında qoyulmuş sosial-iqtisadi məqsədlərə nail olmanın yolları və metodlarını müəyyənləşdirilməsi, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi başa düşülür
☒ idarə olunan obyektin qarşısında duran vəzifələrin müəyyən edilmiş müddətə və ehtiyatlardan səmərəli istifadə etməklə yerinə yetirilməsinə yönəldilmiş idarəetmə qərarlarının əsaslandırılması, qəbul edilməsi və icrasının təşkili məqsədilə qarşılıqlı əlaqədə və müəyyən ardıcılıqla yerinə yetirilən müxtəlif xarakterli əmək və maşın əməliyyatlarının kompleksi kimi başa düşülür
☐ işçilərin peşə-ixtisas tərkibinin müəyyənləşdirilməsi, əmək məhsuldarlığına təsir edən amillərin araşdırılması, istehsalın avtomatlaşdırılması və mexanikləşdirilməsi kimi ardıcıl əməliyyatların məcmusu başa düşülür
☐ gələcəkdə həyata keçiriləcək fəaliyyətin parametrlərinin müəyyən edilməsi, qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmaq üçün layihələrin hazırlanması, müəssisələrin yaradılması proseslərinin məcmusu başa düşülür
☐ rəhbər kadrların və mütəxəssislərin seçilməsi və yerləşdirilməsi, onların əməyinin təşkili, əməyin iyerarxiyası və funksional bölgüsünün formalaşması, idarəetmə orqanları aparatının quruluşunun müəyyənləşdirilməsi və işçilərin sayının müəyyən olunması, müəssisənin fəaliyyətini tənzimləyən qanunların qəbul edilməsi kimi əməliyyatlar kompleksi başa düşülür

506 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda kollektivin idarə edilməsinə dair bütün iş növləri müxtəlif funksional bölmələr arasında bölüşdürülür və bu bölmələrdən hər biri müəyyən işləri yerinə yetirir?

- ☒ funksional quruluş
☐ proqram məqsədli və çevik quruluş
☐ xətti quruluş
☐ matrisa quruluşu
☐ qərgah quruluşu

507 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda obyektlər üzrə rəhbərlərin ayrılır və bunlardan hər biri həmin obyektin idarə edilməsi ilə əlaqədar olan bütün qərarları işləyib hazırlayır və qəbul edir?

- ☐ proqram məqsədli və çevik quruluş
☐ qərgah quruluşu
☐ matrisa quruluşu
☒ xətti quruluş
☐ funksional quruluş

508 Müəssisədə idarə etmə mexanizminin hansı təşkilati quruluşunda idarəetməni bütünlükdə müəyyən kollektivə başçılıq edən xətti rəhbərlər həyata keçirir, onlara isə ayrı-ayrı qərarları hazırlayarkən ixtisaslaşmış funksional aparrat kömək edir?

- ☒ qərargah quruluşu
- ☐ matrisa quruluşu
- ☐ proqram məqsədli və çevik quruluşu
- ☐ xətti quruluşu
- ☐ funksional quruluşu

509 İdarəetmədə qarşıya qoyulan məqsədlər hansı tələbə cavab verməyə bilər?

- ☐ çevik olması
- ☐ məqsədlərin uzlaşması, vahiddə olması və bir-birinə zidd olmaması
- ☐ real olması (yerinə yetirilməsinin mümkün olması)
- ☒ təhcizatçıların mənafeyinə tabe olması
- ☐ icraçılar üçün aydın olması

510 İdarəetmə sistemi:

- ☒ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmənin strukturu, forma və metodlarının məcmusudur
- ☐ idarəetmə subyekti ilə idarə olunan obyektin məcmusudur
- ☐ idarəetmə qərarlarının və idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- ☐ idarəetmənin strukturu, idarəetmə qərarlarının, idarəetmə kadrlarının məcmusudur
- ☐ idarəetmə məqsədlərinin, idarəetmədə istifadə olunan texnikanın, idarəetmə qərarlarının məcmusudur

511 Kapital qoyuluşu:

- ☐ qiymətli kağızların alınmasına yönəldilən investisiyadır
- ☒ əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- ☐ səhmlərin buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- ☐ istiqrazların buraxılışına sərf edilən xərclərdir
- ☐ banka qoyulan depozitdir

512 İnvestor dedikdə:

- ☒ özünün maddi və intellektual sərvətlərinin birbaşa və yaxud dolayı şəkildə investisiya obyektlərinə qoyulması haqqında qərar çıxarmış subyektlər (hüquqi və fiziki şəxslər) başa düşülür
- ☐ müəssisənin işçiləri başa düşülür
- ☐ müəssisənin debitorları başa düşülür
- ☐ güclü maliyyə imkanlarına malik olan hüquqi şəxslər başa düşülür
- ☐ güclü maliyyə imkanlarına malik olan fiziki şəxslər başa düşülür

513 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin investisiya fəaliyyətinə aid deyil?

- ☐ strateji planlaşdırmanın həyata keçirilməsi
- ☐ layihənin və investisiyanın faktiki səmərəliliyinin təhlili
- ☐ investisiya strategiyasının müəyyən olunması
- ☒ strateji idarəetmənin həyata keçirilməsi
- ☐ investisiya layihələndirilməsi

514 İnvestisiyanın daxili rentabellik norması dedikdə:

- ☐ investisiyanın ödənmə müddətinin diskontlaşdırma dərəcəsinə nisbəti başa düşülür
- ☐ xalis cari dəyərin diskontlaşdırma əmsalına nisbəti başa düşülür
- ☐ diskontlaşdırma əmsalının xalis cari dəyərə nisbəti başa düşülür
- ☒ inteqral səmərəni sıfır bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür
- ☐ xalis cari dəyəri vahidə bərabərləşdirən diskontlaşdırma dərəcəsinin qiyməti başa düşülür

515 Portfel investisiyası:

- ☐ ancaq veksəl şəklində olur
- ☐ müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı verir
- ☒ müəssisənin fəaliyyətinə nəzarət etmək imkanı vermir
- ☐ ancaq kredit şəklində olur
- ☐ ancaq səhm şəklində olur

516 Maliyyə investisiyası nədir?

- ☒ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alın-masına yönəldilən investisiyadır
- ☐ daşınmaz əmlakın alınmasına yönəldilən investisiyadır
- ☐ əsas fondların yaradılmasına yönəldilən investisiyadır
- ☐ əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş investisiya qoyuluşudur
- ☐ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur

517 Real investisiya nədir?

- ☐ əmək haqqının ödənilməsinə yönəldilmiş uzunmüddətli investisiya qoyuluşudur
- ☐ qiymətli kağızların alınmasına və dövrüyyə vəsaitlərinin formalaşdırılması ilə əlaqədar layihələrə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- ☒ əsasən istehsal vasitələrinə, istehsal, sosial və infrastruktur obyektlərinə uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- ☐ investisiya portfelinin formalaşdırılması üçün qiymətli kağızların alınması ilə əlaqədar uzunmüddətli vəsait qoyuluşudur
- ☐ birbaşa və portfel investisiyaların cəminə bərabərdir

518 Verilənlərdən hansı investisiyanın subyektinə aid deyil?

- ☐ banklar, sığorta şirkətləri və vasitəçi təşkilatlardır
- ☐ işlərin icraçıları (podratçılar)
- ☐ investisiya fəaliyyətindən istifadə edənlər
- ☐ əmtəələr, avadanlıq və layihə məhsullarını təqdim edənlər
- ☒ məqsədli pul yatırımları

519 İstehsal investisiyası (istehsala investisiya) nəzərdə tutur:

- ☐ əsas fondların cari təmiri xərclərini
- ☒ avadanlıqların alınması və quraşdırılması xərclərini
- ☐ məhsulun istehsalına və reallaşdırmasına çəkilən cari xərclərini
- ☐ xammal və materialların alınması xərclərini
- ☐ işləyənlərin əmək haqqını

520 Aşağıdakılardan hansı investisiya fəaliyyətinin obyektinə ola bilər?

- ☐ işçilərin əmək haqqı, kadrların yenidən hazırlanması, əsas fondların təkrar istehsalı, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi
- ☒ yeni yaradılmış və ya moderniləşdirilmiş əsas fondlar, qiymətli kağızlar, mülkiyyət hüququ və əqli mülkiyyət hüququ
- ☐ əsaslı təmir, cari təmir, avadanlıqların alınmasına çəkilən xərclər, binaların tikintisi
- ☐ əsas fondlarının yeniləşdirilməsi, dövrüyyə fondlarının alınması, istehsalın genişləndirilməsi, məhsul satışı
- ☐ yeni tikinti, istehsalın modernizasiyası, vergi xərcləri, müəssisənin quruluşunun dəyişdirilməsi

521 Birbaşa investisiya:

- ☐ veksəllərin alınmasına yönəldilir
- ☒ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı verir
- ☐ müəssisənin fəaliyyətinə və idarə edilməsinə birbaşa təsir etmək imkanı vermir
- ☐ istiqrazların alınmasına yönəldilir
- ☐ imtiyazlı səhmlərin alınmasına yönəldilir

522 əsaslı vəsait qoyuluşunun səmərəlilik göstəriciləri hansılardır?

- ☐ bazarın potensial həcmi, risklərin gözlənilən faizi
- ☐ bazarın real həcmi, daxili mənfəət norması
- ☒ investisiya qoyuluşunun geri qaytarılma müddəti, xalis cari dəyər
- ☐ investisiya qoyuluşlarının həcmi, investisiya riski
- ☐ daxili rentabellik norması, risklərin gözlənilən səviyyəsi

523 əsaslı vəsait qoyuluşunun tərkibi hansı xərclərdən ibarətdir?

- ☒ tikinti-quraşdırma, avadanlıq, alət və inventarların alınması, geoloji kəşfiyyat, torpaq alma, kadr hazırlama, idarə heyətinin saxlanması xərcləri
- ☐ təkrar istehsal, texnoloji, cari və s. xərclər
- ☐ texnoloji təkmilləşdirmələr və yeni məhsul istehsalı xərcləri, məhsul satışı xərcləri
- ☐ sənaye, kənd təsərrüfatı, tikinti, nəqliyyat, rabitə və ticarət xərcləri
- ☐ müəssisələrin genişləndirilməsi, yenidənqurulması, texnika ilə silahlanması, təhcizat və satış xərcləri

524 əsaslı vəsait qoyuluşunun texnoloji quruluşu nədir?

- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı maliyyələşmə mənbələrinin xüsusi çəkiləridir
- ☒ layihələndirməyə, avadanlıqların alınmasına, tikinti quraşdırma işlərinə çəkilən hər bir xərcin ümumi əsaslı vəsait qoyuluşunda xüsusi çəkiləridir
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı regionların xüsusi çəkiləridir
- ☐ iqtisadiyyatda həyata keçirilən əsaslı vəsait qoyuluşunda ayrı-ayrı sahə xərclərin xüsusi çəkiləridir
- ☐ yeni tikinti, mövjud güclərin genişləndirilməsinə, müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə, texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkiləridir

525 Aşağıdakılardan hansını kapital əmələ gətirən investisiyaya aid etmək olmaz?

- ☐ müəssisənin texniki cəhətdən yenidən qurulmasına investisiya qoyuluşu
- ☐ yeni müəssisələr tikilməsinə investisiya qoyuluşu
- ☒ qiymətli kağızların alınmasına investisiya qoyuluşu
- ☐ fəaliyyət göstərən müəssisələrin genişləndirilməsinə investisiya qoyuluşu
- ☐ müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə investisiya qoyuluşu

526 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə investisiya fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi mənbələrinə aid deyil?

- ☐ istiqrazların yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər
- ☐ borc maliyyə vəsaitləri
- ☒ işçilərin əmək haqqı və sosial sığortaya ayırmalar
- ☐ büdcədən və büdcədən kənar fondlardan məqsədli investisiya ayırmaları
- ☐ səhmlərin yerləşdirilməsindən cəlb edilən vəsaitlər

527 Müəssisələrdə hansı istiqamətə investisiya yönəldilmir?

- ☐ istehsal güclərinin genişləndirilməsinə
- ☐ müəssisənin istehsal ehtiyatlarının bərpasına
- ☐ yeni məhsul növlərinin işlənməsinə
- ☐ texnika və texnologiyanın modernləşdirilməsinə
- ☒ işçilərin əmək haqqının artırılmasına

528 İnvestisiya kimi sahibkarlıq obyektlərinə nə qoyula bilməz?

- ☒ işçi qüvvəsi, müavinətlər və bank lisenziyası
- ☐ pul, məqsədli bank əmanətləri, kreditlər, paylar, səhmlər və başqa qiymətli kağızlar
- ☐ bu və ya digər istehsal növünün təşkili üçün zəruri olan, ancaq patentləşdirilməmiş, texniki sənədləşdirilmə, vərdiş və istehsalat təcrübəsi kimi tərtib edilmiş texniki, texnoloji, kommersiya və digər biliklərin məcmusu
- ☐ müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmiş elmi-təcrübi və digər intellektual sərvətlər
- ☐ daşınan və daşınmaz əmlak

529 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☐ daxili rentabellik norması diskont dərəcəsinə bərabərdir
- ☐ fondverimi sıfıra bərabərdir
- ☐ istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- ☒ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür

530 Hansı halda investisiya layihəsinin qəbul edilməsi haqında qərar verilə bilər?

- ☐ əmək məhsuldarlığı sıfıra bərabərdir
- ☒ xalis cari dəyər sıfırdan böyükdür
- ☐ xalis cari dəyər dəyər 0-dan kiçikdir
- ☐ istehsal gücündən istifadə əmsalı 0,5-ə bərabərdir
- ☐ fondverimi sıfıra bərabərdir

531 Müxtəlif investisiya layihələrinin müqayisəsi və seçilməsi hansı göstəricilər vasitəsilə həyata keçirilir?

- ☒ xalis cari dəyər, daxili rentabellik norması, ödənmə müddəti
- ☐ daxili rentabellik norması, əmək məhsuldarlığı, materialtutumu
- ☐ investisiyanın ödənilmə əmsalı, mütləq səmərəlilik göstəricisi, əmək məhsuldarlığı
- ☐ istehsal olunmuş məhsulun həcmi, reallaşdırılmış məhsulun həcmi, fondverimi
- ☐ məhsulun rentabelliği; mənfəətin həcmi, daxili rentabellik norması

532 Aşağıdakı alternativ investisiya layihələri variantlarından hansı seçilməlidir?

- ☐ xalis cari dəyər 200 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 100 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 150 manata bərabərdir
- ☒ xalis cari dəyər 350 manata bərabərdir
- ☐ xalis cari dəyər 300 manata bərabərdir

533 İnvestisiya qoyuluşlarının optimal variantının seçilməsində əsas göstərici hansıdır?

- ☒ xalis cari dəyər
- ☐ məhsulun kapital tutumu
- ☐ məhsulun əmək tutumu
- ☐ maya dəyəri
- ☐ kapital qoyuluşunun qaytarılma müddəti

534 İnvestisiya layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılması nədir?

- ☐ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin sosial-psixoloji, siyasi-iqtisadi və ekoloji imkanlarının tədqiqidir
- ☐ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin fondveriminin yüksəldilməsinə təsirinin tədqiqidir
- ☐ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin mənəvi aspektlərinin tədqiqidir
- ☐ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin istehsal güclərinin artımına təsirinin tədqiqidir
- ☒ müəyyən olunmuş rentabellik səviyyəsində in-vesti-si-ya-nın həyata keçirilməsinin texniki, iqtisadi, ekoloji və maliyyə imkanlarının tədqiqidir

535 İnvestisiya layihələrinin səmərəliliyinin təhlili aşağıdakı hissələrdən ibarətdir:

- ☐ sosioloji, sosial, siyasi-iqtisadi təhlil
- ☐ ümumi iqtisadi, texniki-iqtisadi, texnoloji təhlil
- ☐ texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili, sosioloji
- ☐ sosial-iqtisadi, maliyyə, texnoloji təhlil
- ☒ ümumi iqtisadi, texniki-iqtisadi, maliyyə təhlili

536 Aşağıdakılardan hansı əsaslı vəsait qoyuluşunun təkar istehsal quruluşunu xarakterizə edən göstəricilərə aid deyil?

- ☐ mövcud güclərin genişləndirilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☒ əsas fondların amortizasiyasının əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☐ müəssisənin texniki cəhətdən silahlandırılmasına çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☐ yeni tikintiye çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi
- ☐ müəssisənin rekonstruksiya edilməsinə çəkilən xərclərin əsaslı vəsait qoyuluşunun ümumi məbləğində xüsusi çəkisi

537 Müəssisənin ödəmə qabiliyyəti necə hesablanır?

- ☐ xüsusi vəsaitlərin jəminin borj vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

538 Müəssisənin xalis aktivləri necə müəyyən olunur?

- ☐ müəssisənin ümumi öhdəlikləri ilə ümumi aktivlərinin fərqi kimi müəyyən olunur
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin cəmi kimi müəyyən olunur
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin hasili kimi müəyyən olunur
- ☒ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin fərqi kimi müəyyən olunur
- ☐ müəssisənin ümumi aktivləri ilə ümumi öhdəliklərinin nisbəti kimi müəyyən olunur

539 Müəssisədə müstəqillik əmsalı necə hesablanır?

- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin jəminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- ☒ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi

540 Mənfəətin funksiyalarına aiddir:

- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması
- ☐ alıcılar bağlanmış sazişlərə əməl edirlər və aldıqları əmtəələrin dəyərini ödəyirlər; borcalanlar kredit müqavilələrinin tələblərini pozurlar və öz borclarını ödəyirlər
- ☒ müəssisənin fəaliyyəti nəticəsində əldə edilmiş iqtisadi səmərəni xarakterizə edir, müəssisənin maliyyə resurslarının əsas elementidir, müxtəlif səviyyəli büdcələrin gəlir hissəsinin formalaşması mənbəyidir
- ☐ vergiödəyiciləri vergiləri ödəyirlər; müəssisə və şirkətlər öz məsrəflərini əldə etdikləri gəlirlər hesabına ödəyirlər
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü

541 Müəssisədə cari likvidlik əmsalı necə hesablanır?

- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin passivlərin cəminə nisbəti kimi
- ☒ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli borc öhdəlikləri və kreditor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlərin cəminin borc vəsaitlərinin cəminə nisbəti kimi
- ☐ dövriyyə vəsaitlərinin cəminin qısamüddətli və uzunmüddətli öhdəliklərin cəminə nisbəti kimi
- ☐ xüsusi vəsaitlər və uzunmüddətli borc vəsaitlərinin cəminin aktivlərin cəminə nisbəti kimi

542 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənilməsinin strateji vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ müəssisənin investisiya qoyuluşu üçün cazibədarlığının təmin edilməsi
- ☐ müəssisənin kapitalının strukturunun optimallaşdırılması və onun maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi
- ☒ müəssisədə mənfəətin bölgüsü qaydalarının hazırlanması

- ☐ müəssisənin idarə edilməsinin səmərəli mexanizminin qurulması
- ☐ müəssisənin mənfəətinin maksimumlaşdırılması

543 Orta sabit xərclər necə hesablanır?

- ☐ məhsulun miqdarının ümumi sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ☒ ümumi sabit xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- ☐ ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır

544 Orta dəyişən xərclər necə hesablanır?

- ☐ ümumi dəyişən xərclərin sabit xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına hasili kimi hesablanır
- ☐ məhsulun miqdarının ümumi dəyişən xərclərə nisbəti kimi hesablanır
- ☒ ümumi dəyişən xərclərin məhsulun miqdarına nisbəti kimi hesablanır
- ☐ ümumi dəyişən xərclərlə sabit xərclərin fərqi kimi hesablanır

545 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət strategiyasının seçilməsinə təsir göstərmir?

- ☐ məhsula kifayət qədər böyük sayda alıcılar tərəfindən yüksək və artan həcmdə tələb formalaşır
- ☐ yüksək qiymətin azaldılması hesabına qiymətdə təshihlər aparılması müəssisə üçün itkilərlə nəticələnir
- ☐ qiymətin artırılması ona olan tələbin məhdudlaşdırılması ilə nəticələnir
- ☒ işçilərin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi üçün tədbirlər
- ☐ nüfuzlu məhsullar üçün qiymətin artırılması tələbin artmasına səbəb olur

546 Aşağıdakılardan hansı məhsulun qiymətində güzəştlər sisteminə aiddir?

- ☐ rəqib məhsulların qiymətini artıran güzəştlər
- ☐ əmək məhsuldarlığını yüksəltmək üçün işçilərin əməyini stimullaşdıran güzəştlər
- ☐ məhsulun istehsalı planının işçilər tərəfindən yerinə yetirilməsini stimullaşdıran güzəştlər
- ☒ məhsulun qiymətinin nağd pulla, avansla və ya əvvəlcədən ödənilməsinə stimullaşdıran güzəştlər
- ☐ məhsulun qiymətlərinin artırılmasını nəzərdə tutan güzəştlər

547 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində bazar segmentlərinin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- ☐ maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- ☐ resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- ☐ müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanlarının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- ☒ müəssisənin fəaliyyətinin bazar şərtlərinin dəqiqləşdirilməsindən ibarətdir
- ☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir

548 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində dövlət tənzimlənməsinin qiymətləndirilməsində məqsəd nədən ibarətdir?

- ☐ müəssisənin qiymət dəyişikliklərinə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəcəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- ☒ müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanlarının atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir
- ☐ maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- ☐ resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir
- ☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir

549 Müəssisənin qiymət strategiyasının hazırlanma prosesində rəqabətin təhlilində məqsəd nədən ibarətdir?

- ☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarını müəyyən etməkdir
- ☐ resursların əldə oluna bilmə dərəcəsi və verilməsi müddətlərinin müəyyən etməkdir

- ☒ müəssisənin qiymət dəyişiklikləri ilə rəqiblərin mümkün münasibətlərinin qiymətləndirilməsi və bu zaman onların həyata keçirəjəyi tədbirləri proqnozlaşdırmaqdır
- ☐ maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirməkdir
- ☐ müəssisənin qiymət strategiyasının həyata keçirilməsinə dövlət orqanları tərəfinin atacağı addımların, görəcəyi tədbirlərin təsirini müəyyən etməkdir

550 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aiddir?

- ☐ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- ☐ maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sistemi-nin qiymətləndirilməsi
- ☒ tələbin müəyyən edilməsi
- ☐ əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
- ☐ maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi

551 Müəssisənin qiymət siyasətinin hazırlanması mərhələlərinə nə aid deyil?

- ☐ qiymətməhləgəlmənin vəzifələrinin müəyyən olunması
- ☐ qiymət qoymanın metodlarının seçilməsi
- ☒ maliyyə resurslarının əldə edilməsi formalarının müəyyən edilməsini
- ☐ tələbin müəyyən edilməsi
- ☐ Rəqiblərin qiymət və məhsullarının təhlili

552 Müəssisə, bazarda öz satış payını artırmaq məqsədini hansı halda seçmir?

- ☐ məhsul vahidinin qiymətini azaltmaqla satışın həcmi-ni yüksəltmək və bununla da ümumi mənfəəti artırmaq mümkün-dür
- ☐ istehlakçıların tələbi qiymətə görə elastikdir
- ☐ qiymətlərin aşağı salınması müəssisənin bazardakı payına rəqibləri tərəfindən olan təhlükəni aradan qaldırır
- ☒ istehsalın həcmi-nin artırılması nəticəsində miqyasından qənaət əldə edilmir
- ☐ satış həcmi-nin artırılması məhsul vahidinə düşən istehsal və satış xərlərinin nisbətən azalmasına səbəb olur

553 Barter:

- ☒ dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsinə əks etdirir
- ☐ müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natəral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- ☐ müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfi-nin yuxarı həddini əks etdirir
- ☐ müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edirir
- ☐ xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edirir

554 Kvota:

- ☐ dəyəri ödənilmədən ekvivalent məbləğdə qarşılıqlı əmtəə (məhsul) mübadiləsinə əks etdirir
- ☒ müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natəral ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- ☐ müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti zamanı məhsul vahidinə material sərfi-nin yuxarı həddini əks etdirir
- ☐ müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks edirir
- ☐ xarici şirkətin müəyyən haqq müqəbilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks edirir

555 Müəssisə idxal əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- ☐ gömrük yük bəyannaməsi
- ☐ əmtəənin keyfiyyət sertifikatı
- ☐ əmtəənin mənşəyini təsdiq edən sənəd
- ☒ dövlət qeydiyyatı şəhadətnaməsi
- ☐ invoys

556 Müəssisə ixrac əməliyyatlarını həyata keçirərkən gömrük orqanlarına hansı sənədi təqdim etmir?

- ☐ xarici şəxslərlə bağlanmış müqavilə
- ☐ müəssisənin Dövlət Statistika Komitəsi tərəfindən müəyyən edilmiş kodu
- ☐ gömrük yük bəyannaməsi
- ☒ müəssisənin nizamnaməsi
- ☐ ixrac olunan məhsulların mənsəyi haqqında sənəd

557 Müəssisənin ixrac əməliyyatlarına nələr daxil deyil?

- ☐ təkrar ixrac
- ☒ franşayzinq
- ☐ müvəqqəti ixrac
- ☐ konsiqnasiya
- ☐ kreditə ixrac

558 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinə təsir edən amil-lərə aid deyil?

- ☒ sosial amillər
- ☐ hüquqi və mədəni amillər
- ☐ siyasi və iqtisadi amillər
- ☐ tarixi amillər
- ☐ coğrafi amillər

559 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyəti növlərinə nələr daxil deyil?

- ☐ lisenziyaləşdırma və franşayzinq
- ☐ idarəetmə kontraktları və «qıfılaltı» kontraktlar
- ☐ ixrac və idxal
- ☐ birbaşa investisiya və portifel investisiyası
- ☒ planlaşdırma və proqramlaşdırma

560 Hansı variant gömrük rüsumu növünə aid deyil?

- ☐ spesifik rüsum
- ☐ advalor rüsum
- ☒ strateji rüsum
- ☐ xüsusi rüsum
- ☐ kompensasiya rüsumu

561 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxil deyil?

- ☐ satışın artırılması
- ☐ resursların əldə olunması
- ☒ əmək haqqının artırılması
- ☐ təchizat mənbələrinin diversifikasiyası
- ☐ satış mənbələrinin diversifikasiyası

562 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətində əsas tutduğu məqsədlərə nə daxildir?

- ☐ müəssisənin əmək haqqı üzrə borclarının azaldılması
- ☐ nizamnamə fondunun azaldılması
- ☐ işçilərin əmək haqqının yüksəldilməsi
- ☐ əsas fondların ekstensiv istifadə əmsalının artırılması
- ☒ təchizat və satış mənbələrinin diversifikasiyası

563 Müəssisənin xarici iqtisadi fəaliyyətinin əsas motivi nədir?

- ☐ idarəetmənin təşkilinin təkmilləşdirilməsi
- ☒ məhsul satışının miqyasının genişləndirilməsi
- ☐ müəssisədə əmək məhsuldarlığının artırılması

- ☐ müəssisədə əmək tutumunun azaldılması
- ☐ müəssisədə fondviminin artırılması

564 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?:

- ☐ sərbəst gömrük zonası
- ☐ sərbəst dövriyyə üçün buraxılış
- ☐ gömrük nəzarəti altında emal
- ☐ dövlətin xeyrinə əmtədən imtina
- ☒ françayzinq

565 Franko-anbar (satıcı) nədir?

- ☒ müqaviləyə görə satıcı məhsulunu öz anbarından alıcı müəssisəyə təhvil verir
- ☐ məhsul göndərən müəssisə istehlakçı müəssisədə xammal-materialı istehsal istehlakına hazırlayır
- ☐ müqaviləyə görə alıcı müəssisə məhsulu əmtəə birjasından təhvil alır
- ☐ istehsalçı öz məhsulunu istehlakçının "məskunlaşdığı" məkanda onun anbarına təhvil verirsə, bu halda bütün xərclər – yükləmə, nəqləmə, boşaltma, məhsulun korlanması riski ilə əlaqədar xərclər əmtəənin qiymətinə əlavə edilir
- ☐ məhsul göndərmənin şərtinə görə, yük istehlakçının "məskunlaşdığı" dəmir yolu stansiyasının ünvanına istehsalçı müəssisə tərəfindən göndərilir

566 Embarqo:

- ☐ müəyyən müddət ərzində konkret əmtəənin idxal və ixracına tətbiq olunan dəyər və natural ifadədə yol verilə bilən məhdudiyyətləri əks etdirir
- ☐ xarici şirkətin müəyyən haqq müqabilində mineral xammalın kəşfiyyatı və hasilatını aparması üzrə məsələləri əks etdirir
- ☐ müəyyən müddət ərzində siyahıya daxil edilmiş əmtəələrin maneəsiz idxal və ixrac olunmasına icazəni əks etdirir
- ☒ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağan edilməsidir
- ☐ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüddudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir

567 Təkrar ixrac (reeksport) əməliyyatları:

- ☒ ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- ☐ gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- ☐ kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- ☐ xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- ☐ kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digərlərinin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır

568 Konsiqnasiya yolu ilə ixrac əməliyyatları nədir?

- ☐ idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ☐ əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- ☐ xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- ☐ gömrük rejimi ölkə ərazisindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- ☒ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüddudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir

569 Antidempinq rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- ☐ adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçılarına ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- ☐ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- ☐ gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ☐ ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalarından istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- ☒ idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir

570 Kompensasiya rüsumları hansı halda tətbiq edilir?

- ☐ adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçılarına ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- ☐ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növünün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- ☐ gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur
- ☒ ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalarından istifadə olunanda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- ☐ idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir

571 Aşağıdakılardan hansı xarici iqtisadi fəaliyyətin iqtisadi tənəzmə üsullarına aid deyil?

- ☐ gömrük rüsumlarını, standartların tətbiq edilməsi
- ☐ xidmətlərin məhdudlaşdırılması
- ☐ valyuta kursunun idarə edilməsi, vergi mexanizmi
- ☒ xarici iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
- ☐ inzibati maneələrin aradan qaldırılması

572 Xarici iqtisadi əlaqələr üzrə ölkənin iqtisadi siyasət tədbirlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- ☐ sürətli amortizasiya, vergi güzəştləri, əmək haqqının minimum əmək haqqı və s.-ni nəzərdə tutan tədbirlər aiddir
- ☒ kvotalaşdırma, lisenziyalaşdırma, limitləşdirmə, minimum və maksimum qiymətlərin müəyyən edilməsi və s.-dən ibarət olan xarici iqtisadi fəaliyyəti stimullaşdıran və ya məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- ☐ istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər aiddir
- ☐ qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsalı xərclərinin səviyyəsini məhdudlaşdıran tədbirlər aiddir
- ☐ məhsulun alınması və gətirilmə yerində çəkilmiş bütün xərcləri minimumlaşdıran tədbirlər aiddir

573 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsuluna aid deyil?

- ☒ analitik üsul ilə
- ☐ dəyərin çıxılması üsulu ilə
- ☐ gətirilən məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- ☐ eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə
- ☐ həmcins məhsulların sövdələşmə qiyməti ilə

574 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- ☒ lisenziyalaşdırma
- ☐ rüsumsuz ticarət mağazası
- ☐ sərbəst anbar
- ☐ təkrar ixrac
- ☐ əmtələri məhv etmə

575 Aşağıdakılardan hansı gömrük rejiminə daxil deyildir?

- ☒ konsiqnasiya
- ☐ gömrük ərazisində emal
- ☐ təkrar idxal
- ☐ tranzit
- ☐ gömrük anbarı

576 Kooperasiya əməliyyatları:

- ☐ xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- ☐ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüddudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- ☐ idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ☒ xammal, yarımfabrikatlar, məmulatların bu və ya digər (təmir, emal, son məhsul şəklinə gətirmə, qablaşdırma və s.) məqsədlə müvəqqəti olaraq ixracını və ya idxalını nəzərdə tutur
- ☐ əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur

577 Xüsusi rüsumlar hansı halda tətbiq edilir?

- ☐ konkret ölkəyə müəyyən məhsul növü-nün və ya bütün növ məhsulların idxalını və ya ixracının, və ya bunların hər ikisinin qadağa edilməsi zamanı tətbiq olunur
- ☒ adətən məhsulların idxalının yerli istehsalçı-lara ziyan vuran və ya ziyan vura biləcək kəmiyyət və şərtlərlə həyata keçirildiyi halda iqtisadi təhlükəsizlik tədbiri kimi və bəzi ölkələrin və onların ittifaqlarının ölkənin mənafeyinə toxunan ayrı-seçkilik və digər hərəkətlərinə cavab tədbiri kimi tətbiq edilir
- ☐ idxal olunan məhsulların qiyməti ölkənin gömrük ərazisinə gətirildiyi anda ixrac olunduğu ölkədəki real dəyərindən xeyli aşağı olduğu təqdirdə və belə bir idxal bu qəbildən olan yerli məhsulların istehsalçılarına ziyan vurduqda və onların istehsalının təşkilinə və genişləndirilməsinə maneçilik yaratdığı hallarda tətbiq edilir
- ☐ ölkənin gömrük ərazisinə gətirilən məhsulların istehsalı və ixracı zamanı birbaşa və dolaylı subsidiyalar-dan istifadə olun-duqda və bu idxal yerli istehsalçıların iqtisadi mənafeyinə ziyan vura biləcəyi təqdirdə tətbiq olunur
- ☐ gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə xərclərinə tətbiq olunur

578 Müvəqqəti ixrac əməliyyatları:

- ☐ xarici subyektlərlə bağlanmış müqavilələrə əsasən respublika hüddudlarından kənar-da müəyyən müddət ərzində satmaq məqsədilə məhsulların ixrac edilməsidir
- ☐ əməliyyatları ölkənin gömrük ərazisi-nə daxil olan xarici mənşəli malları yenidən emal etmədən digər xarici ölkələrə ixracını nəzərdə tutur
- ☐ gömrük rejimi ölkə ərazisi-sindən aparılmış əmtəələrin müəyyən müddətdə gömrük rüsumları və vergilər alınmadan geriye gətirilməsinə əsaslanan rejimdir
- ☒ xarici ölkələrdə xidmət göstərilməsi, lizinq əməliyyatlarının aparılması, sərgilərdə, yarmarkalarda iştirakı və s. üçün məhsulların – yenidən işlənmədən – ölkəyə qaytarılması şərtilə ixracıdır
- ☐ idxal olunan əmtəələr gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac gömrük rejimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya binalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır

579 Qıfıl altı kontraktların bağlanması üçün sifarişçilər layihəni həyata keçirəcək firmanı seçərkən aşağıdakılardan hansını nəzərə alırlar?

- ☐ firmanın təcrübəsi və nüfuzunu
- ☐ kontraktın təklif olunan qiyməti
- ☒ firmada mövcud olan avadanlıqların yaş strukturunu
- ☐ idxal olunacaq məhsulların maliyyələşməsi sxemini
- ☐ texnologiyanın və idarəetmənin keyfiyyətini

580 Royyalti nədir?

- ☒ kəşflər, firma nişanları, patentlər, "nou-hau", müəllif hüquqları və digər-lə-ri-nin istifadəsinə görə vaxtaşırı ödənilən lisenziya haqqıdır
- ☐ kontraktın təklif olunan qiymətidir
- ☐ komissiyon şərtləri əsasında həyata keçirilən ticarət növüdür, lakin o, adi komissiyon ticarətindən prinsipial şəkildə fərqlənir - məhsulun (əmtəənin) qiymətini onu ixrac edən firma deyil, onun satışını həyata keçirən xarici firma müəyyən edir
- ☐ bütün xüsusiyyət-lə-ri-nə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kom-mersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- ☐ qiymətləndirilən əmtəə-lərə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir

581 Eyni məhsulların sövdələşmə qiyməti:

- ☐ qiymətləndirilən məhsulun ixrac edən ölkədə istehsal xərclərinin, ixrac edən ölkədən eyni məhsulları idxal edən ölkəyə satışı üçün səciyyəvi olan xərclərin (nəqliyyat, yükləmə, sığorta və s.), ölkəyə ixracı nəticəsində əldə olunan mənfəətin toplanması yolu ilə müəyyən edilir
- ☒ qiymətləndirilən əmtəə-lərə hər cəhətdən, o cümlədən fiziki xüsusiyyətlərinə, keyfiyyətinə və bazardakı nüfuzuna, istehsal edildiyi ölkəyə və istehsalçısına görə fərqlənməyən məhsulların sövdələşmə qiymətidir
- ☐ gömrük sərhədindən keçirilərkən onlar üçün faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan sövdələşmə qiymətidir, yəni bu qiymət məh-su-lun alınması və gətirilmə yerinədək çəkilmiş bütün xərcləri əhatə edir
- ☐ bütün xüsusiyyət-lə-ri-nə görə eyni olmayan, lakin qiymətləndirilən məhsullarla iqtisadi təyinatı eyni olan və kom-mersiya baxımından bir-birini əvəz edə bilən əmtəələrin sövdələşmə qiymətidir
- ☐ istehsal edilmiş məhsulun hər vahidinə düşən əmək məsrəflərini əhatə edir

582 Məhsulların tranziti nədir?

- ☐ idxal olunan məhsulların gömrük rüsumları və vergilər alınmadan onların gömrük nəzarəti altında məhv edilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- ☐ ölkənin gömrük əra-zi-sində və ya ondan kənarda gömrük rüsumlarından, vergilərdən tamamilə və ya qismən azad olunmaqla, həmçinin iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq etmədən əmtəələrdən istifadə olunmasına yol verilməsindən ibarət gömrük rejimidir
- ☐ iqtisadi siyasət təd-bir-ləri tət-biq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qay-ta-rıl-maqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisi-sin-də müəy-yən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi göm-rük rejimidir
- ☐ gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövrün-də gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siya-sət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında sax-lan-ma-sından ibarət gömrük rejimidir
- ☒ əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkə-nin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtı-sadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir

583 Gömrük nəzarəti altında əmtəələrin emalı rejimi:

- ☒ ölkənin gömrük əra-zisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alın-madan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır
- ☐ idxal olunan əm-təə-lər gömrük rüsumları və vergilər alınmadan, həmçinin iqtisadi si-yasət tədbirləri tətbiq edilmədən, yerli məhsullara isə ixrac göm-rük re-jimi tətbiq etməklə, onların müvafiq ərazi sərhədlərində və ya bi-nalarda (yerlərdə) yerləşdirilməsi və istifadəsinə əsaslanır
- ☐ gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövrün-də gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siya-sət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında sax-lan-ma-sından ibarət gömrük rejimidir
- ☐ əmtəələrdən gömrük rüsumları, ver-gilər alın-madan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən ölkənin gömrük əra-zi-sində müəyyən olunmuş yerlərdə (mə-sələn, beynəlxalq hava və dəniz liman-larında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur
- ☐ ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hü-ü-dud-larından kənara aparıl-ması şərtlə, iqtisadi siyasət təd-bir-ləri tət-biq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qay-ta-rıl-maqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisi-sin-də müəy-yən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir

584 Gömrük ərazisində əmtəələrin emalı rejimi:

- ☐ ölkənin gömrük əra-zisində idxal olunan məhsulların gömrük vergiləri və rüsumları alın-madan, həmçinin onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edil-mədən gömrük nəzarəti altında istifadə edilməsi və sonradan emal məhsullarının sərbəst dövriyyə üçün buraxılışı və ya digər gömrük rejimi altında yerləşdirilməsinə əsaslanır

- ☒ ixrac gömrük rejiminə uyğun olaraq emal məhsullarının ölkənin gömrük ərazisinin hüquqlarından kənara aparılması şərtilə, iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən və alınmış idxal rüsumları və vergiləri qaytarılmaqla, idxal olunan əmtəələrin ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş qaydada emalına icazə verildiyi gömrük rejimidir
- ☐ əmtəələrin gömrük nəzarəti altında, ölkənin iki gömrük orqanı arasında, o cümlədən xarici dövlətlərin ərazisindən gömrük rüsumları almadan və həmin məhsullara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən keçirilməsindən ibarət olan gömrük rejimidir. Bu rejim ölkə ərazisini tranzit kimi istifadə edərək məhsulların bir xarici ölkədən digər xarici ölkəyə keçirilməsi zamanı tətbiq edilir
- ☐ gətirilən əmtəələrin anbarlaşdırılması dövründə gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən gömrük nəzarəti altında saxlanılmasından ibarət gömrük rejimidir
- ☐ əmtəələrdən gömrük rüsumları, vergilər alınmadan və onlara iqtisadi siyasət tədbirləri tətbiq edilmədən ölkənin gömrük ərazisində müəyyən olunmuş yerlərdə (məhsələ, beynəlxalq hava və dəniz limanlarında) onların gömrük nəzarəti altında satılmasını nəzərdə tutur

585 I rübdə dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı 240 min man, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdır, II rübdə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı 1,2 dəfə artırsa, onda II rübdə 1200 min manat məbləğində məhsulu satmaq üçün tələb olunan dövriyyə vəsaitlərinin orta qalığı nəyə bərabərdir?

- ☐ 260 min man
- ☐ 150 min man
- ☐ 160 min man
- ☐ 180 min man
- ☒ 200 min man

586 Aşağıdakılardan hansı gömrük dəyərinin müəyyən olunması üsullarına aiddir?

- ☒ dəyər çıxılması və dəyərin toplanması üsulları
- ☐ müşahidə və eksperimental üsulları
- ☐ analitik və müşahidə üsulları
- ☐ analitik və statistik üsulları
- ☐ analitik və eksperimental üsulları

587 Müəssisənin təcili likvidliyi necə hesablanır?

- ☐ müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ☐ müəssisənin pul vəsaitlərinin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ☒ pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəminin qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ☐ müəssisənin qısamüddətli öhdəliklərinin pul vəsaitlərinin, qiymətli kağızların (qısamüddətli maliyyə qoyuluşlarının) və debitor öhdəliklərinin cəminə nisbəti kimi müəyyən edilir
- ☐ müəssisənin qiymətli kağızların qısamüddətli öhdəliklərə nisbəti kimi müəyyən edilir

588 Müəssisənin maliyyə siyasətinin işlənilib hazırlanmasının əsas istiqamətlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- ☐ müəssisənin mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- ☒ müəssisənin elmi-texniki siyasətinin seçilməsi
- ☐ müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
- ☐ müəssisənin vergi siyasətinin müəyyən edilməsi
- ☐ müəssisənin amortizasiya siyasətinin seçilməsi

589 Müəssisənin maliyyə xidmətinin başlıca vəzifələrinə aiddir:

- ☐ müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; mənfəətin bölgüsü və istifadəsi siyasətinin seçilməsi
- ☐ uçot və vergi siyasətinin müəyyən edilməsi; istehsal xərclərinin idarə edilməsi
- ☐ müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin edilməsi, müəssisənin maliyyə-iqtisadi vəziyyətinin təhlili, müəssisənin kredit siyasətinin işlənilib hazırlanması
- ☒ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi; müəssisənin maliyyə resursları ilə təmin; maliyyə resurslarının bölgüsü
- ☐ ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi, maliyyə resurslarının bölgüsü; dövriyyə vəsaitlərinin idarə olunması

590 Müəssisənin likvidliyi nədir?

- ☐ müəssisənin məhsul istehsal edə bilmək qabiliyyətidir
- ☒ müəssisənin özünün qısamüddətli öhdəliklərini yerinə yetirə bilmək qabiliyyətidir
- ☐ müəssisənin innovasiya prosesini həyata keçirə bilmək qabiliyyətidir
- ☐ müəssisənin qısa müddət ərzində debitor borclarını əldə edə bilmək qabiliyyətidir
- ☐ müəssisənin rəqabət apara bilmək qabiliyyətidir

591 Müəssisənin balansı nəyi göstərir?

- ☐ müəssisənin mənfəəti və zərərini göstərir
- ☐ müəssisənin mənfəətinin bölgüsü qaydalarını göstərir
- ☒ müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın yaranma mənbəyini göstərir
- ☐ müəssisənin əmlakının tərkibini və bu əmlakın istifadə istiqamətlərini göstərir
- ☐ müəssisənin işçilərinin və avadanlıqlarının sayını göstərir

592 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin fəaliyyətinin yekun büdcə planlaşdırıl-ması sisteminin tərkib elementlərinə aid deyil?

- ☐ pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
- ☐ mənfəət və zərərlər balansı
- ☐ istehsal proqramı
- ☐ ilkin proqnoz məlumatları
- ☒ əsas fondların hərəkəti haqqında hesabat

593 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin cəlb edilmiş vəsaitlərin əsas mənbələrinə aid deyil?

- ☒ hüquqi və fiziki şəxslərin sair vəsaitləri (məqsədli maliyyə-ləş-dirmə, ianələr, xeyriyyə vəsaitləri və s.)
- ☐ kreditör borcları
- ☐ borc vəsaitləri
- ☐ bank kreditləri
- ☐ istiqrazların satışından daxil olan vəsaitlər

594 Aşağıdakılardan hansı Azərbaycan Respublikasında müəssisələrin dövlət büdcəsinə ödədikləri vergilərə aid deyil?

- ☒ gəlir vergisi
- ☐ əmlak vergisi
- ☐ mənfəət vergisi
- ☐ əlavə dəyər vergisi
- ☐ torpaq vergisi

595 Ümumi maliyyə təhlili və qiymətləndirilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ☐ əlavə maliyyələşdirmə mənbələrinin ümumi şəkildə təhlili və qiymətləndirilməsi
- ☐ müəssisənin əldə olunmuş iqtisadi imkanlarının saxlanması və onun fəaliyyətinin genişləndirilməsi üçün zəruri olan resurs-ların tərkibinin və həcmələrinin qiymətləndirilməsi
- ☒ istehsalın iqtisadi səmərəliliyinin və əmək məhsuldarlığının qiymətləndirilməsi
- ☐ müəssisənin aktivlərinin və bunların maliyyələşdirilməsi mənbələrinin ümumi şəkildə qiymətləndirilməsi
- ☐ maliyyə resurslarının vəziyyətinə və səmərəli istifadəsinə nəzarət sisteminin qiymətləndirilməsi

596 Müəssisənin investisiya si-ya-sə-ti və maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi adlanan funksiya çərçivəsində müəssisənin maliyyə xidməti aşağıdakı hansı vəzifəni yerinə yetirmir?

- ☐ maliyyə qoyuluşlarının səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi
- ☐ dövryyə vəsaitlərinin optimallığının qiymətləndirilməsi
- ☐ əsas fondlara qoyuluşların (əsaslı tikintinin) məqsədəuy-ğun-lu-ğu və səmərəliliyi, bunların tərkibi və quruluşunun qiymətləndirilməsi

- ☐ maliyyə resurslarının digər növ (material, əmək, pul) resurslara transformasiyasının optimallığının qiymətləndirilməsi
- ☒ cari maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin maliyyə vəsaitləri ilə təmin edilməsi

597 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə qiymətdəyişmənin metodlarına aid deyil?

- ☐ rəqib məhsulların qiymətini nəzərə alaraq qiymətin müəyyən edilməsi metodu
- ☐ cari qiymətlər səviyyəsində qiymətin müəyyən olunması metodu
- ☐ "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu
- ☐ «orta xərjlər üstəgəl mənfəət» metodu
- ☒ ümumxərc xərclər əsasında qiymətin müəyyən olunması metodu

598 Bazarda bazar qiymətlərinə əsaslanan müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- ☐ xalis inhisar
- ☒ özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- ☐ öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
- ☐ bazarda qiymət lideri olan müəssisə
- ☐ təbii inhisar

599 Bazarda qiymətləri formalaşdıran müəssisələrə hansı müəssisələr aiddir?

- ☐ tam ortaqlıqlar
- ☐ özlərinin müstəqil qiymət siyasətini həyata keçirmək üçün kifayət qədər bazar imkanlarına malik olmayan müəssisələr
- ☒ öz məhsullarına rəqiblərinədən fərqli olaraq qiymət müəyyən edə bilən bazar imkanlarına malik olan müəssisələr
- ☐ təkmil rəqabətli şəraitdə fəaliyyət göstərən müəssisələr
- ☐ kiçik və orta müəssisələr

600 Müəssisənin qiymət strategiyasının birinci mərhələsi olan ilkin məlumatların toplanması mərhələsinə nə müəyyən edilir?

- ☐ potensial alıcılar müəyyən olunur
- ☐ məhsulun istehsalına və satışına çəkiləcək xərclər və onların strukturu qiymətləndirilir
- ☐ maliyyə məqsədləri, yəni mənfəət normasının səviyyəsi dəqiqləşdirilir
- ☐ potensial rəqiblər müəyyən olunur
- ☒ maliyyə resurslarının səmərəli istifadəsinə nəzarət sistemi-nin qiymətləndirilir

601 Tələb elastik olduqda, məhsulun qiymətinin aşağı salınması müəssisənin məcmu gəlirlərini:

- ☐ azaldır
- ☐ həm artırır, həm də azaldır
- ☐ sabitləşdirir
- ☒ artırır
- ☐ dəyişmir

602 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin uzunmüddətli məqsədinə aiddir?

- ☐ qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- ☒ müəssisənin bazarda öz satış payını artırması
- ☐ potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- ☐ müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- ☐ bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi

603 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid deyil?

- ☒ Müəssisənin bazarda öz satış payını artırması

- ☐ bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- ☐ müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- ☐ potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması
- ☐ qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması

604 Aşağıdakılardan hansı bazar şəraitinə (strukturuna) aid deyil?

- ☐ Oligopolik şərait
- ☐ Təkmil rəqabətli şərait
- ☐ İnhisarçı rəqabətli şəraiti
- ☒ Dinamik inkişaf şəraiti
- ☐ Xalis inhisar şəraiti

605 Qiymət funksiyalarına aiddir:

- ☐ stimullaşdırma, bölgü və tənzimləmə
- ☐ analitik, müşahidə və eksperimental
- ☐ nəzarət, stimullaşdırma və bölgü
- ☒ uçot, stimullaşdırma və bölgü
- ☐ uçot, stimullaşdırma və nəzarət

606 Müəssisədə qiymətcə qoymanın metoduna aiddir:

- ☐ sex maya dəyəri üstəgəl ümumzavod xərcləri
- ☐ maya dəyəri üstəgəl əmək haqqı
- ☐ analitik
- ☐ müşahidə
- ☒ orta xərclər üstəgəl mənfəət

607 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin qiymət siyasətinin qısamüddətli məqsədlərinə aid olunmur?

- ☐ qiymət dəyişməsinin tələbə təsirinin azaldılması
- ☐ bazar vəziyyətinin sabitləşdirilməsi
- ☐ müəssisənin və ya məhsulun imicinin artırılması
- ☒ istehsalın həcmiminin artırılması
- ☐ potensial rəqabətin məhdudlaşdırılması

608 Aşağıdakılardan hansı proseslərin müəssisəyə aidiyyəti yoxdur?

- ☒ müəssisədə siyasi münasibətlər formalaşır
- ☐ müəssisə iqtisadiyyatın istehsal və təşkilati strukturunu əmələ gətirir
- ☐ müəssisədə əsas iqtisadi proseslər baş verir
- ☐ müəssisədə istehsalın texnologiyası və keyfiyyəti problemləri kəşifir
- ☐ müəssisədə iqtisadi münasibətlər formalaşır

609 Aşağıdakı səviyyələrdən hansında tədqiqat və təhlil işinin bütünlükdə milli iqtisadiyyat səviyyəsində aparılır?

- ☐ Ev təsərrüfatının iqtisadiyyatı
- ☒ Makroiqtisadiyyat
- ☐ Mikroiqtisadiyyat
- ☐ Müəssisənin iqtisadiyyatı
- ☐ Firmanın iqtisadiyyatı

610 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun tədrisi prosesində öyrənilmir:

- ☐ maliyyə məsələləri və müəssisənin ödədiyi vergilər
- ☐ marketing və məhsulun satışı məsələləri
- ☐ xarici iqtisadi fəaliyyətlə əlaqədar məsələləri

- ☒ müəssisədə istehsalın texniki məsələləri
- ☐ innovasiya və investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar məsələlər

611 Mövzu nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- ☐ Maliyyə
- ☐ Marketing
- ☐ Biznesin təşkili
- ☐ Əməyin iqtisadiyyatı
- ☒ Müəssisənin iqtisadiyyatı

612 Sahə nişanəsi üzrə ixtisaslaşmış konkret iqtisad elmlərinə aid deyil

- ☐ Nəqliyyatın iqtisadiyyatı
- ☒ Menecment
- ☐ Sənayenin iqtisadiyyatı
- ☐ Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı
- ☐ Tikintinin iqtisadiyyatı

613 Müəssisənin iqtisadi və texniki səviyyəsini müəyyən edən amillərə aiddir.

- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluğun artırılması və makroiqtisadi tarazlığın təmin edilməsi
- ☐ investisiya fəaliyyəti, əmək haqqının yüksəldilməsi və sosial müdafiə sisteminin inkişafı
- ☐ əmək kollektivinin sosial inkişafı, fiskal siyasət, monetar siyasət
- ☒ elmi-texniki tərəqqi, istehsalın və əməyin təşkili, innovasiya fəaliyyəti
- ☐ müəssisələrin səmərəli yerləşdirilməsi və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin artırılması

614 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun predmeti hansıdır?

- ☒ Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının, mövcud olan ümumi qanunauyğunluqların öyrənilməsi
- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- ☐ müəssisə birlikləri, sənaye sahələri, milli iqtisadiyyatın davamlı inkişaf məsələlərinin öyrənilməsi
- ☐ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti və dövlət büdcəsinin gəlirlərinin artırılması
- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri və makroiqtisadi tarazlıq məsələlərinin öyrənilməsi

615 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursunun obyekti hansıdır?

- ☐ Mövcud istehsal münasibətlərinin doğurduğu obyektiv iqtisadi qanunların müəssisənin təsərrüfat fəaliyyətindəki təzahür formalarının öyrənilməsi
- ☐ müəssisələrin dövlət tənzimlənməsi, məşğulluq problemləri
- ☐ müəssisədə baş verən iqtisadi proseslərin qanunauyğunluqlarının öyrənilməsi
- ☐ müəssisə birlikləri, sənaye sahələri
- ☒ müəssisələr, onların istehsal təsərrüfat fəaliyyəti

616 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində istifadə edilən tədqiqat metodu deyil?

- ☐ analiz və sintez
- ☐ müqayisəli təhlil, statistik müşahidə və sistemli yanaşma metodları
- ☐ iqtisadi-riyazi metodları
- ☒ inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodları
- ☐ induksiya və deduksiya metodları

617 Müəssisənin iqtisadi məsələlərinin öyrənilməsində hansı elmi metodlardan istifadə edilir?

- ☒ statistik müşahidə, müqayisəli təhlil metodlarından
- ☐ amortizasiyanın hesablanması üçün açıq metodlardan
- ☐ analitik-hesablama, təcrübə-eksperimental və statistik metodlardan
- ☐ «orta xərclər üstəgəl mənfəət», "hiss edilən faydalılığı" əsasında qiymətin müəyyən olunması metodlarından

- ☐ inzibati, iqtisadi və sosial-psixoloji metodlardan

618 İqtisad elmi aşağıdakı elm sahələrinin hansına aiddir?

- ☐ texniki elmlər
☐ təbiət elmləri
☐ dəqiq elmlər
☐ siyasi elmlər
☒ ictimai elmlər

619 İqtisadiyyatın istehsal sahələri, müxtəlif müəssisə və firmaları, əmtəə və maliyyə bazarları, bankları, ev təsərrüfatı kimi iqtisadi strukturları və onların ünsürlərinin fəaliyyətini hansı elm tədqiq edir?

- ☒ Mikroiqtisadiyyat
☐ Makroiqtisadiyyat
☐ Mezo və meqoiqtisadiyyat
☐ Meqoiqtisadiyyat
☐ Mezoiqtisadiyyat

620 Ölkədə ümumi milli məhsulun istehsalı dinamikasındakı dəyişiklikləri tədqiqi ilə iqtisad elminin hansı qolu məşğul olur?

- ☐ Mezo və mikroiqtisadiyyat
☒ Makroiqtisadiyyat
☐ Mikroiqtisadiyyat
☐ Mezoiqtisadiyyat
☐ Meqoiqtisadiyyat

621 Yanacaq-energetika kompleksi aşağıdakılardan hansının subyektidir?

- ☐ Makro və mikroiqtisadiyyatın
☐ Makroiqtisadiyyatın
☐ Mikroiqtisadiyyatın
☒ Mezoiqtisadiyyatın
☐ Meqoiqtisadiyyatın

622 Müəssisənin iqtisadiyyatı kursu aşağıdakılardan hansına aiddir:

- ☐ Mezoiqtisadiyyat
☐ Makroiqtisadiyyat
☐ Makro və mezoiqtisadiyyat
☒ Mikroiqtisadiyyat
☐ Meqoiqtisadiyyat

623 İstehsal müəssisəsində eksperimental sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ xidmətedici sexə
☐ əsas sexə
☐ yardımçı sexə
☐ sosial-məişət bölməsinə
☐ köməkçi sexə

624 İstehsal müəssisəsində kompressor stansiyaları aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ xidmətedici sexə
☐ əsas sexə
☐ yardımçı sexə
☐ sosial-məişət bölməsinə
☐ köməkçi sexə

625 İstehsal müəssisəsində işlənmiş yağların regenerasiyası ilə məşğul olan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ köməkçi sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

626 İstehsal müəssisəsində tara hazırlayan sexlər aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ köməkçi sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

627 İstehsal müəssisəsində anbar təsərrüfatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ köməkçi sexə
- ☒ xidmətedici sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə

628 İstehsal müəssisəsində su təchizatı aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

629 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi forması təsis edilərkən müqavilə tərtib edilmir?

- ☒ fərdi müəssisələr
- ☐ məhdud məsuliyyətli müəssisələr
- ☐ şərikli müəssisələr
- ☐ səhmdar cəmiyyətlər
- ☐ şərikli və payçı müəssisələr

630 İstehsal müəssisəsində nəqliyyat və enerji sexləri aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☒ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

631 İstehsal müəssisəsində model sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☒ köməkçi sexə

632 İstehsal müəssisəsində təmir sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☒ köməkçi sexə

633 İstehsal müəssisəsində alət sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☐ əsas sexə
- ☒ köməkçi sexə

634 Toxuculuq fabriklərində naxışvurma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

635 Toxuculuq fabriklərində toxucu sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

636 Toxuculuq fabriklərində əyirici sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

637 Metallurgiya kombinatlarında koks sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

638 Metallurgiya kombinatlarında yayma (prokat) sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

639 Müəssisənin xidmətedici sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- ☐ texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- ☒ əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- ☐ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar

- ☐ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ☐ yardımçı sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

640 Müəssisənin köməkçi sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- ☐ texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- ☐ əsas və köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- ☒ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- ☐ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ☐ xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

641 Müəssisənin əsas sexiləri nə ilə məşğul olurlar?

- ☒ texnoloji prosesin hansısa mərhələsinin yerinə yetirilməsi ilə məşğul olurlar
- ☐ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ☐ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- ☐ köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- ☐ xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

642 Metallurgiya kombinatlarında marten sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

643 Metallurgiya kombinatlarında domna sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

644 Maşınqayırma zavodlarında yığma sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

645 Maşınqayırma zavodlarında hazırlıq sexi aşağıdakılardan hansına aiddir?

- ☐ xidmətedici sexə
- ☐ sosial-məişət bölməsinə
- ☐ yardımçı sexə
- ☒ əsas sexə
- ☐ köməkçi sexə

646 Müəssisənin əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrar istifadə edilməsi (təkrar istehsalı) məqsədilə hansı sex yaradılır?

- ☐ xidmətedici sex
- ☐ sosial-məişət bölməsi
- ☒ yardımçı sex
- ☐ əsas sex
- ☐ köməkçi sex

647 Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:

- ☐ istehsal və kommersiya müəssisələrinə
- ☐ ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə
- ☒ istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə
- ☐ kiçik və orta müəssisələrə
- ☐ əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

648 Müəssisə ləğv edilərkən dördüncü növbədə onun hansı kreditörlərinin tələbləri ödənilir?

- ☐ təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ☐ ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörlərin tələbləri ödənilir
- ☐ müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ☐ işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ☒ büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

649 Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditörlərinin tələbləri ödənilir?

- ☐ təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ☐ ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörlərin tələbləri ödənilir
- ☒ işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ☐ müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ☐ büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

650 Müəssisə ləğv edilərkən ikinci növbədə onun hansı kreditörlərinin tələbləri ödənilir?

- ☐ təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
- ☒ müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ☐ işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ☐ ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditörlərin tələbləri ödənilir
- ☐ büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

651 İstehsalın strukturunun hansı tipində sex həmcins texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üzrə ixtisaslaşır?

- ☐ qarışıq tip
- ☐ təşkilati tip
- ☒ texnoloji tip
- ☐ predmet tip
- ☐ texniki tip

652 Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

- ☐ sahə mənsubiyyəti
- ☐ aktivlərin dəyəri
- ☐ mənfəətin həcmi
- ☒ işçilərin sayı və illik dövryyəsinin həcmi
- ☐ satışın həcmi

653 İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- ☐ hədd yoxdur
- ☐ 100 faizini təşkil etməlidir
- ☐ 50 faizindən çox olmalıdır

- ☐ 75 faizindən az ola bilməz
- ☒ 25 faizindən çox ola bilməz

654 Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

- ☐ hədd yoxdur
- ☒ 75 faizindən az ola bilməz
- ☐ 25 faizindən çox ola bilməz
- ☐ 100 faizini təşkil etməlidir
- ☐ 50 faizindən çox ola bilməz

655 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə yalnız müəssisənin nizamnamə fonduna qoyduqları pay həcmində məsuliyyət daşıyırlar?

- ☐ əlavə məsuliyyətli müəssisə
- ☐ təsərrüfat ortaqlıqları
- ☐ tam ortaqlıq
- ☐ komandit ortaqlıq
- ☒ məhdud məsuliyyətli müəssisə

656 Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

- ☐ 49 nəfər
- ☐ 55 nəfər
- ☐ 40 nəfər
- ☐ 100 nəfər
- ☒ 50 nəfər

657 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə öz əmlakları ilə tam məsuliyyət daşıyırlar?

- ☐ komandit ortaqlıq
- ☐ qapalı tipli səhmdar cəmiyyət
- ☐ açıq tipli səhmdar cəmiyyət
- ☐ məhdud məsuliyyətli müəssisə
- ☒ tam ortaqlıq

658 İstehsalın təşkili tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- ☐ əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
- ☐ kiçik, orta və iri müəssisələrə
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- ☐ axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
- ☒ kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

659 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

- ☒ məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
- ☐ dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə
- ☐ özəl müəssisə və müştərək müəssisə
- ☐ kiçik, orta və iri müəssisələr
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri

660 İstehsalın strukturunun hansı tipində sexlər müəyyən məmulatların və ya onların hissələrinin hazırlanması üzrə ixtisaslaşırlar?

- ☐ texniki tip
- ☐ qarışıq tip

- ☐ təşkilati tip
- ☒ predmet tip
- ☐ texnoloji tip

661 Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hası tipləri mövcuddur?

- ☐ texnoloji, əşya və təşkilati tiplər
- ☒ texnoloji, predmet və qarışıq tiplər
- ☐ mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər
- ☐ texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər
- ☐ texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər

662 Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil

- ☐ əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq
- ☒ əsas fondların təzələnməsinə vəsaitləri azaltmaq
- ☐ müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək
- ☐ buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq
- ☐ ən az xətlə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək

663 Asılı müəssisə nədir?

- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- ☒ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

664 Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

- ☒ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığıncağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir
- ☐ bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdır, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

665 Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- ☐ müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipcə, müddətsiz mövcud olur
- ☐ müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur
- ☐ müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusişmiş mülkiyyətə malik olur
- ☒ müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir
- ☐ müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır

666 Müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsində nəzərə alınmayan amillər:

- ☐ müəssisənin istehsal potensialı

- ☐ potensial və mövcud alıcıların zövqlərinin dəyişməsi
- ☒ müəssisənin fəaliyyət göstərəcəyi sahələrdə əsas fondların quruluşunda baş verən dəyişikliklər
- ☐ müəssisənin istehsal gücü
- ☐ müəssisənin qarşısına qoyulan məqsədlər

667 Müəssisənin xarici mühitini formalaşdıran subyektlərə aid deyil

- ☐ borc verən qurumlar
- ☐ dövlət orqanları
- ☐ onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçıları
- ☒ onun kadrları
- ☐ onun təhizatçıları

668 Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- ☐ onun kreditorlarının tələblərini bildirməsi qaydası və müdafiəti haqqında məlumatın dərc edilməsi
- ☒ onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi
- ☐ onun kreditorlarını aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- ☐ onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi
- ☐ onun kreditorlarının irəli sürdükləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi

669 Müəssisə ləğv edilmir:

- ☐ lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- ☐ onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığıncağının qərarı ilə
- ☐ onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar
- ☐ qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə
- ☒ onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə

670 İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ☐ ixtisaslaşdırılmış, axınlı və fərdi müəssisələrə
- ☐ kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- ☒ ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq müəssisələrə
- ☐ istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- ☐ ixtisaslaşdırılmış, ixtisaslaşdırılmış, kombinəlanmış müəssisələrə

671 Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- ☒ kiçik, orta və iri müəssisələrə
- ☐ kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- ☐ xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- ☐ kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
- ☐ axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə

672 Müəssisənin istehsal quruluşu

- ☒ onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlərini əks etdirir
- ☐ onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
- ☐ onun dövrü vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
- ☐ onun kapitalının strukturunu əks etdirir
- ☐ onun idarəetmə strukturudur

673 Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- ☐ yaranan müəssisələrdən biri kreditorlara verilməklə öhdəliklər ödənilir
- ☐ mövcud öhdəliklər ləğv edilir
- ☐ onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir
- ☒ onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir

- ☐ onun öhdəlikləri əmlakı hesabına ödənilir

674 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- ☐ Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☐ dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- ☒ müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- ☐ müəssisə fəaliyyət göstərərkən onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir
- ☐ vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir

675 Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditorların tələbləri ilk növbədə ödənilir?

- ☐ Birinci növbədə işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəhliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
- ☐ Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
- ☐ Birinci növbədə qalan kreditorlar ilə hesablaşmalar aparılır
- ☐ Birinci növbədə büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir
- ☒ Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir

676 Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

- ☐ xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar
- ☐ əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
- ☒ müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
- ☐ köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar
- ☐ müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər

677 Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

- ☐ yardımçı sex
- ☒ sosial-məişət bölməsi
- ☐ xidmətedici sex
- ☐ köməkçi sex
- ☐ əsas sex

678 Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil

- ☐ müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını
- ☐ istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları
- ☐ istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları
- ☐ istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları
- ☒ müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları

679 Müəssisənin quruluşunun formalaşmasına aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- ☐ məhsulun konstruktiv quruluşu və onun hazırlanması texnologiyası
- ☐ istehsalın həcmi
- ☐ istehsalın ixtisaslaşdırılması və kooperativləşdirilməsi səviyyəsi
- ☐ məhsulun nomenklaturası
- ☒ müəssisənin nizamnamə fondu

680 Müəssisənin istehsal potensialı nədir?

- ☐ müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi
- ☐ müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
- ☐ müəssisənin illik istehsal həcmi
- ☐ bazarın yerli məhsul tutumu
- ☒ müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur

681 Müəssisənin sexli quruluşunda onun ilk əsas inzibati-istehsal vahidinə aiddir:

- ☐ iş yeri
- ☒ sex
- ☐ idarəetmə aparatı
- ☐ istehsal sahəsi
- ☐ briqada

682 Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- ☐ tara sexi
- ☐ təmir sexi
- ☐ alət sexi
- ☒ yığma sexi
- ☐ enerji sexi

683 İstehsal tsikli nədir?

- ☐ xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır
- ☐ xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır
- ☒ xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- ☐ xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- ☐ xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır

684 Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- ☐ paralellik prinsipi;
- ☐ fasiləsizlik prinsipi
- ☐ mütnasiblik prinsipi
- ☒ bərabərlik prinsipi
- ☐ ahəngdarlıq prinsipi

685 İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ dəstəli, kütləvi, seryalı
- ☒ fərdi, seryalı, kütləvi
- ☐ fərdi, dəstəli, axınlı
- ☐ fərdi, dəstəli, kütləvi
- ☐ fərdi, kütləvi, axınlı

686 İstehsalın təşkilinin hansı üsulu iqtisadi cəhətdən daha səmərəlidir?

- ☐ dəstəli-fərdi
- ☐ fərdi
- ☐ dəstəli
- ☒ axınlı
- ☐ avtomatlaşdırılmış çevik istehsal

687 İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- ☐ dəstəli, fərdi, kütləvi
- ☒ fərdi, dəstəli, axınlı
- ☐ kütləvi, fərdi, seryalı
- ☐ dəstəli, seryalı, axınlı
- ☐ kütləvi, fərdi, axınlı

688 İstehsal prosesinə nə daxil deyil?

- ☐ təbii proseslər
- ☐ əsas əmək prosesi
- ☐ köməkçi əmək prosesi
- ☐ xidmətedici əmək prosesi
- ☒ tədavül prosesi

689 Məhsulun hazırlanmasındakı roluna görə istehsal prosesi:

- ☐ normal, cari və perspektiv istehsal proseslərinə ayrılır
- ☐ əmək, təbii və fərdi istehsal proseslərinə ayrılır
- ☐ fərdi, dəstəli və axınlı istehsal proseslərinə ayrılır
- ☐ fərdi, kütləvi və seriyalı istehsal proseslərinə ayrılır
- ☒ əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal proseslərinə ayrılır

690 əməliyyatın taktı:

- ☐ müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- ☐ vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- ☒ materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- ☐ əməliyyata daxil olan materialların sayını özündə əks etdirir
- ☐ əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir

691 əməliyyatın tempi:

- ☐ vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir
- ☐ vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir
- ☐ vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- ☒ vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- ☐ materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir

692 İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- ☐ məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- ☒ məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- ☐ istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- ☐ istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- ☐ məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

693 Müəssisədə istehsalın təşkili əhatə edir?

- ☐ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ☐ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ☒ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ☐ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- ☐ iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

694 İstehsal prosesinin təşkilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- ☐ məhsul buraxılışının ahəngdarlığını və birqərarlığını təmin etmək üçün iş yerləri arasında qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin təmin olunması
- ☐ texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsinin səmərəli üsul və fəndlərinin müəyyən edilməsi
- ☐ istehsal prosesinin əməliyyatlara bölüşdürülməsi
- ☒ sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqlara tələbatın müəyyən edilməsi

- ☐ sexlərdə və istehsal sahələrində istifadə edilən avadanlıqların düzgün yerləşdirilməsi

695 Vaxta görə əməliyyatların yerinə yetirilməsinin təşkili formaları hansılardır?

- ☐ ahəngdar, paralel və qarşıq formaları
☐ ardıcıl, birləşdirilmiş və qarşıq formaları
☒ ardıcıl, paralel və qarşıq formaları
☐ ardıcıl, fərdi və qarşıq formaları
☐ ardıcıl, paralel və fasiləsiz formaları

696 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır?

- ☒ ahəngdarlıq prinsipi
☐ mütnasiblik prinsipi
☐ fasiləsizlik prinsipi
☐ bərabərlik prinsipi
☐ paralellik prinsipi

697 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- ☒ mütnasiblik prinsipi
☐ fasiləsizlik prinsipi
☐ paralellik prinsipi
☐ ahəngdarlıq prinsipi
☐ bərabərlik prinsipi

698 İstehsalın təşkilinin qarşıq forması xarakterizə olunur :

- ☒ materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarşıq şəkildə verilməsi ilə qarşıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
☐ əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
☐ xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarşıq məkan strukturu ilə
☐ əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yemə yetirilməsi ilə
☐ əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

699 İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- ☐ materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarşıq şəkildə verilməsi ilə qarşıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə
☐ əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə
☐ xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarşıq məkan strukturu ilə
☒ əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yemə yetirilməsi ilə
☐ əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla

700 əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- ☐ ardıcıl
☐ qarşıq
☐ ardıcıl-qarşıq
☐ paralel-qarşıq
☒ paralel